SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
Eina Ketvirtadieniais
IŠ CHICAGO, ILL.
KAINA METAMS:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitose šalyse $3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia kreiptiesi šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States $2.00
Foreign Countries $3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

ORGANAS LIETUVIŲ R.-K. FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO L. R.-K. AMERIKOJE.

Metai-Vol.-VII

CHICAGO, ILL., KETVIRTACIENIS, 23 DIENA GRUOD. (DECEMBER), 1915.

No. 52

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER JULY 8th, 1912 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

Visus 'Draugo' Bendradarbius, Skaitytojus ir Prietelius Sveikiname su Šventomis Kalėdomis

Kristaus Užgimimo Šventei.

Susilaukėme vienos iš brangiausių krikščionims švenčių — Kalėdų, šventės užgimimo pasaulio Viešpačio Jezaus Kristaus. Metas po meto viso krikščioniškojo pasaulio apvaikščiojama ta šventė. Metas po meto mes sutinkame tą švenčių šventę. Brangi ji mums, jau vien savo ypatinga dvasia, ta ramybe, kuri pripildo mūsų sielas. Ateita Kristaus pasaulin prie angelų giedojimo: "Garbė Augštybėse Dievui ir ramybė ant žemės žmonėms geros valios". Tosios dangaus eyėjų giesmės aidai kartojosi metų eilės, šimtmečius. Kas metas žadindavo žmones, skatindavo inešti į savo sielas ramybę, gerą valią.

Bet pasaulis piktas, nevisi žmonės yra geros valios, nevisi dėjosi į širdis iš augštybių einančios giesmės žodžius. Kaip anuomet Kristui gimus būta piktos valios žmonių, kurie ant Jo kesinosi, taip ir šiandie nevisi Jį pažįsta, taip pat kesinasi ant Jo mokslo, norėdami visus žmones nuo Kristaus atitolinti, išrauti Kristų iš žmonių širdžių. Tai ne geros valios veiksnys, tai piktto vaisius, blogo noro išdava.

Antrą Kristaus užgimimo šventę sutinkame nuliūdime. Antras jau metas, kaip užgimstantį Ramybės Apaštalą sutinka kanuolių sprogimų salvos. Ne džiaugsmo, ne pasveikinimo salvos. Tai pasaulio pikto, blogos valios žmonių išaukštas rustybės himnas. Ir iš augštybių giesmę "Garbė ant augštybių Dievui ir ramybę ant žemės žmonėms geros valios", užtrenkia kariškų šauksmų, intužimo riksmas.

„Išblaškyto, smulkaus pikto visuomet pasaulis buvo pilnas. Pasikesinimų ant gyvybės, pavienių žydynių visuomet buvo. Bet dabar jau antri metai, kaip ateidamas į pasaulį Kristus rėmda organizuotą, masiuį žudymą. Ramybės obalsis veltui ieško ant ko atsimušti. Įsisiubavęs piktas skandina savyje viską.

Neveltui Kristus atėjo į šį pasaulį. Blogu išmargintan pasaulin Jis atnešė viltį. Toji viltis neduoda nusiminimui užviešpatauti. Kad ir kažkaip blogas siaustų, vilties nenustelbs. Ji yra su mumis. Tikime, kad geras turi viešpatauti ant blogo. Tikime, kad galų gale taip įvyks, nes Kristus savo atėjimu taip nulėmė. Išnyks kuomet nors blogas, o užviešpataus geras. Tikime, kad ant žemės įvyks Kristaus Karalija.

Tuoju tikėjimu, taja viltimi gyvename. Ir tas mums priduoda tvirtybę, nežiūrint viso pasaulyje blogo.

Purėnas.

Kristus ir Socijale Reforma:

Socijalės reformos istorijoje du veikalu atsižymi ypatinga socijale svarba: Mozės Pentateuchas ir Kristaus Evangelija.

Čia nors paviršutiniškai panagrinėsime pastarosios socijalę vertę.

Kristaus Evangelija atkreipė į save visų socijalės dirvos darbininkų protą. Jie sutvėrė apie ją didžiulę literatūrą. Tarp daugybės mokslininkų ir rašytojų apie socijalę Evangelijos vertę, yra įvairių nuomonių. Bet daugiausia pasekėjų turinčios yra trys nuomonės:

1. Kristus visupirmą yra socijalis reformatorius ir Jo Evangelija yra socijalės reformos programa. Šios nuomonės šalininkai tvirtina, buk Kristus buvęs vien tik didis labdarys. Kai-kurie socijalistai skaito Jį socijalizmo šulu, o anarchistai ieško Jo moksle išteisinimo savo nelegatų svajonių.

2. Antrosios nuomonės šalininkai nueina į visai priešingą šalį. Jie tvirtina, kad Kristus rūpinosi vien tik Dangaus Karalija. Jis atėjęs pasaulin parodyti sielos išganymo kelią. Veltui, girdi, Kristaus Evangelijoje ieškotume to, kas turėtų šiokią tokią socijalę vertę. Savo išvadžiojimų parėmimui, jie užcituoja keletą atskirų vietų iš Evangelijos, kur Kristus kalba apie turtų atsižadėjimą, paniekinimą prisirišimo prie žemės gerybių (Luko XII ir K.), bet savo keliu jie permažai įsigilina į visos Evangelijos socijalę prasmę.

3. Tikroji tiesa gludi tarpe tų dviejų kraštutinių nuomonių — **Kristus atėjo pasaulin visupirma žmonių giminės iš pirmpradinio nusidėjimo išvaduoti, nurodyti išganymo kelią, bet Jo moksle yra didžiausios socijalės vertės taisyklių.** Jis atėjo parodyti žmonijai kelią prie tiesos ir sykiu labai daug prisidėjo pre pakėlimo socijalio žmonių gyvenimo. Kristus padėjo pamatą visai socijalei žmonijos reformai, remdamas jį Dieviškojo Mokslo Tiesa, nes jeigu tas pamatas nebūtų buvęs paremtas tiesa, tai jis pačioje statymo pradžioje būtų suiręs. Dabargi jau dvidešimtas amžius eina nuo Kristaus Evangelijos paskelbimo, o krikščioniškasis pasaulis ir šiandien dar reformuojasi pagal tos pačios Evangelijos tiesų, ir patarimų, ir šiandien krikščionija neman atsisakyti nuo Evangelijos taisyklių, sulyg kurių krikščioniškosios tautos gerina, gerina dabar ir gerins ateityje savo materijalį gyvenimą ir jo santikius čia, ant žemės.

Iš tų išvadžiojimų paaiški, kad Kristaus socijalės reformos taisyklės yra duotos **visoms tautoms, visiems laikams t. y. jos** yra **neatmainomos**, kaip yra neatmainomi pamatiniai doros principai, su kuriais jos taip aukštai, betarpiškai yra surištos. Jos yra universalės; paliečia kiekvieną socijalio veikimo sritį. Deltą krikščionys katalikai, norėdami nuosekliai sekti Kristaus mokslą, ir negali į viešąjį visuomenės gyvenimą eiti be socijalės reformos taisyklių, pabriežtų Evangelijoje, nes tos taisyklės daro labai išganingą intekmę į visą žmonijos gyvenimą. Tos intekmės išganingumą ir bandysiu nors trumpai nurodyti.

Kristus visos žmonijos atnaujinimą pradėjo varyti nuo dvasinio pavienių asmenų atgimimo, nes žmonijos reformavimas yra negalimas be reformavimo atskirų žmonių. Ta jėga, kurią sudaro valstija su įstatymų kodeksais ir bausmėmis už jų nepildymą, juk negali privesti prie to, kad žmogus noliai pasišvęstų kitų labui, darytų tik tai, kas naudinga jam ir jo artimui. Įstatymais galima žmogų nubaidyti nuo blogo, bet įkvėpti prisirišimą prie doro yra negalima, nes tie įstatymai dar neatbudina žmogaus sąžinės, jeigu ji miega. Kristus ir pradėjo nuo žmonių sąžinės. Krikščionija ne vien tik pavienių žmonių sąžinę budina, tobulina, bet stengiasi ištobulinti visas aplinkybes, kuriose žmonės gyvena, nes blogos, iškrikę iš doros vėžių aplinkybės tankiai suvarde silpnesnių žmonių sąžinę. Taigi Kristus ir kreipėsi visuprma į žmogaus sąžinę, kad ji išleistų iš savęs spindulius į viešąjį gyvenimą ir parodytų jų karštį-galybę gyvenimo sukuryje, pripildytų visos žmonijos gyvenimą savo palaimingos intekmės vaisiais.

Kristus sutvarkė šeimynos gyvenimą. Prieš Kristaus atėjimą šeimyniškas žmonių gyvenimas buvo beveik suiręs. **Jis uždraudė** persiskyrimus; pakėlė moterystę į sakramentus; padarė ją šventą ir nesulaužoma. Paskyrė priedermes tėvui, motinai ir vaikams.

Nors tėvui, kaipo šeimynos nariui ir galvai, suteikta daugiau teisių, bet kaipo žmonės, vsuomenės ir tautos nariai, tėvas, motina ir vaikai, yra lygūs. Tėvas-vyras privalo gerbti ir mylėti savo pačią, ir rūpintics šeimynos užlaikymu. Motina-pati privalo pagelbėti savo vyrui ir jo klausyti. Vaikai turi gerbti ir mylėti savo gimdytojus. Tėvų priedermė — rūpinties savo vaikais, juos auginti ir mokinti.

Prieš Kristaus atėjimą žmonijoj neturėjo aiškaus supratimo apie visų žmonių ir tautų lygybę. Didžiausi Graikijos filozofai išmin čiai pripažindavo vergiją esant reikalinga. Laikais prieš Kristų visų tautų, kad ir civilizuotų, buvo paprotys laikyti vergus. **Kristus gi įskiepijo žmonijon asmens liuosybės ir jos teisių nuovoką**, paskelbdamas, kad visi žmonės substancijaliai yra lygūs ir privalo turėti lygias teises. Niekas netur teisės nužeminti savo artimą, atimti jam visas teises. Kadangi nėra žmogaus be sielos (dūšios), tai negali būti žmogaus ir be teisių.

Kristus daugiausiai stebėjosi vargšais, nelaimingaisiais, nuskriaustaisiais ir vergais. Pasmerkė išnaudojimą ir skriaudas. Iškėlė žmonių žmogišką vertę. Skleidė brolija. Tie visi prisidėjo prie žmonių ypač vergų, buvio pageriuimo.

Pirmaisiais krikščionijos amžiais buvo dar plačiai išsiplatinusi vergija. Buvo tokių turtuolių, kurie turėdavo net po 5.000 — 10,000 vergų. Kada išganingas Kristaus mokslas pasiekdavo jų protus ir širdis — jie, priimdami krikščioniškąjį tikėjimą, paliuosuodavo tuos tūkstančius vergų iš baisios vergijos. Vis tai Kristaus nuopelnas. Juk ne tuščiai Jį vadinama Vergų Išliuosuotoju.

Nors Kristus Evangelijoje labai tankiai pasmerkia turtuolius (Luko VI, Mat. VI, 19—21, Luko XII, 33—34 ir k.), **bet Jis niekur nepasmerkė privatiško turto valdymo. Nepasmerkė ir komunizmo.** Turtų valdymse paliko pilną liuosybę. Tik pasmerkė blogą jų sunaudojimą ir tuos turčiusšikštuolius, kurie savo turtais nešelpia vargšų.

Pats Kristus gyveno aukomis, kurias liuosu noru Jam suteikdavo jo mokiniai ir pasekėjai. Gi daugumas, Jo mokinių gyveno tikrai komunistiškai, bet tas komunizmas niekam nebuvo priverstinas. Taip kai-kurie Kristaus mokslo pasekėjų šelpdavo savo Mokytoją iš nuosavių privatiškų turtų.

Baigiant šį straipsnelį, reikia dar paminėti ir kaikurie svarbesnieji skirtumai tarp krikščionijos ir socijalizmo socijalės reformos žvilgsniu.

Socijalizmas pripažįsta tik komunistišką turtų valdymą ir mano priversti prievarta žmonės atsisakyti nuo privatiškos nuosavybės, o krikščionija pasmerkia prievartą.

Socijalizmas pripažįsta laisvą meilę, o krikščionija pasmerkia ją, nes laisvoji meilė ardo šeimyną, yra priešinga dorai ir sveikam protui.

Socijalizmas vaikų auklėjimą, atima iš tėvų ir paveda valstijai, o krikščionija, pripažindama ypatos liuosybę ir šeimyną istoriškai vyresne už valstiją, vaikų auklėjimą paveda tėvams.

Kazys Pakštas,
Socijologijos studentas.

Sveikinam visas Sąjungietes su Šventom Kalėdom.

A.L.R.-K. Mot. S-gos
CENTRO VALDYBA.

TALKININKAI PASITRAUKIA NUO GALLIPOLI.

TALKININKAI NEBESISTENGS PAIMTI DARDANELIŲ.

Svarbiausis praeitos savaitės motikis, tai talkininkų atsisakymas toliau kariauti prieš turkus, kad iš jų rankų paveržti Dardanelius. Visa nuo Gallipoli kariuomenė atimta. Tad anglai savo kariuomenės paliuosavo apie 100,000. Kur tas 100,000 kariuomenės bus pasiųsta — nėra žinios. Vieni spėjama, kad į Aigiptą ant kurio turkai, dabar vokiečių sustiprinti, mano užpulti. Bet kiti tvirtina, kad toji kariuomenė bus išsodinta Salonikuose, Graikijoj, nes Salonikus vokiečiai, austrai ir bulgarai, manoma, bandys nuo talkininkų paveržti. Dabar pastarieji tik rengiasi, bet už kelių dienų tikrai pradėsianti prieš talkininkus veikti.

Gallipoli kampanijoj prieš turkus talkininkai prarado apie 100,000 vyrų, išeikvojo daug amunicijos, nustojo keletą kariškųjų laivų, bet laimėti nieko neįstengė. Turkai pasirodo perdaug atkaklūs, kad juos būtų galima lengvai nuveikti.

Taip ir pasibaigė niekais talkininkų prieš turkus žygis. Skaudus tai talkininkams smūgis!

DALYKAI SU GRAIKIJA.

Graikijos padėjimas tikrai keistas. Kuomet vokiečiai, austrai ir bulgarai užtelėjo ant Serbijos, Graikija sulyg sutarties nėjo serbų gelbėti, nes nenorėjo įsimaišyti karėn, bet kvietė talkininkus Serbijos apginimui. Tuo tikslu ji talkininkams pavedė savo uostą Salonikus. Per Graikiją tokiu būdu talkininkai pasiekė Serbiją. Bet po kiek laiko jiems ten pasirodė karšta. Turėjo trauktis arčiau Salonikų, kur jiem saugiau būti po savų kariškų laivų apsauga. Kas kita bulgarams ir austro-vokiečiams — jie negalėjo žengti paskui talkininkus į Graikiją nepaskelbę jai karės. Karės paskelbti Graikijai nenorėjo, nes ji yra spėka, su kuria reikia skaitytis. Tad Vokietija, Bulgarija ir Austrija iš jos išreikalavusios, kad jiems būtų valia eiti talkininkų kariuomenę iš Graikijos ir Salonikų išvyti. Graikija su tuo sutiko, tik apreiškė, kad bulgarai Graikijon neitų, nes ji neužtikrinanti, kad jos kariuomenė, išvydus senus savo priešus, į bulgarus nekibtų. Vokiečiai, manoma, to paklausys. Ir jei prieš talkininkus bus veikiama, tai tik vokiečių ir austrų.

Talkininkai tuo tarpu drutina Salonikus ir apielinkes, iš kur Graikų kariuomenė pasitraukusi.

ABISSINIJA GELBĖS TALKININKAMS.

Visus kiek nustebino Afrikos viešpatijos Abissinijos pasiryžimai eiti į pagelbą talkininkams. Andai Abissinijos pasiuntinys apreiškęs Paryžiuje, kad Abissinijos valdonas yra pasiryžęs duoti talkininkams 200,000 išlavintų ir gerai apginkluotų vyrų. Toks su pagelba pasisiūlymas, suprantama, talkininkams yra malonus. Manoma, kad tas spėkas sunaudos anglai Aigipto apginimui, nes ir Abissinijos rubežiai sueina su Aigiptu.

VOKIEČIAI MANANTI VĖL OFENSYVAN STOTI.

Vokiečiai nori taikos. Dabartiniu laiku pakeltos apie taiką šnekos nuėjo niekais. Tad jie manant padaryti dar keletą žygių, o po to jau mėginti taikintis. Šie žygiai plenojama tokie:

1. Su turkų pagelba užpulti Aigiptą ir nugązdinti anglus.
2. Išvyti talkininkus iš Graikijos ir paimti Salonikus į savo rankas.
3. padaryti ofensyvą vakaruose ir mėginti sutriuškinti talkininkus.
4. Briautis dar gilyn į Rusiją.

Visa tai manoma daryti vienu sykiu. Prie to, sakoma, jie rengiasi uoliai ir Kruppo dirbtuvės dirbančios paskubintai. Jei vokiečiams tas pasisektų, tuomet tikisi taiką padaryti.

Ar išteks vokiečiai kariuomenės ir ar pajėgs jie tai padaryti — štai kur visas klausimas.

KARĖS LAUKUOSE MAŽAI KAS VEIKIAMA.

Dabar žiema, o prie žiemos veikimas visados apsistoja. Visuose frontuose tik šaudomasi, daromos mažos atakos, mėtomos bombos, ore su lakstytuvais mušamasi, bet šiaip jau didelių veiksmų niekur nėra. Vien tik rengiamos.

NEI KALĖDOMS TAIKOS NEPADARYTA.

Pernai šv. Tėvas mėgino kariaujančias valstijas prikalbinti, kad nors Kalėdoms taiką padarytų, t. y. nors Kalėdų šventėse nekovotų. To pernai nepadaryta, nes ne visos valstijos sutiko karę pertraukti.

Šiemet jau nei nebandyta prie to kalbinti. Tad nežiūrint didžiausios šventės, bus kariaujama ir šaudomasi, kaip paprastai.

WILSONAS TIKISI LAIMĖSIĄS.

Ateinančiais metais išpuola naujo Suv. Valstijų prezidento rinkimai. Visi Amerikos didesniųjų partijų vadovai, pranašauja kiekvienas savo partijos kandidato laimėjimą. Daugiausia atidos pradėta kreipti į republikonus, smarkiai šiais metais pakilusiais. Jau iš anksto pradedama varyti agitaciją už tą ar už kitą kandidatą, kurių jau esama nebe mažai.

Tuo tarpu dabartinis Suv. Valstijų prezidentts W. Wilsonas nei kiek nepaiso įvairių kalbų apie ateinančius rinkimus ir toliaus varo savo politiką.

Wilsonas tikisi, kad demokratų partija, kurios jis yra nariu, ir ateinančiais metais pravarys savo kandidatą į prezidentus.

Viename pokylių, parengtų Washingtono tautiškai-demokratiškos komisijos, Wilsonas pasakė: — Jei kas mano, kad ateinančių metų rinkimuose, demokratai bus sumušti, labai juokingai mano. Susirinkusieji svečiai prezidento žodžius sutikę su dideliu entuzijazmu.

Pagyvensime — pamatysime.

SUV. VALSTIJŲ NEUTRALITETO APGINIMUI.

Nelabai senai Washingtone įvyko svarbios tarybos tarp Suv. Valstijų sekretoriaus Lansingo ir pačto, karės ir iždo sekretorių. Šioje konferencijoj buvo plačiai apkalbama, kaip pasekmingiau sulaikyti svetimų šalių agentų sankalbius, laužančius Suv. Valstijų neutralitetą.

Visi tie augšti valdininkai sutiko, kad geriausiam darbo pasisekimui, jiems reikią veikti išvien ir bendrai priešą spausti. Ikišiol kiekvienas iš jų veikė savotiškai.

Jei ištikrųjų šie valdininkai savo sumanymą išpildytų, galima tikėtis labai gerų pasekmių, nes kiekvienas iš jų nemažai gali prisidėti prie visokių šnipų ir agentų darbo sutrukdymo.

Iš Liet. Gyvenimo Amerikoje.

CLEVELAND, OHIO

Muzikališkos draugijos.

Šiame mieste nemažai randasi katalikiškų dr-jų ir visos, pagal savo išgalių darbuojasi. Ypatingai savo veikimu pasižymėjo muzikališkos dr-jos, kaip va: C. L. Tautiškas Benas, L. Teatrališkas Choras ir L. Vyčių 25 kuopa. Minėtos draugijos deda visas pastangas, kad pakėlus vietos lietuvių tarpe lietuvišką dvasią.

L. Tautiškasis Benas.

Mūsų Tautiškasis Benas yra gerai išsilavinęs muzikoj; jau nesykį yra atsižymėjęs ir svetimtaučių akyse, ypatingai koncertų surengime.

C. L. Teatrališkas Choras.

C. L. Teatrališkas Choras jau 6 metai kaip čia gyvuoja. Per tuos kelius metus choras atsižymėjo dailėje: teatruose ir daiose. Daug sykių yra patarnavęs kitoms draugijoms išpildydamas tų draugijų surengtuose vakaruose programą. Nemažai ir savo draugijai surengė vakarėlių, žodžiu sakant, darbavosi kiek galėjo. Pastaruoju laiku choras nusilpnėjo, beveik visas gabesnis jaunimas iš choro atsitraukė ir sutvėrė Vyčių kuopą. Tas chorui ir padarė nemažą spragą.

Vyčių kuopa.

Vietinė Vyčių kuopa vos tik 9 mėnesiai kaip gyvuoja, bet veiklus tos kuopos jaunimas jau daug ko naudingo nuveikė. Surengė keletą puikių vakarėlių su įvairium programu, bet ir toliaus nepaliauja dirbęs. Šiuomi laiku Vyčių kuopos artistai mokinasi net 3 didelius veikalus: "Lizdas Naminio Liuto", "Genavaitė" ir "Grafas bernu pas kaimietį". Podraug skaitlingas Vyčių choras, vedamas gabaus muziko, p. V. A. Greičiaus, lavinasi dainavime. Galima tikėtis, kad būsimieji vakarėliai bus gražiai dainelėmis išpuošti. Negana to, sulaukus ilgesnių rudens ir žiemos vakarų, Vyčiai rengia pirmadieniais debatų vakarėlius. Kaip teko patirti, atsilankusieji į tuos vakarėlius pilnai jais užganėdinti, nes išgirsta daug ką gero ir pamokinančio.

Vyčių knygynėlis.

Taipgi Vyčiai jau įsitaisė knygynėlį. Išpradžių nors ir silpnokai atrodo greitu laiku manoma jį padidinti. Tuo tikslu rengiama vakarai, daugelis narių pasižadėjo knygų paaukoti; tokiu būdu knygynėlis greitai paaugs. Tai tiek iš Clevelando Vyčių veikimo.

Rengiama vakaras.

Teko sužinoti, kad Al. Račkus "Vyčio" redaktorius, grįždamas iš Bostono Chicagon sausio 1 d. sustos Clevelande. Apie tai dagirdę vietos Vyčiai rengia tą dieną vakarėlį su programu. O svečias prisižadėjo su prakalba.

Patartina visam Clevelando jaunimui ant vakaro apsilankyti. *Špokas.*

SHEBOYGAN, WIS.

A. L. R. K. Mot. Sąjungos kuopos susirinkimas.

Smagu man pranešti, kad mūsų A. L. R. K. Mot. Sąjungos kuopa auga ir bujoja labai gražiai. Ant paskutinio susirinkimo, laikyta 12 dieną gruodžio prisirašė dar 5 naujos narės. Susirinkimas buvo metinis, taigi buvo išrinkta ir nauja valdyba iš šių ypatų: pirm. — Dom. Kasevičienė, vice-pirm. — Ona Šalčiuvienė, iždin. — Marė Jekenevičienė, prot. sekr. — Agnė Kacevičiutė, fin. rašt. — Fel. Vaišviliutė Kasos globėjos: Jieva Etagniunienė ir Veronika Bartkiutė. Maršalka — Marė Undraitienė.

Auka Moterų Kalėdiniam Fondui.

Nutarta paaukuoti į Moterų Kalėdinį Fondą. Aukojo: po $1.00: Marė Šalčiuvienė, Ona Liberienė, Felicija Vaišviliutė, Agota Karkažiutė; po 50c.: Verōnika Bartkiutė, Ona Šalčienė; po 25c.: Magdalena Rangienė, Marė Brusokienė, Uršulė Juknehenė, Ona Undraitienė, Salomė Gudavičienė ir Gertruda Valentienė. Viso sudėta $6.50. Pinigai pasiųsta Tautos Fondo iždininkui.

Taipgi nutarta sušelpti neturtingą narę, našlę su pulku vaikų ir sudėta jai, kaipo Kalėdų dovana, $3.05. Dovaną įdavė paskirtos tam narės.

Mokyklos reikalais.

Virimo mokyklos lankymas patraukia kaikurias lėšas ir todel atsirado narių, kurios, delei savo neturtingumo, negalėjo mokyklos lankyti, taigi ant susirinkimo nutarta palengvinti joms mokslą, atliuosuojant neturtingas nares nuo kaikurių mokesčių ir kitokiu tinkamu būdu. Iki šiam laikui mūsų vakarinius kursus lankė narės noriai ir skaitlingai, o nuo šio laiko tikimės lankančių turėti dar daugiaus.

Mūsų kuopa dar yra jaunutė, o jau mes jaučiame jos naudą, taigi ir visas mūsų sesutes drąsiai kviečiame rašytis prie Sąjungos, nes žinome, kad ir jos džiaugsis.

F. M. Vaišviliutė.
Sekretorė.

BROOKLYN, N. Y.

Gruodžio 16 d., Liet. Vyčių 41 kuopa surengė prakalbas 10 metinių Vilniaus Seimo sukaktuvių paminėjimui.

Pirmasis kalbėjo kun. Dabužinskas iš Newark, N. J. Savo turiningoje kalboje kun. Dabužinskas trumpai apibėgo su Vilniaus Seimu surištus nuotikius; kap buvo prie to Seimo rengiamas, kas buvo veikiama ir tt.

Po kun. Dabužinskó kalbos p. A. Stankevičius iš Bloomfield, N. J. aiškino apie Lietuvos ir Amerikos draugijas, jųjų santikius ir kuri srovė geriausia Lietuvą šelpia.

Ant galo p. K. Krušinskas prabilo vietos lietuvių reikaluose. Skatino visus prie darbo, ypač Vyčius, kurie šiuom tarpu labai smarkiai pradėjo veikti ir net vakarinius kursus įsteigė.

Korespondentas.

NORWOOD, MASS.

Balius ir teatras.

Lapkričio 25 d., "Padėkavonės Dienoje", čia surengta balius ir teatras parapijos naudai. Sulošta veikalas "Trys Mylimos"; pasisekė neblogiausia. Žmonių prisirinko diktai, nors tą pačią dieną ir moterų draugija buvo surengusi teatrą ir balių. Ši dr-ja nors dengiasi po šv. Kotrinos globa, bet veikia visai ne katalikiškai. Taip-gi tą dieną vienas "cicilikas" važinėjo po aplinkines lietuvių kolonijas su "spyčiais", pasakodamas apie cicilikų rojų, bet tur būt nieko nelaimėjo, nes, namo sugrįžęs, gerokai išsigėrė ir savo moterį apmušė; turėjo nabagė net kelias dienas gulėt lovoje.

Pipiras.

EASTON, PA.

Lietuvių burys didelis, o darbo visai mažai.

Šiame miestelyje randasi virš 800 liet., jei prie to skaičiaus pridėsime dar 200 lietuviškųjų bajorų, tai išviso turėsime daugiaus 1000 ypatų.

Rodos, tai jau gerokas lietuvių burys ir galima būtų šį tą veikti, bet mūsiškiai labai mažai atsižymėjo visuomenės dirvoje.

Parapijos reikalai.

Jau praėjo 8 metai, kaip čia sutverta šv. Mykolo Ark. lietuvių parapija. Nupirkta žemės sklypas ant išmokėjimo, bet daugiaus nieko gero nepadaryta. Apie bažnyčios pastatymą, lietuvio kunigo išgavimą, berods, niekas nesirūpina. O lietuvių, kaip aukščiau minėjau, yra čia daugiaus tūkstančio. Juk su tokiu buriu lengva galima būtų ir bažnyčią pradėti statyti ir daug kitų naudingų sumanymų įvykinti. Vertėtų ir labai vertėtų Eastono lietuviams sukrusti prie darbo.

Pora žodžių apie jaunimą.

Nemažai mūsų jaunimo, vyresniųjų pavyzdžiu renkasi po stubas ir bačkutes glamonėja. Neretai iš tokių glamonėjimų ir bėdos pasitaiko. Ar ne geriau būtų ką nors prakilnesnio, naudingesnio veikti?

S. A. Striaukas.

WORCESTER, MASS.

Kun. Dr. A. Maliauskio prakalbos.

Vietos Tautos Fondo skyrius lapkričio 28 dieną parengė prakalbas, kuriose kalbėjo tik ką iš Lietuvos atvykęs kun. dr. Maliauskis, Lietuvos katalikų atstovas.

Vaizdžioje kalboje kun. dr. Maliauskis nušvietė baisų Lietuvos padėjimą, lietuvių neišpasakytai didelius vargus. Ant klausytojų kun. Maliauskio kalba padarė labai didelį įspudį.

Gerb. kalbėtojas ragino žmones po karei grįžti Lietuvon, atstatyti, kas dabar sugriauta ir sunaikinta.

Be to dar papasakojo labai daug įvairių dalykų iš lietuvių gyvenimo karės metu.

Aukų nuo karės nukentėjusiems Lietuvoj surinkta $210.00. Nemaža suaukota ir "Vilties" palaikymui.

P. Z.

WATERBURY, CONN.

Darbai.

Darbai eina pas mus vidutiniai; žmonių privažiavo čia labai daug, daugiausia iš anglies kasyklų.

Pirmasis sniegas.

Gruodžio 8 dieną pasnigo; sniego iškrito per 2 coliu. Ši rudenį tai dar pirmas sniegas.

Oras jau šaltas, kai kurią naktį gerokai pašalsta.

Ruduo visą laiką sausas, lietaus maža.

Vėžys.

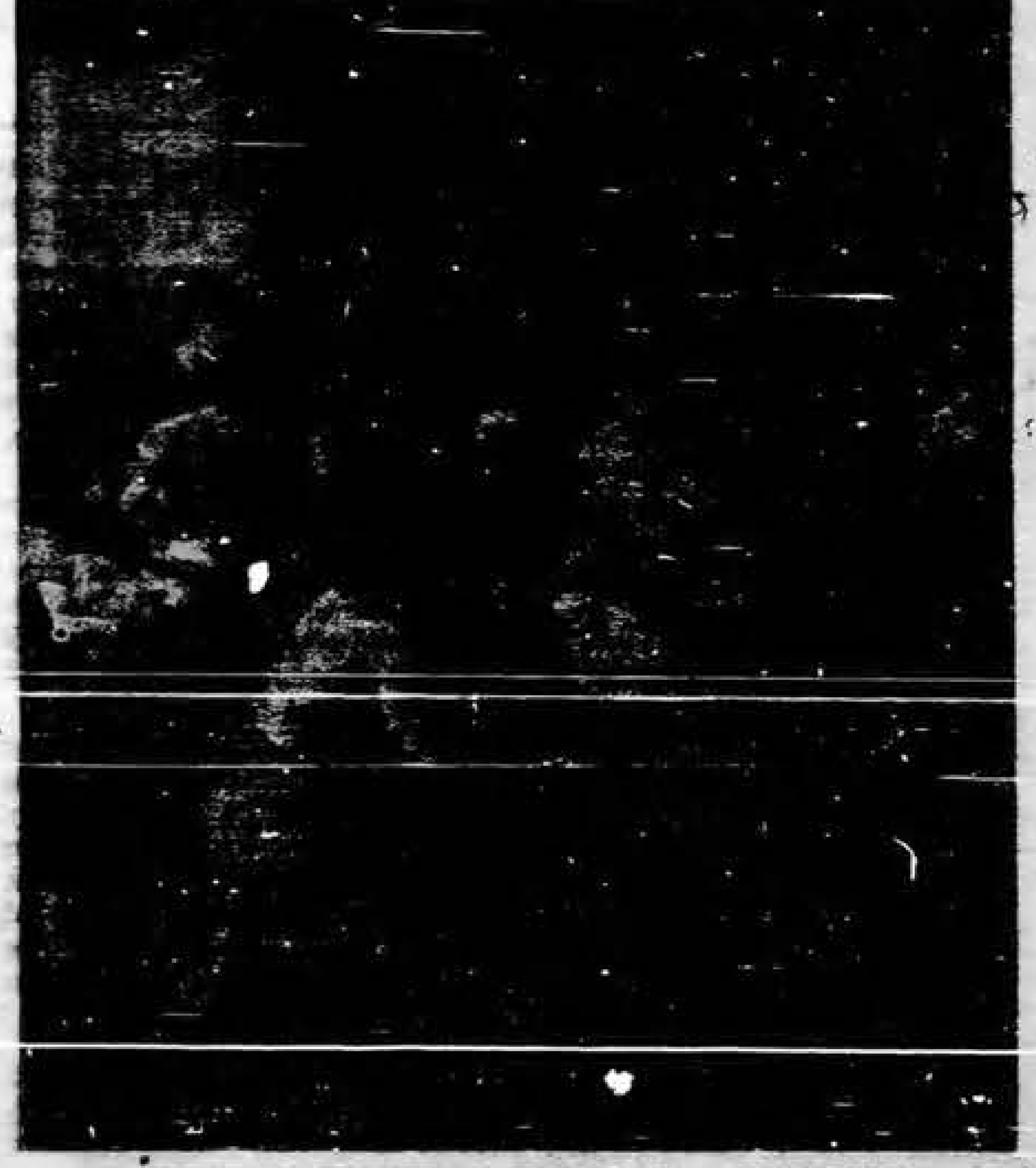

KRISTAUS UŽGIMIMAS BETLEJAUS STADELAJ.

ROCHESTER, N. Y.

Žodis į vietos jaunuomenę.

Jaunimas atkeliavęs iš Lietuvos be pagelbos savo brolių ką iš senųjų išeivių po laisva Amerikos pastoge, mažai ką gali naudingo nuveikti. Užtad, koks būdavo mudns, ateiviams, džiaugsmas, matant, kaip mūsų Amerikos jaunieji draugai išvien su savo, iš anapus okeano atvykusiais draugais, sutartinai veikia lietuvių visuomeniškoje dirvoje.

Bet, pasižvalgius atidžiau po Amerikos lietuviškųjų kolonijų gyvenimą, buvo pastebėta, kad ne viskas taip gerai yra, kaip iššyk atrodė.

Padėkime, mes rochesteriečiai turime daug visokių draugijų, kliubų, chorų, o net ir lietuvišką kanklių beną. Ar visų-gi tų draugijų taip veikimas, kaip turėtų veikti? Berods, visi sutikime darbuojasi, kiek gali — juda, bet visoms ir visiems stinga vieno, būtinai pasekmingesniam darbui reikalingo dalyko, būtent draugiškumo.

Mes, ateiviai, apsigyvenę šioje šalyje, dirbame Lietuvos savo motinos labui. Čiagimęs jaunimas irgi Lietuvai, kaipo savo tėvų šaliai, turėtų nors dalelę savo darbo paaukoti. Kad bendros tėvynės reikalus aprūpinti reikėtų bendrai ir draugiškai veikti.

Čia-gi tam bendram veikimui atsiranda ir kliučių. Čiagimęs jaunimas labiau pamėgo angliškų kalbą, kuria mes, dėja, su jais negalime susikalbėti. Nesusikalbėdami — negalime išvien ir veikti. Daug jau mūsų naudingų sumanymų ir darbų delei tos priežasties sugriuvo. Gana bus paminėti, kad "Liet. Kunig. Mindaugio Kliubas" jau sugriuvo, "Aido" choras baigia pakrikti, bažnytinis choras, nežiūrint vietos klebono pastangų ir paraginimų, neina stipryn, bet silpnėja.

Priežastys-gi tam visam slėkios: nėra draugiškumo tarp ateivių ir čia gimusių, nenorima jų susitaikyti, neveikiama išvien ir čia gimusio jaunimo nepriskiekiama prie ateivių.

Aišku, kad išjrus santikiams iširo ir visas veikimas: draugijos, kliubai ir tt. pakryko. Jeigu ir toliau taip bus, tai visai nemalonių pasekmių galime susilaukti.

Bet reikia pasitikėti, kad Rochesterio jaunimas subrus ir išnaujo atstatys kas jau sugriauta arba susilpnėjo.

Ateina Šv. Kalėdos, meilės, vienybės ir sutikimo šventės, laigi Jos būna rochesteriečiams atgimimo ir bendro darbo ženklas.

P. S. Atėjunas.

ROSELAND, ILL.

Vakarėlis.

Lietuvos Vyčių 8 kuopa pagelbimui Visų Šventų parapijos naujo vargoninko, p. Niekaus, surengė gražų vakarėlį su labai įvairiu programu ir vakariene. Žmonių ant vakaro prisirinko daug. Užbaigiant vakarą, parinkta ir nuo karės nukentėjusiems Lietuvoje, aukų. Sumesta $16.50.

Nauja kuopos valdyba.

Nedėldienyj, gruodžio 12 d. Lietuvos Vyčių 8 kuopa laikė priešmetinį susirinkimą, kuriame ateinantiems metams išrinkta sekanti kuopos valdyba: St. Kačinskaitė — pirm., K. Grudis — vice-pirm., O. Beiveikaitė — prot. rašt., B. Grigorevičius — fin. rašt., A. Likša — kasos glob., M. Misiunas — maršalka.

Paskaitos ir judamieji paveikslai.

Kas nedėldienį pas mus įvyksta paskaitos ir judamieji paveikslai, Chicagos Lietuvos Vyčių apskričio rengiami. [illegible] dėlioj, gruodžio 12 [illegible] priežasties prelegento [illegible] lankymo, programas [illegible] suvėlinta.

Korespondentas.

CICERO, ILL.

Moterų susirinkimas.

L. R. K. Moterų Sąjungos 2-ra kuopa laikė savo priešmetinį susirinkimą gruodžio 12 d., 1915 m.

Pirmiausia pabaigta tartis apie rengimą vakarienės, kuri atsibus sausio 1 d., 1916 m.

Nauja valdyba.

Paskiaus sekė sekantiems metams valdybos rinkimas. Į valdybą išrinkta sekantis asmens: B. Satkaitė — pirm., V. Gedvilienė — vice-pirm., V. Staliliunaitė — prot. rašt., E. Mirionienė — fin. rašt., A. Švagienė — iždininke, B. Palubinskienė ir O. Siriunienė — iždo globėjomis.

MOTERŲ KALĖDINIS FONDAS AUGA.

Pagalios p-lės M. Overlingaitė ir O. Mikniutė, narės 1-os kuopos priminė apie aukavimą į moterų Kalėdinį Fondą.

Vienbalsiai nutarta aukoti. Aukojo sekančios ypatos:

Kun. A. Ežerskis $4.00, B. Satkaitė $3.00.

Po $1.00: M. Šiškaitė, A. Petronienė, B. Palubinskienė, O. Nausiedaitė, A. Šlėgaitienė, S. Šlegaitė, M. Milašiutė, B. Balsienė, V. Gedvilienė, O. Gricaitė, V. Staliliunaitė, M. Mirionienė, O. Kazlauskaitė, E. Siriunienė, A. Jonaliunaitė, E. Čekanauskienė.

Po 50c.: K. Lazdauskienė, M. Valunčienė, J. Balčienė ir J. Milašienė.

Išviso surinkta $25.00.

Valio moterys!

Sąjungietė.

ATHOL, MASS.

— Visaip pasitaiko.

Apie mūsų miestelio lietuvių gyvenimą dažnai laikraščiuose patėmysi ir pagiriančių ir papeikiančių vietos lietuvių veikimą žinučių. Ir vienos ir kitos gana teisingai mūsiškius nušviečia, nes be blogo nėra ir gero.

Tautos Fondo skyrius.

Vieną dalyką tik užmiršta Atholio korespondentai aprašyti, būtent, Tautos Fondo skyriaus veikimą, tartum to skyriaus čia visai nėra ir niekas nuo karės nukentėjusiais Lietuvoje nesirūpina. O gal ištikrųjų Atholio lietuviams mažai apeina Lietuvos likimas, nes kiek pastebėjau, čia daug kalbama apie vestuves, krikštynas, varinėjama kuntaplinė pačta, tuštinama bačkutės, bet apie Lietuvą kaip ir nesigirdi kalbų.

Ir paties Tautos Fondo skyriaus nariai lankosi linksmose pramogose, bet apie aukas Tėvynei nei gugu.

Geras užmanymas.

Vieną sykį pasitaikė man būti krikštynose, kur būta visokio plauko svetelių; vienas iš svečių prisiminė apie Lietuvos sušelpimą. Paklausiau jojo, kur bus pasiųsta tos aukos? —O-gi,—sako, į Bostoną. Paaiškinau svečiams, kad aukos reikia siųsti ne į Bostoną, bet į Tautos Fondą. Vienas, kitas dar priešinosi, bet galų gale visi su tuomi sutiko ir man pavedė tą darbą atlikti. Surinkta tose krikštynose $7.05.

Gražus tai pavyzdis. Patartina visiems jį sekti ir prie kiekvienos progos parinkti Lietuvos varguoliams aukų.

Lietuvai aukos.

Per Juozapo Čiškevičiaus krikštynas aukojo: po $1.00: Jonas Vasiliauskas, J. Ambromitis, Kl. Monstavičia; po 50c.: A. Orentas, St. Kupriauskas, I. Litvinas; po 25c.: M. Glebauskienė, K. Glebauskas, Z. Domilienė, J. Stanovi[illegible]vičius, A. Glebauskas, St. Simanauskas; J. Čiškevičius ir M. Litvinienė 15c. ir D. Stanevičienė ir O. Brazaičiutė po 10 centų. Išviso $7.05.

Kl. Monstavičia.
Aukų rinkėjas.

Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus benem voluntatis.

ANTRAS BOSTONO L. VYČIŲ APSKRIČIO SUSIVAŽIAVIMAS

Sausio 16 d., š. m., Montello, Mass. įvyks Antras Bostono L. Vyčių apskričio suvažiavimas. Visos kuopos teiksis pasirūpinti prisiųsti delegatus į konferenciją, nes turime daug svarbių reikalų atlikti, kaip del apskričio, taip ir del visos L. Vyčių organizacijos labo. Delegatai privalo turėti mandatus su dvasiškojo kuopos vadovo paliudijimu; bet kur nėra dvasiško vadovo, ten užtenka kuopos valdybos parašo.

Sesijos bus laikoma lietuvių senosios bažnyčios salėje, 20 Webster st. Meldžiama delegatų pribūti subatoj, 15 d. sausio, nes Montello Vyčiai rengia didelį vakarą svečių priėmimui.

Taigi visos kuopos prisiųskite kaip galima daugiau atstovų, nes nuo jų pasidarbavimo ir gerų norų prigulės mūsų tolimesnis veikimas del lietuvių jaunuomenės labo.

Jonas A. Vaitekūnas,
Apskr. pirmin.

P. S. Prie Bostono L. Vyčių apskričio priguli visos L. Vyčių kuopos, kurios randasi Naujoje Anglijoje, išskiriant tik Connecticut valstiją.

J. A. V.

COLLINSVILLE, ILL.

Lietuviai persiskyrė į tris dalis.

Mūsų miestelis nei didelis, nei mažas. Lietuvių čia gyvena apie du šimtu šeimynų, kurios pasidalinę į tris dalis: katalikai, liuteronai ir laisvamaniai su lietuviškais cicilikais.

Draugijos.

Lietuvių draugijų pas mus randasi keletas; žymiausios šv. Mykolo Arkaniolo ir lapkr. mėnesį susitvėrusi SLRKA. 161 kuopa. Šių draugijų narių tarpe randasi keletas darbščių vyrukų, kurie nenuilstančiai darbuojasi Collinsville lietuvių naudai.

Lietuviškos parapijos nėra.

Savos lietuviškos parapijos neturime, todel visi lietuviai katalikai susirpietė prie vokiečių katalikų šv. Mykolo bažnyčios.

Laisvamanių misijos.

Laisvamaniai ir socijalistai pastebėję SLRKA. kuopos augimą sujudo veikti. Pradėjo rengti laisvamaniškas misijas, užkviesdami į misijonierius ponus Mockus ir jam panašius.

Ten Buvęs.

ORCHARD LAKE, MICH.

Gruodžio 13 dieną, Pijus Česna pareikalavus J. M. Philadelphijos arcivyskupui apleido šią seminariją ir išvažiavo ant išsišventinimų į Philadelphiją.

Gruodžio 12 dieną Moksleivių kuopos susirinkime, pirmininkas p. Bereišis pasakė gražią prakalbą jaunam kandidatui į kunigus. Pijus Česna išreiškė padėkonę kp. pirmininkui už taip gražią prakalbą ir gerus linkėjimus, ir su visais savo draugais viešai atsisveikino.

P. Česna gimė Lietuvoje, Suvalkų rėdyboje ir ten užbaigė gimnaziją. Atvykęs į Ameriką įstojo ŠŠ. Cyrilliaus ir Methodijaus Seminarijon, Orchard Lake Mich., Čia išbuvęs 5 metus ir 4 mėnesius, užbaigė filozofijos ir teologijos kursus su augštu laipsniu. Taip-gi atsižymėjo muzikoje. Taip-gi buvo veikliu nariu šios moksleivių kuopolės.

Į kunigus J. M. Philadelphijos vyskupo bus išventintas gruodžio 23 d., 1915 m.

Linkime būsimajam kunigui gerų pasekmių gyvenime, dirbant ant Dievo garbės ir savo brolių lietuvių naudos.

J. Kelmelis.

ROCKFORD, ILL.

Žodelis Protestuotojams.

Spalio 30 d. š. m., vietinis "Aido" choras lošė teatrą "Meška" ir po perstatymo buvo sudainuota, kadaise "Drauge" tilpus daina, "Raudonnosių Aimanavimas". Kaip lošimas, taip ir minėta daina išėjo vidutiniškai, ypač-gi daina publikai patiko, nes už sudainavimą kiekvieno punktelio publika garsiai delnais plojo, kas parodo, kad visiems daina patiko. Bet mūsų raudonraikščiams ta daina buvo didžiausiu įžeidimu, taip, kad jie, nei buvę vakare, nei matę jojo, nusprendė rašyti papeikimus "Aido" chorui.

Pirmiausia pasirodė Jaunų Soc. Ratelio papeikimas "Naujienose". Tarp ko kito ten yra pasakyta:—Savo pasielgimais choras tik purvina mūsų jaunutę dailę bei rašliavą. Toliaus dar daugiaus niekniekių prirašyta, bet užteks tos vienos ištraukos, kad parodžius mūsų socijalistų išvirkščią sielą.

Kitas papeikimas tilpo "Laisvėje", "kankliečių" pagamintas. "Kanklių" stygos daugiau ir švariau skamba. Čia jie, kaipo doros mokytojai, sako: — bezdžionės-klapčiukai svyruodami dainuoja, o kunigas užpakalyj atsistojęs, taktan pritaria. Taipgi "kankliečiai" išrado, kad tai buvus marseliete, Toliaus duoda vėjo už darkymą teatro ir t. t.

Perskaitęs abu protestu turiu šį bei tą pasakyti ir ratelio stipinams, ir kanklių stygoms. Esu tikras, kad nei vienas protestantų tame vakare nebuvo. Rašyti apie tą, ko neesi matęs, daugiau kaip juokinga; siųsti viešą papeikimą kitų pasakomis vadovaujanties, daugiau negu nenuoseklu. Papeikimuose pasakyta, kad "aidiečiai" darkė teatrą, iškreipė rašliavą. Aš, kaipo nuolatinis teatrų lankytojas turiu pasakyti, kad jeigu stipinai su stygomis taip visuomet atloštų, tai būtų jiems atleistina. Bet jie savo klaidų nemato, o kitur net perdaug įžiūri. Kas lanko "stipinų" ir "stygų" pramogas, tas gerai žino, kaip jie lietuvišką sceną "dailina". Kada jų aktorių kalba susideda iš devynių vėjų, lošėjas nežmoniškai ant estrados raitosi, tai gal ne darkymas? Gal teatro papuošimas? Bet to viso protestantai nemato, — pas juos viskas gerai. Taip-gi primetama kitiems sapnavimą (suprask, girti buvo). Ar jie (aidiečiai) buvo svaigalų ragavę, to negaliu pasakyti, bet kad ne svyravo, tai tikrai mačiau. Pažvelgkime geriau į "kankliečių" darbus. Galiu faktiškai nurodyti, kad tos stygos nėra tokios tyros, kaip nori būti. Didžiausia "kanklių" styga S. J., prieš sulošimą "Žilė galvon, velnias nedegon", taip dažnai butelioką čiupinėjo, kad savo rolę pamiršo. Buvo ir dabar dar yra daugiau tokių geradėjų. Bet apie jų darbelius reikia tylėti, juk jie savi žmonės, jie nesvyravo...

Ir visus tuos protestus iššauke "Raudonnosių aimanavimas". Jeigu ne ta daina, tai nei vieni nei kiti nebūtų protestavę, nes kaip vieni, taip ir kiti viso to nematė. — Paniekinimas, — sako, kelių milijonų (!) idealo. — Bet jų visai užmiršta, kad katalikus ne taip niekinta ir išjuokta! Pasakysiu atvirai, kad šiandien jau nebe ta gadynė, kad žmogus leistų save ir savo idėjas pajuokti. Per 6-7 metus vietos katalikus dergė, niekino, išjuokė, statė ant žemiausio laipsnio socijalistai. Niekino Tautos Namų idėją. Niekino viską kas katališka. Savo Džian Bambomis, Maikiais, Rožytėmis, įvairiomis deklemacijomis pralenkė socijalistai didžiausius begėdžius. Tas viskas buvo daroma, kad pajuokus katalikus. Katalikai kentėjo ir ant galo atmonijo nekalto turinio juoku — "Raudonnosių aimanavimu". Kokia baisenybė, koks prasikaltimas!

Nuo šio laiko, gali sau socijalistai šimtus protestų-papeikimų rašyti, katalikai nesiduos daugiau save purvais drabstyti. Jeigu gi protestantai nori, kad jųjų idejalai nebūtų pajuokiami, tik vieną dalyką tepadaro — nesijuokia iš kitų idejalo. Išmeskite lauk visus tuos pasikalbėjimus, šlykščias deklemacijas, uždarykite burnas savo kalbėtojams, kad daugiau neburnuotų prieš tikėjimą, kunigus, o jūsų idejalas bus paliktas ramybėj; galėsite linksmai sau graibyties patamsėje, katalikai jums nieko nesakys. Bet pakol to nepadarysite ir šimtai jūsų protestų nebesukvailins susipratusio kataliko.

Barbės Vaikas.

BROCKTON. MASS.

Šv. Rokas laisvamanių globoj.

Mūsų mieste yra šv. Roko lietuviška draugystė, prie kurios priguli visokie laisvamaniai ir "cicilikai", yra ir keletas katalikų, norinčiųjų būti ir Bažnyčiai ir jos priešams gerais. Draugijoje vadovauja daugiausia laisvamaniai.

Užburto turto ieškojimas.

Gruodžio 12 d., š. m., šv. Roko draugija laikė susirinkimą, kuriame daug triukšmo kilo del paslėptojo turto ieškojimo. Dalykas štai kame: draugijos iždininkas eina reikalingų daiktelių iš geležinės šėpos pasiimti ir mato, kad šėpa baisiai nukentėjus nuo kujo ir kalto. Klausia namo užveizdos, kas čia prie šėpos buvo. Tas aiškino, kad dauguma narių turi raktus nuo durių, taigi jis negali žinoti, kas šėpą lamdė. Kaltininko nesurasta. Dabar dauguma spėja, kad tai "cicilikai" norėję užburtąjį laisvamanių turtą pagiemti.

Sėjikas.

Šis-Tas Iš Kansas City, Kan. Liet. Kronikos.

LIETUVIŲ PARAPIJOS SUORGANIZAVIMAS.

Iš mažo lietuvių tėvynainių-katalikų burelio, ip apie 1905 m. susidėjusio krūvon, po vienybės globa, susitvėrė šv. Kazimiero Lietuvos Karalaičio draugijėlė. Jinai veikiai pradėjo plėtoties, pritraukdama savęp kitus savo brolius lietuvius, prigulinčius prie lenkų parapijos, taip, jog balandžio 29 d., 1912 m. jau būnant gan didžiai draugijai, įvykdė sumanymą atsiskirti nuo lenkų parapijos ir pastatyti lietuvių katalikų nuosavią bažnyčią. Tosios draugijos pastangomis prasidėjo tverties nauja lietuvių parapija šv. Kazimiero vardu. Daug vargų iškentėjo, bet vis neliovė tverties. Ir kuomet pribuvo čia naujai įšventintas kunigas A. Tamošiūnas į klebonus, viskas užsibaigė ir lietuviai katalikai ant savo kojų atsistojo, nes jo pastangomis su draugijų pagelba viskas susitvarkė.

IŠKILMĖ — BAŽNYČIOS PAŠVENTINIMAS.

Ir neužilgo, po kun. A. T. pribuvimui, rugsėjo 12 dieną, š. m. buvo viena iš įspudingiausių ir iškilmingiausių dienų del vietos lietuvių katalikų, nes tą dieną atsibuvo iškilmingas šv. Kazimiero L. K. lietuvių bažnyčios pašventinimas per J. M. vyskupą Ward, D. D. Vietos katalikiškos draugijos didžioje parodoje ėjo pasitikti vyskupo ir iš jo rezidencijos su benais ir plevesnojančiomis vėliavomis tapo vyskupas atlydėtas į šv. Kazimiero L. K. parapijos kleboniją. Po apsirengimui, lydimas dvasiškijos ir mažų vaikelių priėjo iki priešakinių durių, nuo kur pašventinimas ir prasidėjo. Po pašventinimui pats J. M. vyskupas atlaikė iškilmingai giedotas šv. mišias asistoje 12 kunigų. Po evangelijai pamokslą lietuviškai pasakė kunigas J. Jonaitis iš South Omaha, Nebr. Po šv. mišių angliškai atsiliepė pats J. M. vyskupas, sveikindamas parapijonus ir naują kleboną, kad taip greitu laiku taip daug nuveikė... — Be abejonės, — ištarė užbaigdamas, jeigu ir ant toliaus tokioje vienybėje lietuviai laikysis ir dirbs, tai didelius darbus nuveiks del Bažnyčios labo ir gerovės... Po to suteikė palaiminimą.

DRAUGIJOS.

Seniausia draugija yra tai šv. Kazimiero L. K. draugija. Jinai taipogi yra ir turtingiausia; josios turtas siekia virš keturių tūkstančių dolerių. Paskui seka D. L. K. Vytauto kliubas. Kad ir tautišką vardą nešioja, bet gi kliubas nepriima tų, kurie parapijon pilnai neužsimoka ir Velykinės išpažinties neatlieka. Kaip kliubas, taip ir draugija suteikia savo nariam ligoniams pašelpinę mokestį, o mirčiai atsitaikius išmoka pomirtinę. Gruodžio 5 dieną š. m. susitvėrė T. M. D. kuopa. Čia, taipogi, kaikurių buvo bandoma sutverti S. L. A. kuopą, bet tai nepavyko. Kaip girdėtis, po Naujų Metų, žadama įsteigti S. L. R. K. A. kuopą, be to gi ir moterys stengiasi sutverti draugiją. Kuo daugiau, tuo geriau. Geriausių pasekmių ir linkėjimų!

KNYGYNAS IR LAIKRAŠČIAI.

Sykį vietos klebonui priminus apie draugijų veikimą ir paskatinus, kad rūpintųs ir apšvietos dalykais, pav. įsteigiant knygyną, šv. Kazimiero L. K. draugija priėmė tą paskatinimą ir pradžiai paaukavo 10 dol., vėliau-gi draugijos nariai turės šį-tą mokėti ekstra. Puiki pradžia ir puikus pavyzdis! Iš laikraščių, rodos, daugiausia čia ateina "Draugas", paskui kiti, kaipo tai: "Pažanga", "Darbininkas", "Katalikas", "Vytis", "Moksleivis", "Lietuva", "Tėvynė", "Vienybė Lietuvninkų" ir kiti. Kartai pasitaiko ir "Keleivis" su "Šake", bet ši pastaroji ateina dovanai, tik kaipo pažiūrėjimas bei paakvatinimas, kad kas būtų "ją" užsirašęs. Piktžolės neranda čia vietos.

NEDĖLINĖ MOKSLAINĖ.

Kadangi vietos lietuviai neturi dar atsakančios mokslainės ir turto del mokytojų užlaikymo, per tai ir siunčia savo vaikus į svetimtaučių mokslaines, kuriose jie negirdžia prigimtosios savo tėvų kalbos. Idant tam nelabėkliui užbėgus, vietos klebonas įsteigė nedėlinę mokslainę (Sunday School) ir jis pats kiekvieną sekmadienį, antroje valandoje po pietų, suteikia pamokinimą lietuvių parapijos vaikučiams iš katekizmo prigimtoje jų tėvų kalboje.

PAŽVELGUS ATEITIN.

Toji kolonija keletos lietuvių jau nuo seno yra užgyventa. Dar nelabai seniai lietuviai pradėjo važiuoti į vakarus. Bet kaip matyti viskas eina geryn ir tvirtyn. Lietuviai pradeda pirkti nuosavybes ir statyti namus apie bažnyčią. Be to-gi ir tautiškai kyla. Kaikurios permainos įvyko ir vienybėje sugyvena. Jeigu taip ir toliau bus, be abejonės, vietinė lietuvių kolonija, kad ir naujokynė, bet gi ateityje bus viena iš panašių, kaip kad yra rytuose, turėdama tvirtas draugijas ir mokslaines. *K.*

INDIANA HARBOR, IND.

Aukos T. Fondui.

Aukos surinktos nuo karės nukentėjusių lietuvių naudai, gruodžio 5 d., 1915 m., laike prakalbų, Indiana Harbor, Ind.

Aukojo:

Kun. J. S. Martišiūnas $5.00.

Po $1.00:

Karolis Kybartas, Dom. Šerpetis, Pr. Mušinskas, K. Žekevičius, J. Bacevičius, Pr. J. Žigulis, Jul. Jankauskas, Pr. Erkmanas, J. Dimaitis, J. Gusčius, Marijona Jokubaitienė, Ant. Mikaločius, St. Juodis, Ant. Samoška, Pr. Marušienė, Vl. Venckevičius, J. Šokaitis, V. Dragūnas, S. Brazauskas, Ona Radzevičienė,

Petras Sukas, 75c.

Po 50c.:

A. Jegas, B. Klapatauskas, L. Laučys, A. Šimutis, Kost. Brezgis, L. Kasparavičius, L. Brezgis, P. Bitinas, B. Jasiulis, A. Martinavičius, A. Čeputis, A. Andriulis, Ig. Molis, M. Kuncevičienė. T. Urbas, P. Gailius, J. Rimkevičius, P. Andriliūnienė, L. Pranienė, B. Juodis, J. Valavičius. J. Zarauka, S. Judickis, A. Vitkus.

Suaukauta $38.75.

Smulkių surinkta $5.95. Išviso surinkta $44.70.

S. M.

Waterburio ,Conn. Kronika.

MŪSŲ NUOPELNAI IR TRUKUMAI.

Patys esame kalti.

Vargiai bau galėtum kur rasti kitų tokį lietuvių naujokyną su taip daug įvairių judėjimų, kaip šiame laike yra Waterburis. Tik, dėja, daugelis svarbesniųjų nuotikių likosi nepaminėtais mūsų spaudoje. Kalti be abejo esame mes patys, vietiniai, už nerašinėjimą ir tt. Pastebėjo tą trukumą jaunutė L. D. Są-gos 5 kuopa ir suorganizavo korespondentų barelį, kurie stengtųsi suteikti mūsų katalikiškai spaudai žinių. Vienok reikia pripažinti, kad, anaiptol, ne visi savo užduotis atliko: kiti, matyt, laukia geresnių laikų...

Kas waterburiečiams reikalinga?

Bet tas praeis ir tikėkimės geriausių pasekmių. Jeigu ko truksta Waterburiečiams dabartyje — tai tautiškoj-katalikiškoj dvasioj leidžiamo laikraščio, kurs būtų mūsų gyvenimo sudrose kelrodžiu. Pasigenda spaudos ir vietiniai lietuvių vertelgos savo biznius garsinti, tuli sako: — Waterburio bizniériai mažai remia spaudą ir t. t. Vienok taip sakydami neturi pamato.

"ŠVIESA", BLAIVININKU KLAUSIMAS IR BENDRI MŪSŲ REIKALAI.

Tiesa, yra leidžiama čia du kart į mėnesį, gerb. kun. P. Saurusaičio, laikraštis "Šviesa", bet jis skiriamas vien tik Piln. Blaivybės platinimui. Visuomeniškais-gi klausimais jis visai neužsiima. Labai gaila, kad "Šviesa" nenušviečia vietinių lietuvių gyvenimo apsireiškimų. Nieks negali užginčyti blaivybės naudingumą, ypatingai mums, lietuviams, bet mūsų vadovai turėtų nepamiršti ir tai, kad asmuo "blaivininku" palikęs ar kokiu kitokiu, anaiptol, nėra dar liuosas nuo visų kitų silpnybių!

Kaip ir pavyzdis.

Neišmintingai pasielgtų gydytojas sergantį ligonį gydydamas vien tik dalimis, jeigu anam skaudėtų visas kūnas. Gydytojas prisižadėtų išgydyti ligonio vidurius, kojas-gi paliktų, tvirtindamas, kad kojos išgys pačios, savaimi... Tai taip atrodo ir daugelis mūsų naujųjų idėjų. Platinkime Piln. Blaivybę, bet podraug nurodykime tiems, kurie mus paseka, ir būdus, kaip palaikyti tos idėjos pasekėjus lygsvaroje. Tas galima padaryti tik pažįstant gerai ne tik gerasias puses, bet ir blogasias. Žodžiu sakant, norime ar nenorime, turime būtinai įsivelti visuomeniškų audrų sukurin.

Tą turėtų nepamiršti "Šviesa" ir jos leidėjai.

Ne visuomet drabužiai žmogų papuošia.

Būtų galima daug ką pasakyti ir apie Piln. Blaivininkų veikimą. Štai, pavyzdžiui, sakoma, kad blaivininkų skaičius esąs didelis, vienok jie veikia labai pamažu, neįsteigia nei vakarinių kursų, kurie taip labai yra reikalingi, — nei jokio kliubo — skaityklos; žodžiu sakant, pasigamėdina nešiodami blaivininkų vardą. Veikti? ar tai nėra kam ar nepridaodama tam svarbos

ŠV. JUOZAPO MOKYKLA.

Waterburio papuošalas.

Tikru Waterburio lietuvių papuošalu yra šv. Juozapo par. mokykla, kurioje mokinasi apie 750 vaikučių. Mokina "Dvasios Šventos Kongregacijos" sesers-vienuolės, išviso 12. Lietuviškąją kalbą išguldo p. J. V. Kovas ir vietinis klebonas. Ši mokykla yra valdžios priežiūroje ir inkorporuota. Jos mokiniams įstojant į "High School" nereikia laikyti kvotimų. Šimet tą mokyklą užbaigė išviso 9 vaikai. Tikimosi, kad ateinančiais metais, pabaigs mažiausia 20.

Kaip buvo seniau, o kas yra dabar?

Pažvelgus atgal, pamatyšime didelį skirtumą tarp praeities ir dabarties. Keturi metai atgal vietos lietuviai, su penžsitikėjimu žiūrėjo į savąją įstaigą ir siuntė jon vaikučius mokintis tik iki ketvirtam arba penktam skyriui, geriau sakant, iki toliai, kol privesdavo prie pirmos šv. Komunijos. Vėliaus-gi leisdavo į "Public School". Dabar tokių apsireiškimų visai mažai arba visai nėra. Bet — ne be priežasties lietuviai pradėjo leisti vaikučius savojon mokyklon: pamatė jie kaip jų vaikai puikiai lavinami, gražiai užlaikomi, ir savosios mokyklos laikosi.

Darbai patys už save kalba.

Štai, kad ir šiais 1915 metais, mokyklos vaikučiai parengė išviso, berods, net dešimts vakarų su įvairiausiais pamarginimais. Programo išpildyme dalyvaudavo nuo keturiasdešimts iki septyniasdešimts vaikelių, daugiausia mergaičių. Parengtoose jųjų vakaruose atsilankydavo nuo penkių iki septynių šimtų asmenų. Atsilankęs į tokį vakarą, negali atsigerėti vaikučių žaidimais. Pažvelgk į publiką: laimingai šypsosi motina, tėvas, džiaugiasi, matant savo vaikučius scenoje, gražiai žaidžiančius, arba sakančius apie Tėvynę-Lietuvą eiles.

Vienas iš mūsų veikėjų

Neklysiu sakydamas, kad didelę dalį to milžiniško darbo atlieka p. J. V. Kovas; iš po jo gabios plunksnos turime nemažai išėjusių įvairių dijalogų, trumpų komedijėlių, iš kurių vienos suteikia gerą pluoštą humoro ir satyros, kitos-gi Tėvynę Lietuvą su josios papročiais primena Daug tų veikalėlių jau matėme scenoje.

ŠV. JUOZAPO MOKYKLOS MOKINIŲ VAKARAS.

Lapkr. 26 d., mokyklą lankančios mergaitės, sulošė "Gėlių Darželį". Dalyvavo virš 50 mergaičių nuo septynių iki dešimts metų amžiaus. Jųjų šokiai, dainos žavėte žavėjo atsilankiusius, ypač gražiai žaidė "Oi tu, Jieva Jievuže", — vargiai ir suaugusieji būtų gaėję geriau pažaisti. Tos ir kitos priežastys verste verčia pamylėti nuosavią lietuvišką mokyklą.

Veikimas plečiama, mokykla tobulinama.

Garbė už tai klebonui kun. P. Saurusaičiui, nes jis savo pamoksluose, prakalbose visuomet sako, kad mokykla yra lygiai reikalinga ir naudinga kaip ir bažnyčia, jei dar ne reikalingesnė. Ir stengiasi jis, kaip galėdamas, ją pakelti, ištobulinti josios mokinimosi programą. Net vietiniai laisvamaniai perstojo rodyti savo dantis, ir kai-kurie iš jų siunčia savo vaikučius parapijos mokyklon.

MŪSŲ JAUNIMAS.

Iš "Aido" veikimo.

Nemažai judėjimo parodo mūsų jaunimas, ypač tie, kurie priklauso prie gyvuojančių čia teatrališkų trupų. Seniausia ir daugiausia veikalų pastačiusi — tai teatro "Aidas" dr-ja. Šiais metais gan vykusiai sulošė didelį veikalą "Žmogžudžius". Laike Moksleivių seimo pastatė sceuon "Švarką ir Milinę". Taipos-gi aktyviškai veikė ir surinko "Tautos Fondui virš dviejų šimtų dol. aukų.

"Vaidelutė" rengiama scenon.

Prieš Naujus metus manoma pastatyti "Vaidelutę" arba "Žemaičių Krikštą".

"Aidiečių" auka "Moksleiviui".

S. L. R. K. Moksleivių organo "Moksleivio" palaikymui "Aido" draugija aukojo dvidešimts penkis dol.

100 rubl. Kairiukščių fondan.

Taip-pat pasižadėjo Kairiukščių sumanymą paremti šimtu rub., nežiūrint ar reikalaujamasis aukotojų skaičius susirinks, ar ne. Narių "Aidas" turi apie 30 ypatų abiejų lyčių.

"Aušriečiai" neatsilieka.

Antrą vietą sulig veikimo užima jaunutė "Aušra", teatro dr-ja, kuri šiais metais sulošė apie penkis veikalėlius. Paminėjimo vertas veikalas "Pikta Dvasia", kuris "aušriečiams" gan gerai pavyko sulošti. "Aušra" ir-gi remia "Tautos Fondą; jos narių pasidarbavimu surinkta nemažai aukų. Narių "Aušra" turi apie 40.

"Varpas" nevisuomet skamba.

Yra dar ir "Varpas", nors mažai skambantis. "Varpiečiai", save vadina "pirmeiviais", bet pirmynžangos scenoje ikišioliai neteko pastebėti. Šiais metais sulošė tris veikalėlius; pažymėjimo verti; "Žinonas" ir "Karės Metu", gan gerai nusisekę.

ŠV. JUOZAPO PARAPIJOS CHORAS.

Koncertai, vakarai.

Nemažai darbuojasi ir šv. Juozapo par. choras. Parengė porą koncertų, taip-pat dalyvavo daugelyje mokyklos parengtų vakarų. Šv. Juozapo choras remia visų katalikiškųjų dr-jų veikimą. Padėjo net ir New Haven, Conn. šv. Kazimiero parapijai, dalyvaudamas ten surengtame lapkričio 25 d., š. m., vakarėlyje. Žodžiu sakant, visur pagal išgalių dalyvauja ir visiems prigelbsti.

WATERBURIS — KATALIKIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAS.

"Darbininkas" visų mylimas.

Nemažai Waterburiui pridavė gyvumo atsiradimas naujos L. D. Sąjungos ir josios organo "Darbininko".

"Draugas" uoliai skaitomas.

Tiesa, ikišioliai "Darbininkas" neturi tiek daug prenumeratų, kaip kad "Draugas", vienok pavienių "Darbininko" numerių išperkama labai daug, gal apie porą šimtų egz. Waterburiečiai gali pasigirti, kad katalikiškoji spauda randa čia skaitytojų ir sandarbininkų.

PAŠELPINĖS DRAUGIJOS.

Gerai gyvuoja.

Pašelpinės draugijos šimet ir gan gerai gyvuoja, nes, kaip paprastai yra sakoma; — kaip "šapoe" dirba, tai mažiau ligonių. —

LABDARYBĖS REIKALAIS.

Kur dingo „jinai?

Nemažai daiktų ir gan svarbių yra palikta užmarštyj. Na, kad ir Labdarybė! Kiek tai mes turime savo. tarpe reikalaujančių pašelpos: našlių, našlaičių ir pavargėlių! Vienok ikišioliai snusa akimi žiūrima į tą klausimą ir Labdarybe niekas nesirūpina.

Žlugęs sumanymas.

Berods, 1913 m., kuomet dar Waterburyj gyvavo "Lietuvių Susivienijusių Draugijų Konferencija", tapo pakeltas klausimas, kad kiekvienas narys, prigulintis prie pašelpinės dr-jos, mokėtų nors penkis centus į Labdarybės Fondą. Tik, dėja, tas sumanymas žlugo, kaip žlugo ir "konferencija". Viena tik šv. Onos Dr-ja užlaiko labdaringiemsiems tikslams atskirą fondą, į kurį kiekviena narė moka po penkis centus.

Tai svarbus mūsų reikalas.

Tuomi būtinai privalėtų pasirūpinti parapija. Pritarėjų atsirastų kaip tarpe pavienių, taip ir tarpe draugijų.

WATERBURIO SPRAGOS.

Lietuvos Vyčiai.

Nėra pas mus Lietuvos Vyčių kuopos, kuri mums taip reikalinga, kaip suvytusiai žolelei rasa sidabrinė.

Kaip bus aprūpinta priaugančioji karta.

Anksčiau minėjau, kiek daug vaikelių lanko mokslainę ir ją užbaigia. Ką mes duosime mokyklą pabaigusiems? Ar juos paleisime ant Dievalio valios? O gal gerėsimės jais, kaip jie eis lošti "base-ball" svetimtaučių kliubuose, pakeldami savo lietuviškais pečiais amerikoniškųjų įvairių ratelių garbę?

Taip negali būti.

Ne! Ir dar kartą, ne! Gana mūsų jaunuomenė vergavo Lietuvoje gudams-lenkams, o čia — amerikonams! Lietuva pirm visko!

Skaudi teisybė.

Kur darbuojasi Waterburio lietuvių čia augusi jaunuomenė? Vieni ant kampų švilpinėdami "džiką" šoka, kiltesnieji priklauso prie "Brooklyn Athletic Club", gi vos keliatas su ateivtais remia mūsų viešąjį veikimą.

Aiškus dalykas.

Pranašu būti nereikia, kad numanyti, jog lietuviškąją mokyklą pabaigusieji, prisišlies prie amerikonų, jeigu tam už akių neužbėgsime, įsteigdami jiems dr-jas, kurios atsakytų dabartinės gadynės reikalavimams. Nelaikykime užmerkę akių tie, kurie savo globoje laikome jaunuolius, pažįstame giliaus jųjų sielą. Esu įsitikinęs, kad tam reikalui pritars visi vietos katalikiški veikėjai bei pritarėjai, neišskiriant nei lietuvių mokyklos mokytojų ir josios globėjų...

MOTERŲ DIRVA.

Yra susipratusių, bet neveikia išvien.

Nesigiria mūsų moterėlės ir merginos L. R. K. Moterų Sąjungos kuopa ir jos veikimu, nes jos ir neturi. Tulas pamanys, kad waterburiečiai neturi susipratusių moterų. Tas visai būtų neteisinga. Turime ir tokių, kurios yra vispusiškai susipratusios, net ir laikraščiuose sandarbininkauja. Tik, dėja, kad tarpe tų mūsų sesučių, nėra sutikimo. Viena už kitą nori būti didesnė, mandresnė ir t. t. Tas tai ir neleidžia naudingo darbo veikti. Reikėtų tik pradžią padaryti, — pasekėjų atsirastų šimtais. Kas mūsų kolonijos moteris ir merginas privalėtų raginti prie savystovio veikimo, prie pažangos, — palieku spręsti skaitytojams.

STATISTIKOS ŽINIOS.

Kiek čia esama lietuvių.

Kaikurie mūsų statistikai priskaitė Waterburyje Lietuvių apie 12,000. Kad lietuvių čia yra nemažai, tai abejoti nereikia, bet tokis skaitlinė trupučiuką augštoka. Bet, tiek to su ta skaitline. Ar ji per didelė, ar permaža, — čia ne svarbu.

Lietuvių nejudinamasis turtas.

Tik svarbu mums tas žinoti, kad Waterburyje lietuviai stovi labai augštai savo "nejudinamuojo" turtu. Neperdėsiu, sakydamas, kad lietuvių savastis apvertinama virš pusės milijono dolerių. Taip, va, "Brooklyne" (dalis miesto, kur lietuviai gyvena) amerikonai tirpte-tirpsta iš lietuvių tarpo. Šv. Patricijaus parapijos gyventojai taip sumažėjo, kad jie patys tvirtina, jei taip dalykai ir toliau stovės, tai šv. Patricijaus bažnyčia po kelių metų turės kliūti lietuviams.

POLITIKA.

Politikoje, viešame gyvenime. vietos lietuviai neturi mažiausios reikšmės, — mažiausio balso miesto valdyme ir tt.

Politiški kliubai.

Ne paskutinę vietą ir su politiškais kliubais užimame. Jų esama čia net du: vienas "Političkas", kitas "Neprigulningas Političkas". Vertė abiejų vienoki. Jeigu į juos pažiūrėti tiesiai. ir atvirai savo nuomonę išreikšti, be jokių komentarių, — tai kitaip negalima jųjų abiejų vadinti, kaip kad "šventadieninės smuklės". Abudu kliubai turi apie 500 ūkėsų, prie to-gi yra ūkėsų, kurie nepriklauso prie minėtų įstaigų, taip, kad lietuvių balsai pakrypę kurion nors pusėn nenšiai svertų. Ikišioliai apie gavimą vietų miesto valdyboje nieks neužsiminė, atėjus-gi rinkimams balsuota už tą, kuris daugiausia "cigarų", "alaus" pateikė.

Jaunieji žada klaidas taisyti.

Dabartinių laikų jaunesnieji lietuviai-ūkėsai tariasi tas klaidas taisyti, ypač "Neprigulmingo" kliubo nariai, bet, ar tas jiems pasiseks, parodys ateitis.

Kova žada būti smarki.

Tiek tik galima pasakyti, kad kova už laimėjimą jau prasidėjo ir žada būti labai arši. "Cigarų-alaus" šalininkai rengiasi nepasiduoti tiems, kurie nori sau ir lietuviams prigulinčių teisių iškovoti. Pagyvensime — pamatysime.

SROVĖS PARTIJOS, PAŽIŪROS.

Geriaus kaip kitur.

Srovimai santikiai čia jau geriau apsireiškia, kaip kitose lietuvių kolonijose. Žinoma, mūsų karštesnieji "srovininkai" neiškenčia viens kitą gnibtelėti, bet — tai mažmožis.

NAUJIEMS METAMS PLENAI.

Taip tai išrodo Waterburio lietuvių veikimas. Žinoma, delei tokios kolonijos mažai, bet ką darysi. Ateinančiais metais plenuojame daugiau nuveikti ir visus trukumus papildyti, sutveriant čia L. Vyčių, L. R. K. Moterų Sąjungos ir L. R. K. Spaudos kuopas. Ar ištesėsime? iš kalno spręsti neapsiimu. Vienog pasitikiu Už tad: Į darbą vyrs į vyrą.

Šarvoti mokslu [illegible],
Paimkim arklą, knygą, lyrą
Ir eikim Lietuvos keliu...

Nėtolitas.

Athol, Mass. Lietuviai.

TRUMPA APŽVALGA.

Neturint dar daug reikalingų žinių, kad jas galima būtų skaitytojams pateikti visą šio miestelio lietuvių istoriją, pasitenkinsiu šiuomi sykiu aprašymu paskutinių trijų metų svarbesnių lietuvių gyvenimo nuotikių.

KAIP SENAI ČIA LIETUVIŲ APSIGYVENTA IR KAS BUVO VEIKIAMA.

Gyvenant lietuviams šiame miestelyje jau nuo 1888 metų, svarbiausias jų atgijimo laikas apsireiškė bene tik pradedant 1912 metus. Tiesa, keletą pašalpinių draugijų jau turėjo lietuviai čia susitvėrę truputį anksčiaus; net ir teatrališka draugijėlė buvo sudaryta ir jai duota "Mildos" vardas, bet toji greit užgeso, nes per anksti buvo užgimusi, kad būtų galėjusi vietos lietuvių tarpe gyvuoti; tai buvo kelių vyrų sumanymas tokią draugiją sutverti, tečiaus daugiau pritarėjų tam neatsiradus, visas darbas turėjo žlugti.

LIETUVIŲ SUSIPRATIMAS IR JAUNIMO REIKALAI.

Bet, kaip minėjau, nuo 1912 metų tai jau prasideda lietuvių tikras atbudimas. Man pradžioje 1912 metų, atvažiavus Amerikon ir apsistojus šiame miestelyje, pastebėjau, kad čia lietuvių tikrai miegama; jokio viešojo veikimo nebuvo girdėti. Jaunimo čia daug atradau, bet tas jaunimas buvo palaidas, nesusiorganizavęs, nei į jokią savo draugijėlę neprigulėjo ir veikti nieko neveikė, tiktai kada-ne-kada parengdavo paprastų šokių vakarų, kur suėję pasišokdavo, tai ir viskas. Tautiškai susipratusius vietos lietuvius atradau taipgi mažai. Man sykį inėjus Aušros Vartų Motinos Dievo draugijos svetainėn, ant sienos pastebėjau iškabas, draudžiančias rūkyti su parašu: "kurit newalnia". Iš to supratau, kad dar čia nėra toje draugijoje žmogaus, kuris suprastų, kad reik nudrėksti tokį žargoną.

PIRMASIS JAUNIMO RATELIS IR JOJO LIKIMAS.

Toliaus, 1913 metais prasidėjo mažas atbudimas jaunimo tarpe. Buvo jau pamėginta sutverti jaunimo ratelį, kurin buvo manyta sutraukti vietinį jaunimą ir pratinti jį prie veikimo, tečiau toks jaunimo ratelis tuom sykiu nenusisekė sudaryti. Nepavykus tuomet jaunimą suorganizuoti, vėl viskas aprimo.

NAUJI ŽMONĖS — NAUJAS VEIKIMAS.

1913 metų pabaigoje atvyko čia kun. Pranas Meškauskas ir užėmė klebono vietą šv. Pranciškaus parapijoje. Nuo to laiko tai jau prasidėjo naujas lietuvių atgijimas, taip sakant, visose šakose. Tuoj subruzdo vietinės draugijos, pradėjo šį bei tą veikti. Laiks nuo laiko pradėjo rengti šiokius-tokius vakarėlius, o kartais pastatydavo ir vieną-kitą scenos vaizdelį.

ANTRAS JAUNIMO RATELIS IR KO JIS SUSILAUKĖ.

Pasidėkojant naujai atvykusio klebono darbštumui, jau ir jaunimas pradėjo rūpintis savo organizacija. Ir, štai, buvo 8 d., 1914 metų vėl susitvėrė jaunimo ratelis. Tasai ratelis greit susilaukė daug narių, bet greit vėl jisai pakriko, nes, ne tuo keliu pradėjo [illegible].

LIETUVOS VYČIAI IR JŲJŲ DARBAI.

Pakrikus antru kartu jaunimo rateliui, gegužio 15 d. tais pačiais metais susitvėrė Lietuvos Vyčių 10 kuopa, kuri ir šiandien stipriai laikosi. Toji Vyčių kuopa ir pradėjo nuolatos darbuotis mūsų kolonijoje, ir vis darbavosi (ir darbuojas) kas kartą labiau ir labiau. Pradėjo ji rengti prakalbas, į kurias susirinkdavo pilnos salės žmonių; mokinosi ir lošė teatrališkus vaizdus ir veikalus; rengė šeimyniškus vakarus ir šiaip pasilinksminimus; Vyčius pasekdamos tą darė ir kitos draugijos. Žodžiu sakant, jau 1914 metais vietiniai lietuviai daug veikė, bet tame veikime Vyčiai buvo pirmutiniai.

ŠV. PRANCIŠKAUS VYRŲ IR MOTERŲ PAŠAL. DR-JOS SUSITVĖRIMAS.

Tais pačiais metais, rudenį, susitvėrė dar nauja pašalpinė draugija, kurion išsyk prisirašė šimtas su viršum narių. Ta draugija šiandien gyvuoja po vardu šv. Pranciškaus (Asiziečio) Vyrų ir Moterų Pašalpinė Draugija; ji turi narių dabar apie 150. Taipgi tą patį rudenį Vyčių kuopa atidarė vakarinius kursus, laikydama juos du kartu savaitėje. Tuos kursus lankė daug jaunimo ir visi jie gerokai tapo pamokinti, kaipo tai: lietuviškos rašybos, skaitymo, aritmetikos, truputį geografijos ir daug kitų dalykų.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SUBRUZDIMAS.

Liepos 4 d., 1915 metais susitvėrė dar viena nauja draugija, tai Lietuvių Darbininkų Sąjungos 4 kuopa. Ta kuopa gyvuoja šiandien gana stipriai ir nariais kas kartą vis auga daugyn.

MAŽUČIŲ BLAIVININKŲ DRAUGIJĖLĖ.

Truputį vėliau, po L. D. S. kuopos užgimimo, susidarė mažų vaikų blaivininkų draugija. Ton draugijon išsyk prisirašė apie 56 mažučių, o šiandien jau ji yra kur kas didesnė. Ir tie maži vaikučiai, susirašę ton draugijon, taipgi neatsilieka nuo kitų draugijų veikime. Nesenai surengė puikų vakarą su perstatymu, dainomis, žaislais, eilutėmis etc. etc. Dabar vėl tie vaikučiai rengiasi prie kito tokio vakaro surengimo.

IŠ GERO DARBO — GERI IR VAISIAI.

Nors jau pereitais metais šios kolonijos lietuviai gana daug veikė: ir prakalbas rengė, ir vakarus, ir perstatymus atlikinėjo, ir daug daug surinko nuo karės nukentėjusiems Lietuvoje, bet palyginus tą veikimą su šių metų veikimu, pasirodo, kad pernykštis mūsų veikimas buvo mažesnis nei šimetinį. Šiais metais vietiniai lietuviai pasirodė dar daugiau linkstančiais prie darbo ir iš tikrųjų daugiau dirbančiais.

Prisimiaus praėjusius metus, kuomet lietuviai čia visai mažai ką veikė viešame gyvenime, šiandien aiškiai matai didelę pažangą padarytą vietinių lietuvių. Už tai padėkos [illegible] priguli naujam klebonui, kuris atvykęs pradėjo [illegible] darbo ir [illegible] mūsų miestelio veikėjams.

[illegible]

A. K. [illegible]

Redakcijos Pastabos.

Svetimtaučių Spauda Apie Lietuvą Ir Lietuvius.

Visų apie Lietuvą ir lietuvius raštų svetimtaučių spaudoje negi suseksi. Tų raštų, ačiū pačių lietuvių pasidarbavimui ar tai svetimtaučių užsiinteresavimui, plačioje pasaulio spaudoje yra nemaža. Paminėsim tik keletą laikraščių.

"La Vera Roma", Ryme einantis laikraštis, savo 21 num. už 21 lapkričio, patalpino ilgą apie lietuvių katalikų judėjimą straipsnį. Paliečiama ten daug dalykų: Lietuvos vyskupijų stovis, seniaus ir dabar, nurodoma lenkų lietuviams daromos skriaudos etc. Paliečiama ir Amerikos lietuvių katalikų reikalai. Pažymėta L. R. K. Federacijos kongresas, jo nutarimai. Minima ir Federacijos nutarimas **rūpinties Amerikai lietuvio-vyskupo gavimu.**

"La Patrie", Kanados prancūzų didelis laikraštis, 238 num. už gruodžio 4 d. apibudina Kanados lietuvius, ypač Montreal'io koloniją (nes ir laikraštis leidžiamas Montreal'yj). Talpina vietos kunigo J. Vyšniausko, p. J. Normando ir lietuvių bažnyčios paveikslus. Nemaža po to paduodama žinių iš Lietuvos istorijos, ypačiai Lietuvos atsinešimą prie Lenkijai žadamos autonomijos.

"Worcester Sunday Telegram", už gruodžio 12 d. telpa irgi ilgas apie lietuvius straipsnis. Piešiama dabartinės del karės lietuvių nelaimės, pažymima lietuvių rūpinimasis ir viltis Lietuvai laisvės išgavimu. Apie lietuvių nelaimingą padėjimą daugiausia naudojamos iš kun. d-ro A. Maliauskio suteiktų žinių.

"The Daily Chronicle", Londono, Anglijoj, laikraštyje už 26 d. lapkričio tilpo platus p. **Harold Williams** straipsnis "The Sorrow of Lithuania" (Lietuvos Nuliudimas). Kalbama daugiausia apie sunaikinimą lietuvių tautiško atbudimo, savo dailės, literatūros augimo sustabdymą, apie lietuvių pabėgėlių vargus, apie lietuvių tais pabėgėliais rūpinimasi etc. Straipsnis ypačiai taikomas, kad anglai užsiinteresuotų lietuviais, juos stengtusi arčiau pažinti, ypač kalbų tyrinėtojams.

Čia pažymėjome tik keletą svetimtaučių laikraščių iš visų šalių. Bet tai nėra viskas. Mažesnių apie lietuvius straipsnių galima užtikti labai dažnai ir daugelinose laikraščiuose, daugiausia, žinoma, per pačių lietuvių pastangas.

Malonus tai apsireiškimas!

Amerikos Ginklavimasis.

Kas ne kas, bet amerikiečiai mokėdavo girties savo galingumu, savo jėgomis. Pirma jie begalo didžiuodavos savo kariškuoju laivynu, kuris, gird, nors ir mažesnis negu tulų viešpatijų, bet savo šaunumu jis gali bile kuriuos pralenkti. Taip pat ir savo armija: "tai niekis, kad nuolatinės kariuomenės mažai turime. Bet mes turime pinigų, mes turime visako, o į trumpą laiką mes galime išstatyti dešimties milijonų liuosnorių armiją. Esame galingi".

Taip seniaus kalbėdavo amerikonai.

Iškilus-gi Europos karei, jų nuomonė staiga pasikeitė. Jie aiškiai pamatė, kad prie visų savo turtų, kariškuoju žvilgsniu jie yra bejėgiai. Jų laivyno reikšmė staiga jų pačių akyse visai sumažėjo. Tą matė iš šios karės lekcijos. Sulyginamai Vokietijos kariškas laivynas yra kur kas išnašesnis negu Suv. Valstijų. O vienok Vokietijos kariškas laivynas šioj karej, yra bereikšmiu, nieko ar visai mažai ką veikti galėdamas stovi užblokuotas. Kas-gi atsiktų su silpnesniu Amerikos laivynu, jei susidurtu su didesniu kariškuoju laivynu? Jis netik ką negalėtų į kovą stoti, bet neįstengtų nei Amerikos pakraščių ar koloniją apginti.

Apie kariuomenę nėr ko nei kalbėti. Ji yra taip maža, kad mažosios Europos viešpatijos, kaip, daleiskim, Bulgarija, gali lengvai sumušti. Liuosnoriai neišlavinti, dagi ginklų jiems neužtektų. O toki masa karėj yra bereikšmė.

Nestebėtina tad, kad amerikonai daug šneka apie ginklavimosi, laivyno, kariuomenės padidinimą. Laikraščiai pilni visokių aprašymų, kas su Amerika galėtų atsitikti karei kilus, nurodoma Suv. Valstijų bejėgumas ir tt. Agitacijiniai už ginklavimosi straipsniai pilasi, kaip iš gausybės rago. Priede turime didelę agitaciją gyvu žodžiu. Nestebėtina tad, kad ir prezidentas Wilsonas, atidarant kongresą, savo įženginėj kalboje palietė ne ką kitą, kaip tik ginklavimosi klausimą. Iš dalies prezidentas turėjo apie tai prašnekti dar ir kitokį pamatą — visą Suv. Valstijų valdžios galė tarptautiniuose santikiuose tegalėjo pasirodyti tik.... notų rašyme. O su jomis, pasirodė, nelabai kas skaitosi, nes žino, kad užpakalyj nėra stiprios kariškos jėgos.

Kokie ten motyvai nebūtų, bet prieš akis turime amerikiečių pasiryžimą ginkluotis, tapti galinga kariškuoju atžvilgiu. Agitacijoj už ginklavimosi pirmuoju argumentu visuomet išstatomas apsiginimo klausimas. Gązdinama, kad iš Suv. Valstijų bejėgumo gali pasinaudoti bile kuri stipresnė valstija, ją užpulti. Arčiau dalykams prisižiūrėjus, priežastį reikia ieškoti kitame, negu priešo Amerikon įsiveržimas.

Kad Suv. Valstijas galėtų panorėti ar bent turėtų priežastį užpulti, apie tai niekas rimtai negalvoja. Paveržti nuo Suv. Valstijų bile kurią valstiją — steitų nelabai kas drįstų ir panorėtų. Viena, Suv. Valstijų žmonės nėra tamsuoliais, menkais patrijotais. Ten visuomet revoliucijos kiltų. Antrą, kad ir užimtų kokią dalį, likusioji su laiku taip apsiginkluotų, kad ateityje visuomet prarastą žemę atsiimtų spėka. Tai lengva suprasti ir numanyti. Taigi tas "užpuolimo" argumentas mažiausia savyje tikrenybės turi. Jis tėra tik deklemacija, ant patrijotiškų jausmų žaidimu. Tikrasis ginklavimosi agitacijos pagrindas yra Suv. Valst. **kolonijos.** Nedaug jų yra, bet jos svarbios, ypač Haiti salos. S. V. dreba už jąs ir už kitas Ramiamjame vandenyne salas, dreba ir už Filipinus. Karei kilus, ji lengvai gali tas savo kolonijas prarasti. O to, matyt, jos labai ir labai nenori. Amerikiečiai gerai numano, kad ant tų salų smalsią akį turi užmetus Japonija. Japonija-gi šiuo laiku kaip tik yra susijungus su šalimis, kurios turi stiprius ir didelius karės laivynus. Taigi Japonijai tik tereikėtų užsispirti salas ingyti, galėtų paramą išreikalauti, o prieš tokias jėgas Suv. Valstijoms atsilaikyti vargiai galėtų. Taigi ir agituojama už ginklavimos, ne savęs apginimui, bet savo kolonijų.

Antra priežastis, tai nuolat beauganti Amerikos prekyba, suradimas Amerikos išdirbiniams naujų rinkų. Su tuo sykiu eina ir konkurencija. Užsimanys kokia stipresnė valstija tas rinkas atimti, padarys tai, jei gražesniu būdu neįstengs, spėka. Taigi ir Suv. Valst. reikalinga ginkluota jėga, kad sau patogumų nepraradus.

Yra ir kitokių priežaščių, savo reikšme menkesnių. Tai vienų noras Amerikai "garbės", kad ji būtų tvirta, nepergalima. Prie agitacijos, reik spėti, daug prisideda ir įvairūs ginklų, amunicijos fabrikantai.

Iš visako matyti, kad, Suv. Valstijos ginkluosis, didins kariuomenę. O su tuo pasididins išlaidos, kas atsilieps ant šalies gyventojų kišeniaus. Nežiūrint kišeniui "pavojaus" ir nemenkos prieš ginklavimosi agitacijos, pasiryžimas ginkluotis didelis.

BESPALVĖ SPAUDA.

Žingeidus tai dalykas, apie kurį noriu kalbėti. Nėra tai nei šiltas, nei šaltas, nei saldus, nei kartus. Nėra tai nei čielas, nei pusė, nei juodas, nei raudonas. Jis yra kaip o toji vaivorykštė mirguojanti įvairiomis spalvomis ant dangaus skliauto. Vadovauja save sulyg vėjo paputimo, kaip kad vėlavėlė iškabinta ant bokšto viršunės, o panašus yra į šiksnosparnį, skraidantį, kuomet esti nei diena nei naktis.

Kas tai per dalykas? Lengva atspėti, nes beveik visur randasi. Yra tai skraidantieji laikraščių šiksnosparniai, kurie nėra pelėmis nei paukščiais, neesantieji priešakyje nei užpakalyje. Nenori būti kito draugais negi priešais. Tai, taip vadinamieji bepartyviai laikraščiai.

Toki laikraščių rūšis pastaraisiais laikais didžiai pasidaugino. Inėjo madon vadinti juos visuotiniais. Bet gi jiems pridera kitoks vardas.

Jie užtikrina skaitytoją, suteikia jam visokias rodas, labiausiai gi drovėsi neįvilkti į jo namus neramybės. Kalba su juoku: mes nevedame jokios politikos, mes netarnaujame jokiai partijai, ypatingai-gi vengiame politikinių kivirčių ir teisingiausiai suteikiame įvairius atsitikimus iš dienos nuotikių, arba, visai neįžeidžiame politikinio bei tikybinio persitikrinimo ir apeigų.

Niekas neužsitiki žmogui, kurs neišeina aikštėn savo spalva, kurs nerašo nei apie šį nei apie tą, per tai draugas ir nepažįstamas nieko nežino ką apie panašų asmenį manyti.

Ar gi tieji bespalviai laikraščių leidėjai yra taip apsileidę ir neišmintingi, kad nei vieno žodžio nesuteikia gerų apsireiškimų ir darbų pagarbai, nupeikiant bloguosius? Jeigu turėtų išminties aprokavimo trupinėlį ar gi neišvilktų švieson gerų ir blogų apsireiškimų arba kas verta pagirimo bei papeikimo?

Nori būti viso pasaulio draugais, idant kodaugiausiai pelnyti. Vien tik doleris užčiaupia lūpas ir užmauna filkinius batus, kuriuose aplenkia kiekvieną atsitikimą. Apskritai imant, toki spauda, nieku kitu yra, kaip tik stelgimas už pinigą.

Panašūs laikraščiai netarnauja jokiai partijai, jie sako, del priežasties pasipelnijimo. Bet gi jie yra ne del Dievo, be tikslo ir pasekmių. Visa, kas dedas jų pasaulyj, yra vien tiktai pilkumas.

Minėti laikraščiai ardo skai-

KUČIOS.

Aplinkui ilgą stalą, pridengtą balta kaip sniegas staltiese ir užkrautą visokiais skanumynais - gardumynas, susėdo visa Bartušių šeimyna. Netrūko joje nei vieno nario.

Bartušiai - tėvai Kučių dienos ryte labai buvo susirūpinę delei Juozuko, kurs Šiaulių gimnazijoj mokslus ėjo ir kas-žin kodel šiais metais taip vėlavosi ant švenčių atvažiuoti. Bet pagalios, apie puspiečius suskambėjo kieme žvangučiai ir Juozukas, sniego ir šalčio užraudintas, iššoko iš rogių ir tuč - tuojaus vos spėjęs paglostyti Margio kailį, pasijuto šiltoje grinčioje, ties pačia krosnimi.

Džiaugsmo Bartušiams buvo begalo. Senieji apie jo sveikatą rūpinosi, visi Juozelį arčiau šilumos sodino, gi jaunesnieji, įsitvėrę jojo juodojo švarko skvernų, vienas už kito jį klausinėjo, ką jisai parvežė, ar visiems užteks dovanų ir... Bet grįžkime prie Kučių stalo, nes kitaip su Juozeliu amžius neperskirsime, pas jį naujienų užtektų ne tiktai mažiukams, bet ir ūsočiams.

Taigi susėdo Bartušių gan skaitlinga šeimyna aplink stalą. Šviesiajame stalo gale pats tėvas - šeimininkas, po jo dešinės Juozukas, kaipo labai svarbi ypata, "studentas", o ten toliaus visi vaikučiai ir samdiniai.

Bartušienė triusiasi apie pečių, dar šį-tą atneša, pastato, pataiso, bet tėvui paprašius visiems nurimti, prisėdo ir jinai prie jaunesniojo pusės.

Pasigirdo maldos žodžiai, kurinos visi balsiai atkalbėjo, paskiaus tėvas paėmė nuo torielkos baltų, raudonų, geltonų plotkų pluoštą ir pradėjo su visais dalintis.

Visi viens kitam linkėjo: ir šimto metelių, ir gražių darbelių ir laimės, ir linksmybės, bet užvis labiausia prilinkėta laimių Juozeliui.

Tetušis jam apie gerą mokinimosi priminė, matušė tai net apie kunigėlio gražų luomą prasitarė, broliukai, sesutės velija augti ir labai - labai mokytu vyru išaugti.

Ir Kučių vakarienė pradėta! Tas tik gali suprasti lietuviškųjų Kučių svarbą, kas yra buvęs Lietuvoje ir ne sykį jose dalyvavęs. Jau nekalbant apie žovį: virtą, keptą, rūkytą, kisielius: baltus, raudonus, kviečius, be kurių nei vienos Kučios negali atsibūti, ten rasime ir sližikų ir pampuškų ir virtinių ir kitų tokiais navatnais vardais valgių, kad tiesiog nežinai už kurio griebtis. Bandai prie kviečių prisiirti, žiūrėk ant silkės pataikai, prie tos apsistojus, sližikai parūpsta, jau semi jų gerą kaušą, kaip čia tau kas iš netyčių ir pakiša raudonąjį kisielių. Tikras labirintas, arba, geriads pasakius, Scilla ir Harybda — iš visų pusių priešai. Na ir reikia orientuotis ir kaip dar gudriai! Nepritynęs tuoj apsigausi. Sližikų per daug perdėsi, — sudie kviečiai, bei kisieliai — jau nebevaliosi.

Tokiais tai skanumynais vaišinosi ir Bartušių šeimyna, bet kas tau tie skanumynai, tai tik Kučių svarbos pradžia. Jau Bartušių ir seni ir jauni su visais gardumynai apsidirbo, bet nei vienas šeimynos narys nei krust iš vietos, bet visi nuo didžiausio iki mažiausio inbedė savo akis į namų gatvą ir tėmija.

Šeimyninkas išpalengva pakiša po staltiese ranką ir ten valandžiukę pagraibęs, ištraukia ilgą šieno gluosnį, kad nuo džiaugsmo visų akįs taip ir užsidega. — Matai, matai — šnybžda visi, — tetušis ilgą amželį turės.

Po to visų rankos apačioj staltiesės atsiduria ir šieno pluoštai tik plevesuoja rankose. Ir tas ir kitas linksmai sušunka, kuomet pasitaiko "ilgutį" amželį sučiupti, bet kaip-gi skaudžiai tas apsivilia, kurio amžius ir dviejų colių nesiekia

Nelaiminguoju Bartušių šeimynoj pasirodė esąs Juozukas. Jam iš pat pradžių pateko į rankas toks trumpas, nususęs šienutis, kad vaikinuko net veidas pabalo. Baisi nelaimė. Bet "studentas" neilgai liūdėjo. Atsargiai, kad niekas nematytų, pakišo "trumpąjį amžių" pastalėn, gi išnaujo pradėjo "ilgojo" ieškoti — žinoma, jam tas ir pasisekė.

Pritraukinėję užtektinai "trumpų" ir "ilgų" amžių, Bartušiai iškilmingai atkalbėję maldą ir viens kitam padėkoję už Kučių čėsnias, nuo stalo skirstėsi. Vyresnieji apie guolį prisiminė, bet jaunųjų Kučios da neužsibaigė.

Bartušienė, vaikų padedama, aptvarkė Kučių stalą, nereikalingus sudynus į šėpas sudėjo, bet kviečių bliudą, kisielius, kad jų ten ir nedaugiausia paliktų, paliko ant stalo, nes, anot senųjų pritirimo, šv. Juozapas su savo šeimyną Kučių naktį visas stubas apvažinėja ir kiekvieno valgių paragauja. Kur nesuranda — neber tam namui palaimos!

Palikime Bartušienę berengiant šventajai šeimynai užkąsnius, eikime dabar pasidairyti, kurgi dingo iš grinčios Juozukas su visu jaunųjų būriu?

Klausosi kurioj pusėj šunės loja. — Tai tau ir Kučios, — ne vienas pamąstys, — šunų lojimo klausosi! Palauk, brangus skaitytojau, kol pasmerksi jaunųjų užmačias, paklausyk, ką šunų lojimas reiškia Lietuvos mergaitėms.

Štai, prie gonkų, sustoję jaunieji ausis patempę klausosi. Juozukas, palipėjęs augščiau keliais laiptais, linksmai šaipydamos tėmija į savo sesutes, norėdamas jųjų mintis įspėti.

— Onutė! — staiga Juozukas sušuko.

Iš vakarų pusės pasigirdo ne tai šunies kaukimas, ne tai lojimas.

Onutė, vyresnioji Juozuko sesuo, nuleidžia akis, o kitos urmu ją apspitę, linksmai dainuoja:

— Onutės žadėtas, iš vakarų prie savo gulbelės keliauja....

— Marė! — šaukia Juozukas.

Visi nutilo ir klausosi, iš kurios pusės Marės jaunikis atjos ir savo mergelę - lelijėlę prie širdužės priglaus.

Ir taip jaunieji siaučia, kol visas sesutes Juzelis neišeiliuoja, arba tėvai nesubara už šventos nakties ant niekų leidimą. Pasitaiko tankiai, kad iššauktosios vardas nesusilaukia pranašo balso nei iš vienos pusės, — reiškia tai mergaitei ateinančiais metai dar anksti vestuves kelti ir kraitelius gaminti.

Užsibaigia jaunikių ieškojimas. Vyrams - vaikinams eilė sau laimužę paburti.

Sustoja jie visi, neišskiriant ir Juozuko, nors ir į kunigus žiūrinčio, eilėn ir bėga klėčių pašalėn, kur malkos sukrautos. Kiekvienas, pagriebęs gerą glėbį skaldytų malkų, bėga grinčion, ir ten skaito kiek šmotų jam pasisekė sugauti. Jei poroms išeina — kitais metais apsives, jei lykis atsiranda — dar berneliui peranksti svajoti apie žydrias akutes.

Prikrečiama Kučių vakare ir daugiaus įvairių šposų, nekaltų, gražių. Visi stengiasi į rytojų pažvelgti, — įspėti kas ten slepiasi už ateities antklodės.

Gražios, malonios, linksmios Lietuvos Kučios, brangios jos visiems. Kiek sykių jas prisimenu, tiesiog liūdna svetimoj šalelėj be savųjų brangiųjų, lietuviškų Kučių.

Malonios Lietuvos Kučios. Kiek gražių atminimų jos suteikia. Bet šiandieną apie Lietuvos Kučias prisiminus, ašara nejučiomis per skruostus rieda. Šios Kučios ir Kalėdos ne linksmybę suteiks Lietuvai, bet nuliūdimą.

Tikėkimes, Kristaus gimimo šventė praskleis tamsiuosius rūkus ir po metų, kitų vėl lauksime laimingi Kučių vakaro, kuomet gal ir nevisi, bet daugumoje, perlaušime plotkelę, ir viens kitam laimės linkėsime.

Jon—s.

SATYRŲ SEIMAS.

(Nė tai fantazija, nė tai feljetonas).

Kaip prieš Kalėdas žiemos vakare pritinka, gatvėje švilpė vėjas. Sniegas, toks smulkus, kaip dulkės, lakstė vėjo nešiojamas po orą, lindo į kiekvieną užkampį, skverbėsi į mažiausį plyšelį, kavojosi už kiekvienos nelygumos. Gatve, kuprą pastatęs traukė Jurgis Spurgis. Aptikęs tarp Jurgio Spurgio kalnieriaus ir kaklo plyšį, sniegas ten skverbėsi, nežiūrint visų Jurgio Spurgio pastangų tą plyšį sumažinti. Jis lindo už kalnieriaus, taikėsi užlipdyti ausis, smelkėsi į akis..

Jurgis Spurgis sustojo.

— Eiti — nebeiti, eiti — grįžti namon, — sugrubusiais pirštais burė valandėlę.

Burimas lėmė namon grįžti. Bet Jurgis Spurgis burtams ir burimams netikėjo.

— Kad ir šimtas velnių man kelią pastotų, visvien eisiu! — treptelėjęs koja nusprendė.

Gal būtų Jurgis Spurgis ilgiau kalbėjęs ir pasakęs kur jis eina, bet tuo tarpu jam iššižiojus sniegas, atradęs skylę, burnon ūžtelėjo. Spurgis nusispiovė, užčiaupė lūpas ir daugiau visu keliu nieko nebekalbėjo. Kol jis tyloms nutrauks į paskirtą vietą, galėsime išsipasakoti kur jis eina.

Dalykas štai kame. Daugumoj laikraščių po kampelį užgyveno smulkmenų rašytojai. Vienas rašė "Šis - Tas", kitas "Kibirkštis", trečias "Margas Mintis apie viską" ir tt. Taip kad mūsų laikraštija išauklėjo ypatingus sutvėrimus — Burbulą, Jurgį Spurgį, Čiru - Viru, Čia - Suksą, prie jų prisidėjo pragaro gyventojas Kipšas ir visa eilė kitokių. Vyrai ne paikšai, užsidėję ant savų pečių didžią priedermę — juokinti laikraščių skaitytojus. Kiek katras apie satyrą nusimano ar nenusimano, kiek gyvenime keistesnių ar juokingų atsitikimų pastebi, tuojau rezga, lipdina juoką — ne juoką, pašiepimą — ne pašiepimą, bet kitų srovių gyvenimą tikrai, kaip ylomis bado, viens ant kito užsivarinėja.

Jie ir tarpu savęs nesugyvena, viens kitą konfuzija, ant viešo pajuokimo išsistato, jeigu jau jie patys viešon pajuokon nėra patekę. Vienu žodžiu, tarp jų karė. Karė ant žūt - būt. Karingumo pas juos tiek, kad kaizeris tikrai užsigautų pamačius tokius konkurentus, tik, žinoma, jei kas jam praneštų apie tų Burbulų, Spurgių etc. gyvavimą. Vieni kitiems minčių bombas leidinėja, gražkalbystės kragnelėmis svaidosi, viens į kitą sužinotų slaptybių granadomis mėtosi. Nuolaidumo nei pas vieną.

Tokiuose karės sukuriuose jie praleido nemaža laiko. Bet čia pasipainiojo jiems po kojomis keli

tytojo charakterį ir aprokavimo sąvoką. Gadina dorinius jausmus del teisybės ir neteisybės. Pripratina prie lengvomislingumo ir daro jį beveik lia ir laisvai manančiu prasčioku. Toji sugadinta tėvynės meilė, tingus protavimas apie tikėjimo tiesas, visados buvo nelaimė del šalies ir šiandieną yra dvigubia nelaimė.

Perversmių dvasia slankioja gatvėmis ir skelbia naujas teises, prižada vargšams gerbuvį, kurs juos dar vargšesniais daro. Pamatinis-gi mūsų katalikiškosios religijos tvarkos sutvarkymas: mokyklos, moterystė, kunigystė, dora, pavystė ir tt. pirm kelių amžių nepaliečiamas ir nepajudinamas, šiandieną inėjo "*klausimų*" eilėn. O perversmių dvasia masto kas dar gali stoties su užsilikusiais? Modernistai jau turi geras priemones kuodaugiausiai pasipelnyti.

Jeigu kuomet nors reikalautumėme vyrų, tai šiandieną yra toji reikalavimo valanda. Reikalaujame vyrų, bet ne ištvirkusių; vyrų, bet ne letargo apimtų tinginių, kuriems viskas abejutingas, kas kaba viršui rudžio kėgės. Reikalaujame ir spaudos, kuri sustiprintų katalikybę, pasmerktų, prašalintų neteisybę, o mokintų tikinčius ir būdintų juos prie darbo, veikimo.

Ne veltui ir kova, kurią šiose dienose katalikai veda. Kad ir yra sunki, bet išganinga, nes jie veda angščiausio gero varde. Ką-gi tasai žingeidusis ieško karės lauke, kuomet nenori kovoti? Kas neturi šautuvo, lai nesimaišo šaulių tarpe, o kas nenori užstoti bei ginti savo brolių, turėtų sėdėti už pečiaus.

Iš paminėtųjų dalyvumo vieš priešas tiktai pelnytų. Kas šunies negina, sako sena patarlė, tai jį ėsina, o ką atsakysi Dievui, tai eis kipšo skarbonkon. Bepartyviai gi laikraščiai yra tai politikinio tinginio ir neatbojimo mokyklomis žmonėms. Jei jie ineina katalikiškosios spaudos vagon, tai atima jai gyvumo kymę.

Daug blogo, ištikrųjų, platina toji taip vadinama bepartijinė laikraštija, dėja, kad tiktai būtų bepartijinė! Ypač blogiausia yra su tais laikraščiais, kad tasai jų bepartyviškumas tarnauja jiems už kaukę, su kurios pagelba platina jie netikrybę ir bedievybę ir varo priešingą agitaciją prieš religiją ir apeigas. Tokie laikraščiai yra vedami abejutingų ir laisvamaniškų pažvalgų žmonių. Ir jie per tai apleidžia įvairias svarbumo ypatybes, kurios daug gero suteiktų del tikinčiųjų žmonių. Bet gi sena patarlė sako: "niekas nenešioja kaukės ilgą laiką, o nuduotas mokslas tirpsta, kaip ledas". Jeigu paukštis, papuga, išsimokina keletą žodžių, tai neužilgo atsiliepia lankiniu savo balsu. Taip-pat yra ir su tąja taip vadinama bepartyve, arba, geriau pasakius, bespalve laikraštija bei spauda.

A. Tamoliūnas.

Užmirštas Klausimas.

Anais metais "Lietuvos" skiltyse imta rašyti apie "burdingiegių" su "gaspadinėms" santikius. Kiek ten karčių tiesos žodelių tapo išlieta, kaip vienai, taip antrai pusei! Ten buvo išrodyta nemažai "burdingierių" tiesiog nedovanotinų ydų. Iš antros pusės paaiškėjo, ant kiek yra nepavyzdingos ir betvarkios daugumos "bardingierių" gyvenimo sąlygos. Bet, rodos, anuomet buvo kalbėta vien tik apie vyrus, bet apie merginas nei nebuvo paminėta, tarsi jų visai nebūt buvę.

Amerikos lietuvaičių gyvenimo sąlygos, kaip žemiau pamatysime, yra daug aršesnės, negu vyrų. Jauna, neprityrusi lietuvaitė, atvykusi šion šalin tampa išstatyta ant įvairiausių pavojų ir yra išnaudojama bei žeminama ant kiekvieno žingsnio.

Mūsų šeimininkių nuomone paprastai yra, jog laikyti savo namuose merginą, tai turėti nuolatinį "baderį". Todel apart sutarto užmokesnio, ji turi atsilyginti šeimininkei atliekant įvairios rūšies darbus. Vyrai liuosą nuo darbo laiką praleidžia kur jiems patinka: ar tai saliūne, jei girtuoklis, mokykloje, jei mokytis nori ir kur tik nori. Bet su merginomis kas kita. Parėjusi nuo sunkaus dienos darbo, nespėjusi apsirėdyti ir pavalgyti, turi šeimininkei pagelbėti indus suplauti, skalbti, prosyti, grindis plauti ir daugelį kitų. Nepadėsi šeimininkei atlikti — žiūrėk, kad gale mėnesio "burdo" neatsakytų.

Daugelis lietuvaičių atvyksta šion šalin be jokio mokslo, tad liuosomis nuo darbo valandomis galėtų šį bei tą pramokti, bet kai-kurios mūsų šeimininkės į tai neatsižvelgia. Vietoje patarti mokinties, verčia ne savo darbą dirbti.

Iš antros pusės, dabartinės gyvenimo sąlygos ne vieną merginą išstato pavojun ir iš doros atžvilgio. Daleiskime vienai merginai prisieina gyventi vietoje, kur randasi 3-4 ar daugiau vyrų, nekartą-gi labai abejotinos doros. Kiek ten įvairių burnojimų, kiek paleistuvingų kalbų — sunku ir apsakyti. O kas aršiausia, kad dažnai merginai miegamojo kambario neduodama, turi miegoti virtuvėje arba saliose "front room'e", kur sutinkama įvairūs nepatogumai.

Tat nestebėtina, kad lietuvaitės, negalėdamos pasiekti kokio mokslo, kad palengvinus sau gyvenimą, užklausus kokiam pabaldai girtuokliui "ar eisi už manęs?" nieko negalvodamos sutinka, nes jau inkirėjo panašus gyvenimas.

Nesistebėkime, kad panašiose aplinkybėse atsitinka tiek daug priverstinų apsivedimų. Panašūs dalykai neturėtų vietos mūsų gyvenime, jei lietuvių visuomenė plačiau pažvelgtų į skurdų lietuvaičių padėjimą ir jei jos pačios ingytų daugiau susipratimo.

Pradėjus ieškoti išėjimui būdų iš to nemalonaus joms padėjimo, beabejo, laikui bėgant susirastų.

Čia visupirma turiu omenyje mergaičių bendrabučius.

Kitų tautų bandymai su bendrabučiais parodė labai praktiškais. Ir pas mus jau bandoma, nors dar toli gražu nėra taip, kaip turėtų būti. Žinau porą vietų, kur kelios merginos parandavoja gyvenimą, pačios tvarkosi ir yra labai užganėdintos, nežiūrint į tai, kad reikia pačioms valgį gamintis ir užlaikyti stuboje tvarką. Susidarius didesniam bureliui, lengvai galima būtų išlaikyti tarnaitę.

Žengiant lietuvių visuomenei pirmuoju susipratimo keliu, beabejo, ir mūsų sesutės ims galvoti apie savo padėjimą ir jį gerinti.

Geistina būtų, kad valdančios plunksną atsilieptų į tą dalyką ir tą klausimą plačiau pagvildentų spaudoje.

P. C.

KUN. D-RAS A. MALIAUSKIS,
Lietuvos Katalikų Draugijų Atstovas.

Kun. Dr. A. Maliauskio Pasiuntinystė.

Kiekvienam tėvynainiui labai aišku, jog mūsų brangiausia Tėvynė Lietuva šiame perijode yra labai varginingame stovyje. Jai gresia pavojus galutinos prapulties. Tas pavojus yra dvejopas: Mūsų tautai gresia badas ar skurdas, jei josios sūnūs bei dukterys, svetur apsigyvenę, galėdami nepaduos jai greitą pagelbos ranką. Taipjau gresia mūsų tautai ir dvasinis pavojus, kuris arčiau prisižiūrėjus bei giliau ištyrus pasirodo labai dedelis. Tai suprasime atsiminę, jog šimtai tūkstančių mūsų brolių yra išvaryti iš savo Tėvynės ir pasklydę po plačią Rusiją. Beto lenkai su didžiu inirtimu, neatsižiūrėdami pagalinus net į priemones, stengiasi mūsų tautą numarinti. Labai pavojingu yra ir netikėlių pragaištingas veikimas į mūsų tautą. Šie stengiasi išgriauti mūsų žmonėse tikėjimo ir doros pamatus. — O be jų ižirsta ir žlunga didžiausios tautos!

Pirmojo pavojaus prašalinimu rūpinasi: Tėvynėje, Lietuvių nukentėjusiems del karės šelpti Draugija; čia-gi Amerikoje, Tautos Fondas, su įvairiais savo skyriais ir atvykusiais talkininkais, kurie tame darbe bendrai veikia su Tautos Fondu. Antroji-gi pavojaus prašalinimui, ypatingu būdu, darbuojasi neseniai katalikų veikėjų bei draugijų atsiųstas į Ameriką, kun. Dr. A. Maliauskis. Jis po įvairias lietuviais katalikais apgyventas kolonijas savo pasiuntinystės reikale ir atlanko mūsų brolius.

Gerbiamas veikėjas iškalbingomis, pertikrinančiomis bei graudžiomis prakalbomis sutraukia skaitlingus mūsų brolių susirinkimus ir pašaiko klausytojus tiesiog užžavėti, užhypnotizuoti taip, jog jautiesi tarsi, karės lauke būdams; tai vėl jau, rodos, girdi brangiųjų vargus bei aimanavimus, tik jau eitum ir juosius kentėjimuose užvaduotum ar jau nors kiek jųjų vargus palengvintum. Nejstabu, kad žmonės jojo prakalbas noriai klauso ir savo užuojautą aukomis išreiškia.

Tatai Chicagos Kunigų Sąjungos apskričio susirinkimas, suprasdamas jojo darbo naudingumą, išreiškė viešą užuojautą ir pritarimą gerbiamo kun. Dr. A. Miliauskio darbui ir velija, kad Amerikos lietuviai kitose kolonijose jojo darbą taip-jau gausiomis aukomis parerntų.

Susirinkimo raštininkas
Kun. F. B. Serafinas.

Konferencijos.

Kun. Dr. A. Maliauskis laikė konferencijas Dievo Apv. parapijoje, Chicago, Ill. per 5 dienas: 5, 15, 16, 17 ir 19 dienose gruodžio. Per tas penkias dienas gerb. Kun. Dr. nurodinėjo moksliškais ir protiškais išvedžiojimais: Dievo buvimą, dūšios buvimą ir, jos nemirtinumą, jogei žmogus yra Dievo sutvėrimas, nepaeinąs iš beždžionės, kaip bedieviai mokina, kas tai yra socijalizmas ir kaip jis gali žmoniją intraukti į vergiją ir bedievystę. Ant galo nurodė žmogaus tikslą, kaipo išvadą iš visų konferencijų, t. y.: Dievas sutvėrė žmogų ir visą

---

dalykai, kurie jiems visą karės biznį taikėsi suardyti. Amerikos laikraščiai, iš užjurio balsais paskatinti, pradėjo garsiai šnekėti apie taiką, iškėlė vienybės obalsį. Kur taika — ten karės nebėra. Taigi mūsų juokdariai-kariautojai begalo susirūpino. Karingąjį jų upą dar labiau gadino besiartinančios Kalėdos, kuomet priprasta daryti sutaiką nors trumpam laikui. Iš to didelio rūpesnio štai ir išdygo pas tuos kariautojus už bankrutijančią satyrą sumanyas — vieną vakarą visiems susirinkti ir nors Kalėdoms taiką padaryti. Vietą nužiūrėjo vieno miesto pakraštyj stovinčią tuščią stubelką, kurioj, viską apšniukštinėjus, rasta pečius, kiek anglių, stalas, apie tuzinas kedžių. Kodel tojoj stubelkoj niekas negyveno, ir iš kur joj tie daiktai atsirado — ne mūsų ir ne jūsų biznis. Užtenka žinoti, kad toj stubelkoj Burbulų, Spurgių, Čia-Suksų buvo nutarta susirinkti.

Taigi į tą tai vietą mūsų Jurgis Spurgis ir nusprendė į nieką neatsižvelgiant keliauti. Skubiai jis traukė, kojomis minė... atsiprašome! Jurgio Spurgio pasirodyta kur kas greitesnio, negu mano mokėjimas pasakoti. Kol apsakėme kur Jurgis Spurgis ėjo, jis į paskirtą vietą jau buvo nukeliavęs ir spėjo stuboj apšilti, su kolegomis apsisveikinti. Dabar jie sustoję aplink smagiai besikurenantį pečių rankas šildė, retkarčiai šį tą pratardami. Susirinkimo būta jau gan skaitlingo. Neminit Jurgio Spurgio, ten sukinėjosi Burbulas, vaipėsi nusibankrutijęs Triksų-Triksas, vokiškuoju kvapu atsiduodantis Fritzas (jis sykiu atstovavo ir baigiantį nusidėvėti Čiru-Viru), Čia-Suksas, naujai gimęs Krambim-b-b-e-b... del trumpumo pavadinsime Kramst. Stigo tik Kipšo. Jo belaukdami, visi mirkčiojo ir nežinojo kas daryti.

Ar teko jums kada nors būti oficijalių juokdarių kompanijoje? Jei jūs buvote, tai galėsite papasakoti, kaip nuobodi jų kompanija yra. Nei juoko, dagi sumanaus išsitarimo neišgirsi. Visi tokie susiraukę, kaip žmogus, ką tik degtinės stiklelį prarijęs. Tegali jie juoktis per raštą, šiaip jau baisiausi melancholikai. Neturint nuo ko šnekų pradėti, ant ko apsistosi, jei ne ant blogo oro?

— Biaurus oras, — kinkas drebindamas burbtelėjo Burbulas.

— Biaurus, kad jį kur šimts, — choru atsiliepė visi.

— Einu aš gatve, — pradėjo Jurgis Spurgis, — einu štai, o vėjas kad pučia, sniegą kad neša...

— Uždaryk duris, po šimts cibukų! — staiga jis nutraukė šneką. — Ar nematai, kaip šaltis stubon briaujasi, tu liurbi neraliuotas?

Į ką jis taip atsiliepė, nei jis pats nežinojo. Mat, jam pradėjus savo pasakojimą, durys atsidarė ir kokį tai per sniegą ir garus neįmatoma esybė atsistojo tarpduryje. Išgirdus tokį malonų pasveikinimą, esybė sukrutėjo, uždarė duris. Ir kuomet garai išnyko, visi išvydo iki ausų prasišiepusį Kipšo veidą.

— Kaip Mefistofelis atsirado, garais ir dūmais apsiaustas, — tylomis pastebėjo Kramst.

Bet apart šypsos, laukiančios pasveikinimo minos ir sulenktos pozos Kipšo daugiaus nieko neturėta. Jis, rods, taip ir užšalo toj laukimo pozoj.

— Na, ko tyli? — atsiliepė vienas. — Būk sveikas ir eik prie pečiaus. Pasišildyti juk neprošal.

Su neišnykstančia šypsa, Kipšas tylomis apsisveikino su visais (apie sroves buvo užsimiršta) ir pradėjo prie besikurenančio pečiaus tai šonus, tai nugarą, tai priešakį šildyti.

— Visi jau čia, — kas tai prasitarė, — laikas pradėti tarybas.

Tylomis susėdo aplinkui stalo. Sėdi, tyli ir nežino kas daryti.

— Gal pradžiai gerai būtų išsirinkti pirmininkas? — išsižiojo Fritzas. — Nuo to visuose suėjimuose pradeda ia.

Pašoko Jurgis Spargis.

— Pirmininkas? Kam jis mums reikalingas! Žiūrėkite, koks bus neparankumas: pirmininką reiks rinkti ne iš ko kito, kaip tik iš mūsų pačių. Reiškia, kam nors teks daugiau garbės. Atsiminkime, kad mūsų esama visokio krypsnio žmonių, turinčių nemaža pavydo — bent aš kitiems garbės pavydžiu. Kad išvengus nesusipratimo, aš patariu pirmininko visai nerinkti.

Visi nosis nuleidę tylėjo.

— Tylėjimas reiškia sutikimą, — tęsė Jurgis Spargis. — Pirmininko, nei kitokios valdybos nebus. O kadangi nėra pirmininko ir nėra nuo ko balso prašyti, maldauju visų, kad suteiktumėte man balsą.

— Pliurpk, kalbėk, sveikas, — nevisai mandagiai kiti patėmijo.

Pradėjo Jurgis Spurgis.

— Gerbiamieji tautos didvyriai, nors kiti ir turėtumet internacijonališką spalvą! Suėjome, susirinkome mes čia ne del pasilinksminimo, smagaus laiko praleidimo. Susirinkome del svarbesnių dalykų. Susirinkome, kad mums susivienijus, užmezgus bendrus ryšius, kad vienybę iš žodžio padarius kūnu. Susirinkome, kad parodžius visam pasauliui, jog ir karščiausi peštukai, kokiais esame, gali susivienyti, kad galima sulaužyti seną priežodį, jog katė su šunim negali sugyventi viename maiše. Ir aš, kaipo Šliupo adoratorius ir pasekėjas, taip pat sakau, nors ir nedarau, kaip ir jis nedaro — pirmas ištiesiu visiems ranką ir del vienybės, kad ir su pačiu velniu sveikinsiuos!

— Kam dar čia kitus užgaulioti, — panosėj burbtelėjo Kipšas, nes nematė skirtumo tarp savęs ir velnio.

— Prašau balso, — pašoko Burbulas. Balsas duota.

— Taip gerbiamieji satyrai, nors ir ne ožkablauzdžiai! Suėjome, kad padarius taiką. Kas iš to išeis, aš pats nežinau. Bet svarba aiški. Atsiminkime, kad mes turime didžiausią skaitytojų armiją, kad mūsų žodis labiau mūsų veikėjus, redaktorius ir kitokius galus drebina, negu didžiausi argumentai, pasmerkimai, protestai. Kiekvienos srovės žmonės labiau tėmija mūsų išsitarimus, negu redakcijų pastabas, apžvalgas, negu straipsnius, rimtus išvadžiojimus. Mes turime intekmę, mes valdome politikos kursą. Mūsų žodis galingas. Tik viena bėda, kad mes tarpu savęs nesutikome, vienas kitą ėdėme. Susivienykim, o mes liksime lietuviškojo pasaulio viešpačiais!

Ant tokio savęs išgyrimo, visi suplinuškėjo.

— Šinr, esame didvyriai, — vienas kitas išdidžiai patėmijo.

— Gerbiamieji, — atsistojo Kipšas. — Kad mes esame nebile kas, tą aiškiai prparodė Burbulas. Dabar tik kilo klausimas, kaip mums tą galę geriau sunaudojus. Man atėjo mintin štai kas: ar negalėtume mes sudaryti Tautos Tarybos? Kiti sudaro tarybas nuo organizacijų. Aš jau senai sakiau, kad organizacijų taryba nėra tikusi. Sakiau, kad Tautos Tarybą reik sudaryti iš laikraščių atstovų. Pasirodo, kad geriausiais ir intekmingiausiais atstovais bus ne kas kitas, kaip tik mes. Taigi ir pasiulau — sudarykime mes Tautos Tarybą.

— Je, je, — pašoko Jurgis Spurgis. — Aš tam pritariu. Aš sakau, kas labiausia mūsų sroves supiudė, tas turi jąs ir sutaikinti. Supiudėm mes, mes turime ir suvienyti. Vivat, naujoji ir nepergalima Tautos Taryba!

Vokiškas Fritzas ir Čia-Suksas atsistojo vienu žygiu. Ką jie kalbėjo, negalima buvo suprasti, nes abu taip rėkė, kad nei vieno kalbos negalima buvo girdėti. Tik atskiri žodžiai buvo sugaudomi: "tautiškas susivienijimas"... socijalistai"... "internacijonalizmas"... "nieko neišeis"... "nuštilk"... "ko rėkauji"... etc.

Jurgis Spurgis šoko situaciją gelbėti.

— Vyrai! Nuštilkite! Sustokite! Sėskites! — kiek turėjo vieko jis rėkė.

Pasisekė Fritzą ir Čia-Suksą nuraminti. Bet atsisėdęs, Fritzas vėl pašoko.

— O kas tu čia, kad mumis komanduoji! — švalgėsi piktai į Jurgį Spurgį.

— Vyrai, negražu piktis, kuomet norime vienybėn susieiti ir tveriame Tautos Tarybą. Nusiraminkite, — kits kitą ragino.

Bet įtempta situacija dar labiau susigadino nuo Triksų-Trikso pastabos. Jam pasitaikė sėdėti šalia Kipšo, o tas, kaip ir visa jo giminė, atsidavė kažkokiu neskaniu kvapu. Triksų-Triksas ir šiaip rangėsi ir taip sukosi, bet to kvapo niekaip negalėjo išvengti.

— Nors ir neesu klerikalas, bet tavo velniško kvapo negaliu pakęsti. Meldžiamasis, pasitrauk kur nors šalin, — ne tai piktu, bet labiau nepatenkintu balsu atsikreipė į Kipšą.

Kipšas užsigavo.

— Žiūrėkite! Jis neklerikalas, jam mano kvapas nepatinka! — laibu balsu rėkė Kipšas.

— Kas čia klerikalus mini? — šaltelėjo Burbulas. — Už davimą man klerikalo vardo aš nepasidrovėsiu nei raudono burbulo tam panosėj [illegible]!

— Žioply! Kam ant kojos mini, — šaukė Čia-Suks, kuomet kas tai įsikarščiavęs užsistojo jam tiesiog ant "karno".

Kilo ermyderis.

— Tu pats neklaužata!

— Duok šen klerikalą!

— Į kuprą jam!

— Vyrai, prie tvarkos! Nusiraminkite!

— Aš jam nedovanosiu! Se tau! še tau!

Su gerklėmis į darbą pasileido ir kumštys. Vyko scena, kuri labai dažnai pasitaiko saliūnuose. Tad geriau bus nuleisti uždangą ir jos neredyti.

* * *

Kas buvo silpnesnių nervų ir baugesnis — sumišimui vos prasidėjus spruko pro duris. Jurgis Spurgis, Burbulas buvo pirmutiniai. Juos sekė kiti. Ilgiausia laikėsi Fritzas su Kipšu. Bet galop ir jie pailso.

Pikti, suerzinti musiškiai satyrai skirstėsi po namus, kiti į nevisai arti esančius. Traukdami į namus dumojo ir rišo:

— Kas suardė tokią gražią pradžią, kas sukėlė tą ermyderį?

Vienas tą kaltino, kitas tą. Bet nei vienas nenorėjo prisipažinti prie kaltės ir nematė, kad jie visi yra kalti.

Po to atsitikimo net didžiausias optimistas Jurgis Spurgis — pradėjo abejoti apie galimybę nors bendrai veikti.

— Tfu! tepasibaigia! — spiaudėsi Burbulas. — Vieną receptą tegaliu [illegible] ... sijos kauko ... kad [illegible]

pasaulį; žmogus sutvertas laimei, kurios čia ant žemės negalima tobulai pasiekti, vien dalį ir tai ne socijalistų keliais einant, bet gryno mokslo ir vienybės keliais. Tobuliausią laimę tik Dievas suteikti gali. Ją pasiekti gali tik tie, kurie eina Dievo ir Jo Šv. Bažnyčios nurodytais keliais, t. y.: užlaiko Dievo ir Šv. Bažnyčios prisakymus.

Konferencijos, ant kiek man žinoma, pirmas atsitikimas lietuvių bažnyčioje Amerikoj. Klausimas — ar jos naudingos? Ar verta kitose liet. bažnyčiose bei kolonijose jas įvykdinti? Mano nuomone, ne tik verta, bet reikalinga ir neapsakomai naudinga parodyti žmonėms mokslo ir proto išvadomis į ką jie tiki. Kad ta naudinga, pasirodė iš to, kad žmonių kas vakaras buvo daugiau bažnyčia prigrusta. Žmonės katalikai, kaip girdėtis labai džiaugias ir užganėdinti. Pažymėtina, kaip girdėti, socijalistai nemažai pyksta už jų klaidų nurodymą. Kun. Daktaras tą sužinojęs paskutiniojoj konferencijoj štai ką jiems pasakė: "Jei tiesv jums nurodžiau, tai turite nepykti, bet džiaugtis, o jei manot netiesą jums pasakiau, tai malonėkit ateiti į mano gyvenamą vietą ir nurodyti man kur ir kas buvo netiesa. Tada aš viešai atšauksiu".

Patartina veikiausiai konferencijas įvykdinti visose lietuviškose kolonijose.

Kun. M. Krušas.
Dievo Apveizdos parapijos klebonas.

Visi Broliai ir Seserys Lietuviai, Šią Prie Prakilnaus Darbo.

Kiekvienas iš mūsų, brolis ir sesutė, gyvendami šioje šalyje, kiekvienas maž-ne turime Lietuvoje (šiandien Dievas žino kur...), bet turime, ar tai tėvučių, ar brolius, seseris, ar artimus, ar tolimesnes gimines, o gal artimus kaimynus, prietelius ir draugus. Kiekvienas norėtumėme juos paguosti; ant švenčių, šv. Kalėdų ir Naujų Metų, šį bei tą jiems dovanoms prisiųsti. Bet nėra galima, nors ir kaž-ką darytum. Mūsų broliai ir giminės, ir visi prietėliai išblaškyti iš tėvynės po visas degančias Europos šalis, nevienas ginasi, ir kovoja su baisiausiu skurdu, galop ir su dabo žmėkla. Bet mums žinoma, kad yra tam tikri žmonės, kurie tais išblaškytaisiais rūpinasi, juos globoja, kad suteikti jiems paramą, kad juosius kiek galint surinkti arčiau į vieną kuopą, kad nors maža dalele juos aprūpinti, jų nedateklius apkamšyti.

Tie žmonės, kurie užšiima nuo karės nukentėjusiais, taippat nėra visagaliai, kad jie patys iš savęs turėtų tiek viso ko, kad galėtų tūkstančių minias nukentėjusių ir nuvargintų žmonių sušelpti.

Kiekvieno mūsų yra priedermė tuom pačiu rūpintis ir remti kuo galint, ar bent centą prie cento dėti, ir juos sunaudoti tėvynės reikalais. Daug žmonių-geraširdžių dėjo aukas, gana apščiai, ir vis dar deda, ir jie delto nepavargsta, nes žino, kad jų centas pridėtas prie didesnės kruvos, vis krūva auga, ir didinasi parama suvargusiems mūsų broliams.

Ačiū už šelpimą, bet neišsižadėk, neatsisakyk juos ir ant toliaus šelpti, nors maža dalele, nors tiek kiek išsitenki. Ieškok būdų nuolatos pagelbą nešti. Štai pasiulau vieną labai lengvą progą. Jau senai visiems žinoma, kad A. Liet. R. K. Federacija paskyrė pusę naudos už išparduotuosius ženklelius (prekiuoja tik po 1c.), kuriuos lipinama ant laiškų kitos pusės, taippat ir labai gražios atvirutės (parsiduoda po 5c.). Dabar per šventę gana daug rašinėsi, tai-gi pasigailėk savo brolių, ir tėvynės, parsitrauk tų ženklelių, ir atviručių, o rašinėk ant jų draugams pasveikinimus, ir lipinėk ženklelius. Tuom padarysi didelę naudą savo tėvynei.

Aure, po mano pagarsinimui, ačiū toms panelėms ir ponams, kurie pareikalavo prisiųsti, net nusistebėjau iš tokio pasisekimo, kad tų ženklelių ir atviručių labai daug turėjau išsiuntinėti. Tai matyt, kad žmonės buvo prakilnių minčių, tikri tėvynmyliai. Kas dabar pirmiaus pareikalausite!

Norėdami Tautos Iždo ženklelių ir atviručių, rašykite, maloniai jums patarnausiu.

Lietuvių R. K. A-je Federacijos vice-pirmin,
J. V. Kovas,
21 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

Lietuvi Pagalvok!

Iško tik gudruoliai nesinaudos! Lietuvos stovis karės vertimuose atsimainęs, kas suteikia minėtos rūšies geradėjams lengvą progą padarymui gero biznio. Gelbėkite Giminės! per Lietuvių-Vokiečių Biurą, nes jau visa Lietuva po Vokietijos valdžia — šauka jie per savo pasigarsinimą. Mes turime, giriasi jie, tiesioginius susinešimus su Vokietijos konsulatais (tas gali būti) ir *dabartine Vokiečių valdžia Lietuvoj;* taigi, sako, jeigu norite, kad jūsų paliktas turtas Lietuvoj nepražūtų, tai atsišaukite tuojau — mes padarome visus žemių nuosavybių raštus ir įvairius dokumentus vokiečių kalba. Taipogi verčiame laiškus giminėms vokiškai, nes lietuviškų laiškų cenzura neleidžia. Norint išversti ar parašyti laiškus, turi prisiųsti $1.00. Kiek-gi už kitus raštus arba dokumentus?...

Tiesioginis pasikėsinimas ant lengvatikių ir minkštaširdžių savo brolių kišenės. Trumpai tai parodysiu:

1. Kam tieji jūsų raštai bei dokumentai, nors patvirtinti notarų antspauda, būtų verti? Kaip jūs parodysite, kad toks ir toks Jurgis ar Kazys turi teisingą pretensiją prie šios ar tos nuosavybės, neturėdami raštų jojo giminystės, pretensijos teisingumą parodančių? Kitą vertus, kas jus užtikrino, jog vokiečiai pasiliks viešpačiai Lietuvoj? Jūs patys galite vokiečius glamonėti, bet žmonių prieg to negundinkite ir grašio nuo jų už savo "patarnavimą" neviliokite.

2. Kas link laiškų — viršminėti gudruoliai naudojas tik, proga dolerį sugavus. Ką sakau, tai parodau faktu. Aš pats rašiau laišką į Lietuvą lietuviškai, pradžioj spalio mėnesio ir gavau atsakymą 26 lapkričio, jog mano laiškas pasiekė adresato rankas. Atsakymas vokiškai rašytas, bet gali būti tai delto, jog rašantis asmuo geriau vokiškai rašo, negu lietuviškai gali rašyti.

Jeigu lietuviškai rašyti laiškai nepasiekia adresato, tai tas atsitinka iš priežasties netinkančio vokiečiams adreso. Vokiečiai nori, kad visas pasaulis žinotų, jog jie užėmė Lietuvą ir ten poną rolę vaidiną; taigi naudojant senąjį adresą, ypač padėjus ant koperto žodį "Russia", kaip į purvą savo laišką meti. Reikia, dabartiniame laike, siunčiant laišką į savo gimines, padėjus jų vardą, pavardę ir gyvenimo vietą aiškiai parašyti — Ostpreussen (Deutschland), Germany. Dar reikia nurodyti artimiausį Prusijos miestą; duokime kam arti Tilžė, teprideda *per Tilsit;* kam Širvinta, — per Schirvindt ir t. t.

Čia paduodu pavyzdį kaip reikia adresuoti. Duokime kas ten nori rašyti į Marijampolės ar Vilkaviškio pavietą savo prieteliams, terašo adresą ant koperto šitaip: — vardas (duokim Jonas), pavardė (duokim Vasilius), vardas kaimo (vietos gyvenimo), artimiausia pačta (Marijampol arba Vilkaviški), artimiausis Prūsų miestas (per Eidtkunen), Ostpreussen-Deutchland (Germany).

Vokietijos valdžia gali reikalauti nuo gyventojų užimtųjų kraštų, kad jie rašytų vokiškai laiškus siunčiamus užrubežin, tečiaus neturi ji mažiausios teisės priversti neutralių viešpatijų gyventojus rašyti vokiškai. Vokiečiai militarėje cenzuros komisijoje Lietuvoj turi ir lietuvių, kurie moka versti lietuvišką raštą į vokiškąjį.

J. Varinis.

Mes Turime

$1.500.000.00

Paskolai pagerinimui nuosavybės Chicagoje
Jei Jus norite budavoti ar mancte ingyti nuosavybę ir Jums maža pinigų, atsikreipk prie musų ir mes Jums pagelbėsim.

Peoples Stock Yards STATE BANK
Prie Ashland Ave. ir 47 gatvės
Seniausia, Didžiausia ir Užtikimiausia BANKA
Vakaruose nuo Stock Yardų

Rožė - Meilės Žolynas-

Vėdarų Rugienius kartą sėdėjo ant antro gyvenimo, ir žiūrėjo per langą į einančius gatve žmones. Tuom sykiu ė jo mergina, ir kaž-kaip dirstelėjo augštyn, ties tuom daiktu kur Rugienius sėdėjo, ir nusišypsojo. Rugienius mąstydamas, kad iš jo šaiposi, pagriebė puodą (vazoną) kur buvo įsodinta rožė, ir paleido žemyn tiesiai ant merginos galvos, ta net knaptelėjo gavus smugį į viršūgalvį. Tuojaus nuėjo pas teisėją ir Rugienių apskundė.

Už kelių dienų Rugienių pašaukė į teismą, idant atlygintų merginai už sutrenktą galvą.

Teisėjas klausia Rugieniaus:

— Ką turi pasiteisinimui pasakyti, kad merginai einančiai gatve su puodu nuo antro gyvenimo metei?

— Malonus teisėjau! Puodą mečiau, ne iš piktumo, bet iš meilės, nes jame buvo įsodinta rožė, o rožė juk tai yra meilės ženklas.

J. V. K...s.

Geras Sumanymas.

Zarankuos pas Keršautį ant svečių buvo paprašytas svečiuosna Mariutės podis; mat ta diena buvo kepta višta.

Mariutė, pristodama, ragino podį, kad valgytų daugiau sriubos, bet apie vištieną nei neužsiminė. Podis, matydamas savo krikšto dukterę tokia prielankia, taip širdingai raginančią valgyti, paklausė;

— Mariutė, kodel tu mane taip daug ragini valgyti?

— Mylimas podi, mes dar turime keptą vištą, žinau, kad mama duos ir vištos podžiui; višta mažiukė, taigi prašau podžio, kad valgytų daugiaus sriubos, kad nereiktų taip daug vištienos, žinoma, kai nuo podžio daugiau liks, tai ir mes daugiau gausime.

J. V. K...s.

šinti. E, ant galo bus ir taip gerai. Didelis čia daiktas!

O tuo tarpu patekėjęs mėnulis plačiu veidu juokėsi iš mūsų didvyrių, į visas šalis bėgančius. Jis juokėsi ne vien iš namon bėgančiųjų — jis juokėsi ir išt tos žmonių giminės, iš kurios tie mūsų didvyriai paeina. Visa tos giminės dalis, gyvenanti Amerikoje, pasielgia nekitaip.

Pušas.

VAIDINIMASIS LIETUVOJ.

Kaip plačiai neeisi po Lietuvos šalelę, kiekvienoje vietelėj surasi žmonių, kurie tiki į visokius burtus, priešginystes, prietarus ir savo gyvenime paskiria tiems fantastiškiems apsireiškimams labai daug vietos.

Negalėjo tą prietarą iš lietuvio pilkosios bakužės išvyti nei kunigas-klebonas, nei daktaras-geradėjas, nei laikraštis-švietėjas.

Padavimai, pasakos, legendos, sykiu su jais ir prietaringi burtai pereina iš kartos į kartą. Seneliai pasakoja apie juos savo anukams, anukai paaugę, žodis į žodį, tas pasakas perduoda savo vaikams ir taip lietuviška pasaka iš liaudies padavimų gimusi, su jąja sykiu ir grabo lentelę pasieks.

Apšvietai kilant; tie padavimai šiek-tiek keičiasi: švelnėja, krikščionišką pavydalą priima ir prie šių laikų gyvenimo taikosi, bet pati jųjų šaknis glūdi Lietuvos senovės praeityj, kuomet miškiniai, aitvarai, vaiduokliai, — mažieji dievaičiai — ir Perkūnas, Patrimpas, Milda ir kiti augštųjų dievų lietuvio likimą savo galingoje rankoje laikė.

Tai praeitos gadynės mytai, apie kuriuos šiandieną tik su pasigerėjimu galėtume atsiminti, apie juos draugų burelyj, senovę prisiminus, linksmai karčii; arba mokslinčius-istorikas paieškotų tos sau medžiagos savam apie Lietuvos praeitį veikalui.

Šviesnomenė taip tuos padavimus ir užlaiko, bet labai tas suklystų, kurs pamanytų, kad ir lietuvių liaudis priprato į tuos visus senosios gadynės likučius žiūrėti, kaipo į gražią pasaką.

Daug dar laiko praslinks, upės vandens nubėgs, kol iš lietuvio sodiečio [illegible] grintelės išnyks aitvarai, vokietukai, kipšai-laumukai, kerėtojai, [illegible] ir [illegible]. Kiekvienas lietuvio [illegible] su kokia nors prietaru, ir tai jis iš lietuvių [illegible] paėjo, arba iš kaimynių tautų [illegible].

Netoli mano gimtinės stovi didelis, juodas šilas, kuris visokių perkupčių-žydelių nors ir gerokai apretintas, visgi dar panašus į tuos šilus, apie kuriuos vyskupas Baronas dainuoja savo "Anykščių Šilelyj".

Tame šile randasi labai daug paslaptingų vietų, takų, kelelių, kuriais pradėjęs eiti, — galo nepasieksi, bet apsukęs geroką ratą, prieisi prie tos pačios vietos iš kur pradėjai savo kelionę.

Ypatingai tame šile pasižymėjęs vienas kalnelis, storomis pušimis apaugęs. Šale to kalnelio tykiai sriovena upelis, čia pat prie jo ir kelias vingiuoja, kuriuomi karts nuo karto praeina pakeleivis, pradunda sodiečio barškantieji ratai, o kaip kada ir pono-dvarponio, užsinorėjusio greičiau kaimyną pasiekti, būde, pora sartųjų vežama, pratarška.

Apielinkės sodiečiai iš senukų tarpo visaip apie tą kalnelį pasakoja. Būk tai ant vienos iš tų storųjų pušių koks tai nelaimingasis žmogelis, užmiršęs Dievo baimę, sau gyvastę atėmė, ir dabar, neturėdamas aname pasaulyj ramumo, kiekvieną metų nelaimingos mirties dienoj sukaktuvių, vaiduokliu pavirtęs žmones baido, pakeleivius po mišką vedžioja, ratus nuo vežimų mausto. Mano dėdukas, vieną sykį sugrįžęs namo iš mugės, pripasakojo mums, kaip jis prie to kalnelio privažiavęs, pastebėjo tarp pušių ne tai žmogų, ne tai žvėrį. — Arklys, — sako, — tik ansis pastatė, tik suprunkštė, atpakalias pradėjo eiti. Mano plaukai ant galvos taip ir pasišiaušė. Viena laimė, kad ražančiaus nebuvau pamiršęs paimti. Išsiėmiau šventą prieš visokius nenaudėlius ginklą ir kelius syk juomi pamojau: kas tai tarp pušių taip skandžiai-skandžiai sudejavo ir viskas aprimo.

Su mūsų kaimynu Juozu tai dar didesnė bėda ištiko. Prieš pat Kalėdas. Berods, tai būta Kučių dienos. Nuvažiavo jis į miestelį žuvies, silkių ir kitko Kučioms parsivežti. Miestelyj sutikęs savo senai matytą kumą. Užėjo jiedu pas Mauškę burnytę, kitą išmesti. Ir, besivaišindami kumas kumą, pamiršo, kad tai Kučių diena ir žiūrėk, kaip mūsų kaimyną Dievulis nubaudė.

— Važiuoju, — sako kaimynas Juozas, — raginu savo sartuką, o čia galvoje taip kas-žin kas ūžia. Įvažiavus į šilą, baimė mane apėmė, net ir saldžiojo iš galvos išgaravo. Baigdamas privažiuoti prie kalnelio jaučiu, kad kas-žin kas mano vežimo užpakalinį ratą pradėjo maustyti. Bijau ir pasijudinti, tik vadelėmis trukčioju, tik sartuką raginu, bet ir tas tik į šalis mėtosi, baidosi, piestu stoja. Staiga ratas nusmuko, vežimas, bumpt, ant šono, ir nei gyvas nei miręs išsikračiau šalę vežimo. Pradėjau prie šv. Juozapo, savo patrono, šauktis ir atsikėlęs aplinkui dairytis. Negi, jūs mano mielieji, tik kas-žin kas tarp pušų: pakšt, pakšt, pakšt... O paskiaus kaip žirniais paberė... Garsiai kalbėdamas "Po Tavo apgirimu" susiieškojau ratą, susitaisiau ir vis besimelsdamas iš tos užburtos vietos išsprukau. Parvažiavęs namo dar tokių pipirų gavau nuo savo Agotos, kad visą amželį tas Kučias paminėsiu.

Yra dar daugiau visokių kalbų apie užkerėto kalnelio atsitikimus, bet visų čia neišpasakosi, reikėtų storesnę ir už Šv. Raštą knygą surašyti.

Turbūt daugumas yra skaitę mūsų mirusio beletristo Biliuno raštelius, kuriuose jis dažnai apie Piestupį, baisią mūsų apielinkėje vietą pamini. Kad toji vieta baisi, apie tai niekas negali abejoti. Tik žiūrėkite, kaip toje vietoje vieną sykį man kinkos sudrebėjo, o tuomet aš buvau jau nebe vaikas, bet antros klesos gimnazijos "studentas".

Važiuojava mudu su sesute vėlai naktį iš svečių. Snudurinojava sau; arklys buvo geras, galėjova jam pilnai užsitikėti, — į šuntakius neįvež. Turbūt mūsų dviejų ir visai susnusta, nes kaip per sapną pajutom griovyj beesą. Pašokova mudu kaip šaltame vandenyj išmaudyti ir dairovos aplinkui.

— Piestupys, — šnabžda bailiai sesutė.

Man kinkos taip ir sudrebėjo. Gi mūsų bėrasis taip, va, ausimis ir karpo orą. Jau kad jis mus į griovį suvertė — tikrai kas nors negera būta. Skubomis į ratus sulipę, pasileidome zovadais nuo nelemtojo Piestupio bėgti. Sesutė neiškentėjo ir žvilgterėjo viena akimi atgal.

— Stasy, Dievuleli! kas-žin kas margas paskui mus vejasi, — glausdamos prie manęs šaukia sesutė.

Rankos man iš baimės nutirpo, bijau net krustelti. Ir tik privažiavus prie grižkelio, nuo kur jau nebetoli buvo prie namų, šiek-tiek atsigavova.

Kuomet apie savo nelaimę papasakojova tėvukams, jie tik gardžiai nusijuokė ir pasakė, kad tai ne baiduoklio būta, bet Margio.

Bet mes tvirtai tikėjomes, jog tai buvo pats piktasis baiduoklis, kuris net mūsų bėriuką išgazdino. Ir šiandien atsiminus apie tą atsitikimą, neretai pagalvoju apie tą Margį.

Užvis labiausia mūsų apielinkėje pagarsėjo seno Mickaus jauja, kurioje dauguma iš mūs kaimynų, o net ir tolimesnių kaimiečių mindavo linus. Apie tą jaują tokias baisenybe žmonės pasakojo, kad vien tik apie ją prisiminus, vaikai, o ir suaugesni neramiai aplinkui apsidairydavo.

Ypač mano atidą atkreipė vienas, su tos jaujos baiduokliais surištas, atsitikimas. 1905 metais, kuomet Lietuvoje pradėjo siausti revoliucijos banga daugumą mūsų apielinkės jaunimo ir mane į savo tarpą įvėlusi, su tąja Mickaus jauja pradėjo kas tai keisto darytis. Nepraeidavo būdavo nei vienos naktics, kad kas nors toji jauja šposo neiškirstdavo. Nevienas net priemečio ligą iš priežasties tos jaujos ingavo. Eina, būdavo, kas naktį pro tą jaują, ir būtinai užgirs ar kūdikio verksmą, ar pelėdos šauksmą, o kaip kada tai tokius keistus, nepaprastus balsus, kad žmogutis skvernus paraitęs švilpia vėjais prie artimiausio gyvenimo.

Vieną sykį, atsimenu kaip šiandieną, tamsų rudens vakarą, mūsų kaimynas Baltrus Keperklis, prisikrovęs geroką linų vežimėlį, nuvežė juos Mickaus jaujon sustatyti. Reikia dar čia pridurti, kad apie Keperklį mūsų jaunimas viens kitam į ausį šnibždėjo, būk jisai su uredninku Tupaunovu dažnai arbatą girkšnoja, geriausioje miestelio karčiamoje alutį ir "ledavos" traukia. Kaip ten nebuvo, bet vietos jaunimas į Keperklį šnairavo. Senesnieji-gi žmonės tvirtino, kad Keperklį už tai vaiduoklIai apsėdo, kad jis savo ilgu liežuviu visą pasaulį apkeliaudavo.

Šnekos šnekomis lai pasilieka, mes-gi grįžkime prie Mickaus jaujos ir prie Keperklio linų.

Išlydėjęs minėtą vakarą kaimyną Keperklį į Mickaus jaują, sugrįžau namo ir tuojaus visi sugulome. Gal pramiegojome dvi, gal tris valandas, kaip ties mūsų grinčia pasigirdo baisus bildėsis. Kas-žin kas taip ir verčia priesienio duris. Pašokome visi iš lovų, tetušis-gi užsižibinęs lempukę skubiai nuėjo prie durių. Už valandėlės inpuola vidun, kaip drobė išbalęs, tarsi apušės lapas bedrebąs, kaimynas Keperklis. Inpuolė į vidų ir šlemptelėjo ant suolo. Klausiame, kas tokio atsitiko, ko taip nusigandęs — nieko nesako, tik, baltasias akis išvertęs, it beprotis, aplinkui dairosi. Po valandžiukės užkimusiu balsu pramykė:

— Vokietukas... vokie-u-tu-ka-a-.as!

Supratome visi, kad su juo jaujoj koki nors baisi nelaimė įvyko ir pradėjome jį raminti. Atsigavo nabagas ir štai ką mums papasakojo:

— Nuvežiau, — sako, — linus į Mickaus jaują, iškinkiau iš vežimo sartąjį, pradėjau linus į jaują nešti. Visus sukrovęs ant eilių, užkuriau krosnį ir šale atsigulęs pradėjau į ugnelę žiūrėti. Paskiaus užsirūkiau pypkę...

Turbūt pats nelabasis mane pagundė trupučiuką užsnusti. Per miegus jaučiu, kad jaujoj kas tai vaikštinėja, paskiau pradėjo man batus tampyti. Pratryniau akis, žvilgt vienon pusėn, žvilkt kiton, — berods niekur nieko. Nusiraminau ir vėl pradėjau snausti. Tik kas-žin kas kad timptels mane už skverno, taip, va, visas šiurpuliai ir suėmė. Pašokęs ir nespėjau nei žingsnio padaryti durių link, kaip, tarsi iš žemių, išaugo prieš mane vokietukas, tikras vokietukas su tokiais, va, dideliais, ilgais ragais, užpakalyj uodega maskatuoja. Norėjau bėgti, kojos nutirpo, mėginau malda nelabąjį nuvyti, lūpos nei

Pasirupinkime Našlaičiais ir Pavargėliais.

Lenkai, anglai ir kitų tautų žmonės kiek gali rūpinasi savais našlaičiais ir pavargėliais, steigdami labdaringasias įstaigas, prieglaudos namus ir t. p. Pas mus, lietuvius, labdarybės darbas nors ir varomas pirmyn, bet dažniausia pavienių žmonių ar keletos atskirų draugijų.

Laikas būtų pagalvoti, kaip gerinus, nuoseklius suorganizavus Amerikos lietuvių tarpe labdarybės darbą. Kad jis naudingas ir būtinai reikalingas apie tai ir šnektos negali būti, bet klausimas tik tame, kaip labdarybės veikimą praplėtus po plačiosios Amerikos lietuviškas kolonijas, sudarius kuodaugiausia labdaringųjų įstaigų, kaip va: našlaičiams, pavargėliams prieglaudų ir tt.

Mano nuomone tuomi svarbiu dalyku pirmiausia turėtų pasirūpinti mūsų parapijos, karioms tas darbas prieinamiausias, nes jos turėdamos daugiau narių, lengvai gali užlaikyti prieglaudas. Jeigu-gi prie parapijų prisidėtų visos katalikiškos draugijos tai darbas dar palengvėtų.

Kiekvienos parapijos, draugijos užduotimi yra savuosius šelpti ir globoti, jųjų konstitucijose yra parašyta, kad našlaičių, pavargėlių šelpimo darbas joms nebus svetimas, bet karts nuo karto vykinamas.

Tadgi, broliai lietuviai, seserys lietuvaitės, nelaukime, kol mūsų našlaičius, pavargėlius aprūpins svetimi, bet patys jų likimu pasirūpinkime.

Ne vienas pasakys: — sunkus tai darbas, daug triuso reikia padėti. Tiesa, kad sunkus ir labai sunkus, bet prie gerų norų visgi išpildomas.

Padėkime, sunku vienai kokiai lietuvių kolonijai užlaikyti labdaringąją įstaigą, — lai kelios susideda; išrenka iš savo tarpo atstovus, suvažinoja ir aptaria tą dalyką. Lai mūsų draugijos tiktai paieško būdų, o tikrinu suras jų ne vieną.

Kuriam iš mūsų tautos labiau patyrusių veikėjų rūpi labdarybės darbas, tegul kitus pamokina, per laikraščius paragina, paniškina, kaip tas dalykas geriau įvykinti. Dauguma gal ir norėtų tuomi užsiimti, bet nežino iš kurio galo tą darbą pradėti.

Sukruskime visi: kas darbu, kas sumanymais, kas centais tą prakilnų sumanymą vykinti.

Kunigai, svietiškiai išvien pasirūpinkime šinomi reikalu.

Kiekvienoje lietuvių kolonijoje lai tuojaus atsiranda labdaringoji įstaiga.

Našlaičių, pavargėlių aprūpinimas — mūsų šventa priedermė. Kas nuo jos atsisakys?

Jonas Grebliauskas.

Mytiškas Antaganizmas.

Stropiai besiteiraujant ir kvočiant Darbo Federacijos Komisijų pastangas link Industrijų reikalavimų, paaiškėjo del manęs vienas dalykas. Ir juo yra niekas kitas, kaip tik vienatinis nonsensas apie pavidėjantį antagonizmą tarpe Darbo ir Kapitalo. Faktas visuomet užsileka faktu, bet toks antagonizmas negyvuoja ir negali gyvuoti.

Ir del ko? Trumpai pagvildenus greitai pamatysime priežastį. Visi pripažins tiesą, kad Darbas yra tai užsiėmimu, o Kapitalas — užsiėmimo įrankiu. Bet yra daug žmonių, kurie visuomet mano, kad kapitalas tai pinigai. Ir jeigu kapitalas būtų pinigai, tai darbdavių daugybė, kurie samdo darbininkus, liktusi bankrutais, nes jie (darbdaviai) tankiausiai turi daug skolų bankose. Kapitalas-gi industrijiniame pasaulyje yra tai darbo priemonė ir įrankis. Dirbtuvė yra kapitalas, ir geležis yra kapitalas, kasyklos yra kapitalas, ir visokieji išdirbiniai dirbtuvėse yra kapitalas, ir viskas, kas tiktai yra produktyviškai vartojama, yra kapitalas ir daugiau nieko kitu.

Jeigu tą viską geriau supratus, meldžiu pasidalinti su mano nuovoka. Jeigu pavyzdin, kiekvienas iš mūsų pradėtų ačiau tyrinėti nuosavybės klausimą, tuomet paveldėjančio antagonizmo tarp darbo ir kapitalo nonsensas pasirodytų gan aiškiame paveiksle. Tarpe darbo ir kapitalo negali būti antagonizmo. Taipogi negali būti antagonizmo tarpe darbo ir užsiėmimo įrankių. Aplamai antagonizmas koks tuomet gyvavo ir kurs žiojosi, trokšdamas praryti industrijinį pasaulį, atkindamas darbininko pačią arba užmarindamas jo kūdikį, tai nebuvo antagonizmas tarpe darbo ir kapitalo, bet antagonizmas tarpe darbdavio iš vienos pusės ir darbininko iš kitos pusės. Negalimas dalykas, idant darbą ir kapitalą sulyginti, bet, idant tuosius du prieštaringu supratimu protaujančių tarpe sutaikinti, nustatyti santikius tarp darbdavio ir darbininko, tuomet tik taptų toji ilgai pageidaujamoji taika ir žmonijos gerbuvis.

A. Tamošiūnas.

Marioms Dugno Nereikia.

Jurbarko Bekulnis, kartą sutiko kaimyno vokiečio vaiką ir užklausė:

—Sakyk man, Pricai, ar teisybė, kad marios be dugno?

— Ja, syki. Aš mislijų negali būti... Kaip vanduo laikytųsi? — Atsakė vokietukas.

— Juk tavo tėvas bendorius, daro statines ir viedrus, ir įgręžia senoms bačkoms dugnus. O marioms indėti dugno ar niekad jį nekvietė? — paklausė Bekulnis.

— Ja, ja; tai kits yra dalykas. Mano tėvas niekad negeria vandens, jis vis traukia šnaps, arba byr, tai delto jį nekviečia nei mariom dugną indėt. O bačkoms dugną jis indeda ir už tuos lašus, kurie yra likę ant bačkos dugno, — atsakė vokietukas.

J. V. K—s.

KUOMET KANUOLĖS GRIAUJA IR KARĖS VĖSULAI SIAUČIA.

nejuda. Galas, pamaniau. O jis pradėjo prieš mane kraipytis, uodegą raičioti, ant galo, kaip pakiš man panosin špygą, kritau ant žemės.

— Tfu, tfu, tfu! prading nečystoji dvasia! — sustojęs pasakoti suriko kaimynas.

— Kaip ilgai aš gulėjau, — tęsė toliaus Keperklis, — negaliu tikrai pasakyti, bet kuomet atsipeikėjau, jau vokietuko nebuvo. Smukau pro duris ir tol bėgau, kol prie tamstų grinčios neatsiduriau.

— Net dabar dar akyse tas kipšukas marguliuoja, baigdamas pasakoti savo nelaimes, pridurė Baltrus, — ir baisus-gi biaurybė buvo.

Taip taip su mūsų kaimynu Keperkliu atsitiko.

Papasakočiau dar ir daugiau apie savo gimtinės apielinkių baiduoklius ir vaiduoklius, bet bijausi jiems galo nerasiąs. Gal kitą syk.

Ir kas dabar drįs tvirtinti, kad Lietuvoj nebėra nei raganų, nei kipšų, nei aitvarų, nei kitokių baisenybių? Dabar-gi Lietuvon apsilankius prūsams, tų vokietukų dar daugiaus atsiras.

Jon—s.

Audroje.

Nenurimsi, žmogau, kol piktieji jausmai
Slopins tavo jauną krutinę. Išnyks tie vargai;
Tau kalbės jie linksmai, kad netoli džiaugsmai —
Giedok tik su jais sutartinę!

* * *

Pažadės jie tau rojų ant žemės ir duos
Ramybę kokios reikalauji
Būk padėsią kentėti skausmuose, vargnos —
Žadės, kol dar jiems nevergauji!

* * *

Pasiduok tik, tuojau tau galvoje žaibai
Trankysis it baisiosios audros,
Pasirodys akyse tau kapas, grabai,
Krutinėj pakils-graudžios raudos...

* * *

Tada širdį suspaus begaliniai skausmai
Ir ašaros liesis per veidą;
Tada sielą daužys, it baisieji griausmai,
Girdėsi tik "requiem" gaidą...

L. Šilelis.

22-XI-1915.

MOTINYSTOS TRAGEDIJA

Kada žinybos medžio vaisius tapo suvalgytas, tuomet užsidarė rojaus vartai už poros žmonių priežastį. Ir štai visai pranyksta dangiškoji laimė, dabar užviešpatauta bangomis "Yra!" — ir nuolatai grįžtančiomis su troškimu ton stebuklingon salėn "Buvo!" Ikišioliai nežinybėj, atbunda taip nelaimingais, prie karionių ir kančių "žinančiųjų".

Moteris — prie skausmingo prakeikto buvio:

— *"Savo vaikus gimdysi skausmuose!"*

Ir ji, motina, bus žmonių rasės tikras pamatas, ant kurio dabarties ir ateities sunkenybė-atsakomybė ilsiasi.

Ir štai skausmuose suteikia gyvenimą savam kūdikiui. Jos kūdikiui, visais su ja sujungtais slaptybės ryšiais, išrodytų nepersiiriamais... — Jos kūdikis! kurio gyslose jos pačios kraujas plaukia, kurio širdyje jos širdies atbalsiai atsiskamba, kurs štai gyvena ir per ją tik esti, jos gyvenimo tikslas ir užduotis...

Pirmojo jos kūdikėlio kliksmo laike, visi skausmai, visos kančios — užmiršti; motinos sieloje akiesmirksnyje užsišvietė kas tokios šviesaus, trijumfuojančio.

Nuo to laiko motina atsiduoda instinktų jausmams. Vienok-gi jam atidavė neapskaitomą skausmo, linksmybės dalį, iš savo duonos pagamino jam nužemintą auką: viską, kuo buvo ir dar ko trokšta, sudeda savo kūdikėlio ateitin! Ir nėra aukos, kurios savam kūdikėliui nesudėtų-nepaneštų: savo gyvastimi gatava atpirkti jo gyvenimą.

Šviesiu kūdikystės keliu su juo sykiu eina pagal širdies, proto ir sielos išgalę visais turtais jį apsupdama. Mažai sau geidžia: jausmo, malonių žodelių, globėsio, meilaus žvilgterėjimo — dovanai... Bet taipogi žino, jog to visko tikrai negeidžia. Kada nors ateis tas laikas, kada kūdikis paaugs ir pradės protu išrokuoti, kiek jai skolingas, kada pajus neatšaukiamą meilės už meilę davimo reikalavimą, atjautimo už atjautimą, ištikimybės už ištikimybę.

Laikas nesugaunamas. Iš vaiko, kuriam geriausiai buvo motinos globoje, kurs tik glaudėsi prie krūčių, pilna širdute prieš ją atsiversdavo — išauga protaujantis vaikinas arba jausminga mergaitė. Akys, kurios ligšioliai tiktai gimdytojų akimis žiūrėjo, ausys, kurios jų ausimis girdėjo, prabunda, atsidaro pasauliui, prisiklausydami jo pašnabždoms.

Ir štai motina pradeda reikalauti: ištikimybės neperdalinamos meilės, supratimo, atsidėkojimo, labiausiai atsidėkoji uo. Ar nepriguli jo gyvenimas nuo jos gyvasties, kuri del jo kentėjo, tiek aukų panešė, kuriai tas kudikis visus sielos jausmus ir kūdikišką grąžybę atėmė? Kiek tai nepramiegotų naktų, kiek dienų baimėje, kada jis sirguliavo! Ir štai laukia, užvydinčiai laukia, sekant paskui savo kūdikėlio atjautimą. Iš sykio kenčiančiai laukia, su nusišypsojimu, atkreipdama savo akis ant tilto, vienijančio ją su jos kūdikiu tikėdama, jog nuo jos jį nustumti niekas negalės. Bet kas tai? Tiltas nutrauktas? Nei jokio kelio nuo jos-kūdikio!.. Tyrinėja jo širdį, ieško žvilgsnio ir neatranda to, ko ieško — to jausmo, to malonaus žvilgterėjimo, to blizgėsio, to atsidavimo, kurio ikišioliai jį augino ir kurio atgaliai nuo jo laukė. Nieko nėra...

Juk ji yra savo teisėje! Yra tykojanti, o vaikas katiniukas. Pradeda reikalauti. Iš-pat-pradžių pavyzdžiais, perstatymais, paskui iškalbomis, piktumu. Tiek aukų, skausmų ir pastangų veltui! Ir štai puola sunkus žodis: "nedėkingas!"

Vaikas girdi, girdi, bet nesupranta. Nedėkingas! Del ko gi? Už ką gi? Juk myli motiną: meiliai pagamino jai nevieną auką, net pats save pasiaukodamas, geidžia, idant linksmai praleistų bent vieną valandėlę jo draugų knopoje, — vienok jis jos nesupranta. Jo reikalavimai reikalauja kitokio peno; kiti paveikslai atgaivina jos vaidentuvę; jo širdyje gyvena kiti žmonės; siela ieško kitų kelių; bet štai ten stovi motina su užsenėjusiais prietarais, reikalavimais ir troškimais. Tiltą, kurio ji ieško — laikas sunaikino... Nebėra vedančio kelio ten ir atgal; nebesueis, nes skyria jos pagaminta prapultis senystės ir jaunystės tarpe. Motina kelia balsą ir šaukia, bet, dėja! žūsta jis pasaulio bangose. Jos vaikas gi su veido nusišypsojimu stovi kitoje tilto pusėje ir noringai klausosi tė bangų, ir neatkreipia atidos į motinos šauksmus, nes labiau myli progresiviškus pasaulio balsus!

Neapsakomu skausmu prisipildo motinos širdis. Štai atėjo kiti, apėmė tą, ką ji pasėjo; kiti pasinaudojo ir meile ir užsitikėjimu, kurie jai priguli; kiti supranta tą jos vaike, ko ji suprasti neišgali. Naikina ją tas — skundžiasi ji ir sielojas, o bedugnė jos ir vaiko tarpe pasididina.

Vaikas mintijančiai žvelgia į motinos sopulius, kurių nesupranta; nesupranta kas nuo jo reikalaujama; nesupranta kokio nedėkingumo jis yra kaltininku. Ar kaltininku yra tas, kad motina davė tą, ko užsiturėti sau negalėjo? Juk atiduoda jai kiek gali ir moka, tiktai, kad — tiltas tapo nutrauktas, laumės juostos tiltas — pratiesti laiptai jų sielų tarpe. Motina sustojo — jis nuėjo tolyn. Pamažėliai laiko smiltys užpildavo-užberdavo vienus ir tuos pačius motinos jausmus, o sūnus arba duktė, vienok neturi laiko nei noro iškasti iš po smėlio-molio. Ieško naujų, ateinančių prie jų, kitaip mintijančių, susipratančių.

Va motinystės tragedija! Tos motinystės, niekuo neduodančios instinktyviškos meilės viršuje, kuri egoistiškame užsimiršime mintija, kad amžinai prisilaikys vaiką prie savęs, su troškimu išveda, jog dėkingumo priedermė: ten ieškoti visko, kur nieko negalima surasti. Nemyli, neguodoja ir nesupranta pagal teisių ir dogmų! Pagal tų — daugiausiai kas — apsaugoti bent formą tegalima.

Vaikai negali atiduoti savo sielos už dėkingumo kainą, nes tai būtų gyvenimo auka.

Jūs motinos, dėja, negalite daugiau reikalauti, kaip tik to, ką pačios davėtė. Jūsų aukos yra instinkto aukomis. O ką padarysite jo viršui, tai būtų išganingas darbas — idant tiltą, jungiantį jus su vaiku patvirtinti — tas tiktai gali jums būti dovana.

Tuo tiltu, kurs jus senus nuo jaunųjų perskiria, pareina — ne instinktas ir nedėkingumas — bet išmaningumas ir pakantrumas. *A. Matutis.*

LEBAUTOJO DAINA.

Nežinau aš darbų,
Nei skaudžiųjų vargų;
Vien noriu tik liuosas keliauti!
Man tik saldūs sapnai,
Ne sunkieji darbai!..
Nenoriu pasauliui vergauti!

Kam man darbas tasai?
Juk galiu aš visai
Gyventi be darbo ir triuso.
Juk vargdienis žmogus
Man vaduoja vargus!..
Su bėda man svietas ingriso.

Štai šampano lašai,
Tolimieji kraštai,
Geriausįjį duod inkvėpimą.
Turtingieji draugai
Ne mudriskę vergai,
Gyvenimą margą dabina.

Kada saulė antai
Šildo, kaitin karštai,
Mužikas tad sunkiai darbuojas;
Aš su buriu tarnų,
Ir linksmųjų draugų
Lakstau po miškus ir kvatojuos.

O kaip linksma gyvent!
Kam ant svieto gi verkt?..
Varguoliai — jie vieni dejuoja.
Man nereikia vargų,
Vien saldžiųjų sapnų!
Krutinė tik jų tesvajoja!

L. Šilelis.

S. L. R. K. A.

Su Pasveikinimais Šv. Kalėdų, Visiems S. L. R. K. A. Nariams

S. L. R. K. A. Centro Valdyba.

Informacijos.

GERA TVARKA SUSIVIENIJIME

Kadangi Su-me įvedama reformos, geresnė tvarka, tad šiuomi noriu atkreipti domą gerbiamų kuopų viršaičių, idant stengtųsi palaikyti gerą tvarką ir pas save kuopose. Tvarka tąsyk bus gera, kaip visi reikalai bus atliekama sulyg taisyklių ir nurodymu konstitucijos.

Patsai žodis - tvarka maloniai skamba ausyse ir jis mums duoda suprasti, kad kur yra tvarka, ten turi būti sutikimas, susiklausymas, nes vien tik tokiu būdu tvarka gali viešpatauti. Nelabai kokia tvarka gali būti organizacijoje, jeigu neturės gerų įstatymų-taisyklių; bet dar blogesnė tvarka bus tąsyk, jeigu turės nors ir geriausius įstatymus- taisykles, o jie nebus pildomi. Idant būtų gera tvarka organizacijoj, reikia geros konstitucijos taisyklių, taipogi reikia, kad toji konstitucija ir taisyklės būtų pildomos; reikia kad ją pildytų nevien tik Centro Valdyba, bet taipogi kuopų valdybos ir visi nariai. Žinoma, sunku bus elgtis pagal konstituciją ir pildyti taisykles, jeigu nežinosi kokios jos yra. Taigi, pirmutinis žingsnis prie tvarkos - susipažinti gerai su organizacijos įstatymais; antras - tuos įstatymus užlaikyti ir pildyti.

Iš kuopų valdybų randasi tokių, kurie prie mažiausios progos mėgsta koliotis Centro Valdybą, ypatingai sekretorių, o tokie kaip tiktai mažai kokios tvarkos laikosi, arba visai jokios ir stačiai nekartą elgiasi priešais konstituciją. Daugiausiai tos kolionės ir nesusipratimai gimsta iš mažmožių kaipo:- del prirašinėjimo narių, išpildymo aplikacijų, siuntimo mokesčių į centrą, narių paliudijimų ir t. t. Todel aš čia apie tuos mažmožius ir noriu pakalbėti, kaip juos būtų galima prašalinti.

Priėmimas naujų narių.

Kalbinti narius prie susivienijimo reikia ir galima visur ir visada, vienok priminėti geriausiai per kuopų susirinkimus. Priimnėjant naujus narius prie su-mo, reikia laikytis tokios tvarkos, kaip yra nurodyta konstitucijoj 15-me straipsnyje. Reikia žiūrėti, kad kiekvienas įstojantis narys, [illegible] išpildyti aplikaciją ir kad kiekvienas prisirašantis daugiau kaip ant $150-00 pomirtinės, turi būti kvostas (ekzaminuotas) gydytojo, kuris užpildo jam paskirtą vietą aplikacijoje. Galima priimti į su-mą be gydytojo kvotimo tiktai vaikai ir dideli nariai pirmo skyriaus, bet jeigu ir pirmo skyriaus nariai kartu prisirašo ir prie pašelpos, turi būti kvosti gydytojo; taipogi turi būti kvosti gydytojo visi nariai, prisirašantieji prie pašelpos skyriaus, nežiūrint į kartą laipsnį pašelpos, ar tai būtų seni ar nauji nariai. Kuomet naujas narys būna perstatytas, reikia paimti nuo jo įstojimą, visą arba nors dalį ir išduoti del išpildimo aplikacijos blanką, kurią išpildęs, nueis su vienu kuopos nariu pas gydytoją del kvotimo (jeigu prisirašo ant didesnės apsaugos arba pri pašelpos). Jeigu pats aplikantas nemoka išpildyti aplikacijos, tąsyk gali paprašyti išpildyti kuopos sekretorių, arba ką kitą mokantį rašyti.

Aplikacijų blankas reikia vartoti tam tikras, pagal reikalo: jeigu narys prirašo tik į 1-mą skyrių be pašelpos, tąsyk nereikia vartot didžiųjų aplikacijų blankų su gydytojo kvotimo klausimais, nes tos blankos brangiai atsieina susiv. atspausdinti ir eikvojasi bereikalingai. Reikia žiūrėti, kad aplikacijos būtų išpildytos, ypatingai tos, kurios kvostos gydytojo. Nereikia imti nuo naujo nario jokių mėnesinių mokesnių ir nesiųsti į centra pirm, pakol narys nepriduos gerai išpildytos aplikacijos. Kuomet priduos aplikaciją, tąsyk reikia paimti mokesnis, bet reikia gerai išskaitliuoti, kad nebūtų, nei permažai ir išduoti naujam nariui mokesnių pakvitavimo knygelę.

Įstojimo mokestis.

Priimant naujus narius į susiv., reikia daboti, kad paimti gerai įstojimo mokesnius. Labai dažnai passitaiko, kad prisiunčia naujų narių įstojimo mokesnių tai perdaug, tai permažai, na ir iš to nekartą pasidaro keblumas centro raštinėje. Pagal naujos konstitucijos teisės, nariai iki 18 metų senumo, yra priimami tik į vaikų skyrių ir jiems nėra jokio įstojimo mokesnio. Nuo 18 metų įstojimą moka $1.00, mažsnio įstojimo įmo dabar nėra ir paskui taip eina augštyn, kaip yra nurodyta konstitucijoj. Priimant įstojimo mokesnį, reikia daboti, idant ne apsirikti, jeigu narys prisirašo ant syk prie apsaugos ir prie pašelpos skyriaus. Įstojančiam kartu į abu skyriu, yra nustatytas speciališkas įstojimas. Padėkim, jeigu narys prisirašo turėdamas 20 metų senumo tik į apsaugos skyrių, tad jam reikia mokėti įstojimo $1.00; jeigu jau priguli prie susiv. ir turėdamas tiek pat metų senumo prisirašo prie pašelpos, moka įstojimo taipgi $1.00, taigi viso pareitu mokėt $2.00; vienok jeigu jis prisirašo ant kart į susiv. apsaugos ir pašelpos skyrius, tai įstojimo moka tik $1.50. Nuo kiekvieno nario pusę įstojimo sumos kuopa turi prisiųsti į centrą būtinai, o likusius panaudoti kuopos reikalams, kaipo: apmokėjimui gydytojui už kvotimą, siuntinėjimą mokesnių ir tt. Daugelis šito pusės įstojimo nesupranta, ar gal nuduoda nesuprantant, kiek turi siųsti į centrą. Paveizdan, jeigu narys prisirašydamas moka įstojimo tik $1.00, tai kuopa bando pasilikti viską, sako visą įstojimą užmokėjome gydytojui už kvotimą, tai į centrą neliko nieko siųsti; tąsyk žinoma, mes, pareikalaujame, kad prisiųstų ir laikom toki narį už skolingą, pakol neatsiteisią. Tokiems, kurie taip pasielgė, mums pareikalavus kad prisiųstų įstojimą, tas nepatinka ir plūsta per laišką, bet mes visgi ant to nepaisom ir kas priklauso centrui tur būt prisiųsta. Tokiam atsitikime, kuomet prisirašančiam nariui prisieina mokėt įstojimo tik $1.00, turi būti prisiųsta į centrą 50 centų ir jeigu gydytojui neištenka tąsyk narys turi del gydytojo primokėti ekstra. Įstojimą reikia siųsti į centrą drauge su visais mokesniais ir užrašyti ant mokesnių lapo tik tiek sumos įstojimo, kiek siunčiasi į centrą, bet ne tiek, kiek nuo nario yra paimta.

Kaip siųsti pinigus į centrą.

Siunčiant pinigus į centro iždą, reikia visados siųsti drauge su mokesnių lapu pas susiv. iždininką. Ant mokesnių lapo turi būti užrašoma: nario num. (narių numerus, kuopos turi pritaikinti pagal centro knygas ir tą dabar lengvai gali padaryti, kada yra visoms kuopoms išsiuntinėti pranešimai kiek kuriam nariui reikia mokėt, pagal naują tabelę; ten surašyti vardai po numerais iš centro knygų) vardas ir pavardė, kiek kokių mokesnių moka, užrašyti atskirai ir sutraukti visą sumą. Naujus narius, prisirašančius prie pašelpos ir persikeliančius ant didesnės apsaugos, reikia jų vardus rašyti ant abiejų lakšto pusių. Ant tos pusės, kur yra mokesnių sutraukos, reikia užrašyti ten kur pažymėta, naujas narys ar senas, kiek metų, laipsnį apsaugos, pašelpos laipsnį, ir įstojimo mokesnį, tiek kiek prisiunčiama į centrą. Apsaugos arba pašelpos laipsnis, reikia suprasti kaipo sumą, ant kiek narys prisirašo, duokim sau: laipsnis apsaugos $250.00, laipsnis pašelpos $7.00 bet nerašyt toj rubrikoj sumos, pinigus, kiek nariui reikia mokėt ant mėn.; nors apmoni kartu apie tai buvau rašęs, bet matyt kai-kurie neatkreipia atidos, ir rašo toje rubrikoje mėnesinį mokesnį. Mėnesinius mokesnius reik rašyti ant kitos lapo pusės. Jeigu naujų narių nėra, taipgi persikeliančių nei prisirašančių prie pašelpos, tada prišakinėj lapo pusėj nereikia nieko rašyti, tik iš viršaus išpildyti: padėti kuopos numerį, miestą, kiek kokio skyriaus mokesnių ir abelną sumą prisiunčiamų pinigų, taipgi kuopos raštininkas turi pasirašyti savo vardą, pavardę, ir adresą. Taip išpildžius mokesnių lapą ir suskaitliavus gerai pinigų sumą, pasiųsti į centra.

J. S. Vasiliauskas,
Susiv. raštininkas.

ENGLEWOOD.

(CHICAGO).

Vaikl. S. L. R. K. A. kuopa.

Linksmu yra pasidalinti žinutėmis su plačia visuomene, o ypatingai su S. L. R. K. Amerikoje nariais. Chicagos priemiestyje, taip vadinamoj Englewoodo apielinkėje, yra apsigyvenęs nedidelis lietuvių būrelis. Per keliolika metų čia gyvenančius lietuvius beveik niekas, nežinojo ir viešai visai maža rodydavosi.

Cicilikų užsigyvenimas.

Keletas metų atgal, mūsų apielinkėje cicilikai labai sujudo darbuoties ir savo pastangomis sutvėrė "abazą" iš 13 ypatų. Koks buvo džiaugsmas! Rėkė ir juodino katalikus, bet ne ilgai tas tęsėsi. Atsirado ir mūsų tarpe keletas susipratusių vyrukų ir pradėjo interesuotis S. L. R. K. Amerikoje. Neilgai laukus ir mūsų apielinkėje užtekėjo šviesi saulutė. 28 d. birželio, 1914 m., tapo čia sutverta maža S. L. R. K. A. 39 kuopelė vos tik iš 14 narių.

39 kp. S. L. R. K. A. tvėrimosi.

Užgirdo mūsų cicilikai, kad čia manoma sudaryti nauja SLRKA. kp. Pradėjo šaukti visą savo abazą į paskirtą vietą, kur ketino įvykti pirmas S. L. R. K. A. naujos kuopos susirinkimas bei prakalbos. Po paaiškinimo kun. F. Kemėšio ir p. A. J. Sutkaus susivienijimo tikslo, visi mūsų abazieciai sustojo iki vieno ir užtraukė savo giesmę: "nereik! nereik mums naujų draugijų bei kuopų!" Pasidarė visoj svetainėje sujudimas ir vos tik 14 narių susirašė į naują kuopą.

39 S. L. R. K. A. kp. augimas.

Neilgai teko mums laukti. 39 kp. sumanė surengti prakalbas. Na, mūsų cicilikučiai pradėjo net iš kailio nerties, užgirdę apie tai. Dumojo, galvojo, kaip suradus būdą pakenkti. Ant galo sudumojo sugalvojo štai ką: sušaukti savo "abazo" ekstra susirinkimą ir po kamanda suvaryti visus savo rėksnius į viršminėtas prakalbas, net dar atsinešti po geroką punda "Šakių" ir apskelbimų girtų savo balių. Taip ir padarė. Bet nabagai nieko nepešė. Mūsų prakalbos nusisekė kopuikiausiai. Tą dieną dar 12 naujų narių prisirašė prie 39 kuopos.

Po trumpo laiko mūsų kuopa sumanė surengti prakalbas ir parinkti aukų nukentėjusiems del karės Lietuvoje, kurios įvyko gruodžio, mėn., 1914. Aukų sumetė apie $25.00 Tautos Fondui. Pamatė šios apielinkės lietuviai taip pasekmingai gyvuojančią, 39 S. L. R. K. A. kuopą subruzdo prie jos rašyties. Bėgyje 4 mėnesių susilaukė 40 narių. Buvo surengta keletas blaivių vakarų ir užkviestas p. St. Šimkus; laikė p. Šimkaus prakalbų surinkta aukų Tautos Fondui $24.00.

Cicilikų puolimas.

Mūsų cicilikučiai, matydami 39 kp. S. L. R. K. A. puikiai gyvuojančią, o savo "abazą" puolant, jau nebežinojo už ko griebties. Sumanė dar kartą 39 kuopai užkenkti, nes minėta kuopa rengė vakarą nedėldienyje, o mūssų "abazieciai" surengė subatoj su svaiginančiais gėrimais. Bet mūsų abazieciai turėjo nuostolių $13.00 dolerių: gavo pridėti iš savo kišenių. Pakilo tarp draugučių neapykanta ir nesurado būdo kaip savo "abazą" palaikyti. Rugsėjo mėn., po trinkšmingo mūsų abaziečių susikirtimo, pakavojo savo "abazą" ant amžinos atsilsies. Dabar mūsų cicilikučiai po savo "abazo" užmigdymo vaikščioja nosis nuleidę į žemę, kaip dvasus perdavę. Tai tokios mūsų galvočių pasekmės.

39 S. L. R. K. A. kp. metinis susirinkimas.

19 d. gruodžio, 1915. m., 39 S. L. R. K. A. kuopos įvyko priešmetinis susirinkimas. Į susirinkimą atsilankė apie 50 narių. Apsvarsčius kuopos bėgančius reikalus, va, prie ko prieita: pakeltas klausimas surengti vakarą bei balių, bet gerai apsvarsčius ir paaiškinus kuopos raštininkui, kad būtų praktiškiau surengti prakalbas ir pakviesti gerb. kun. Maliauskį, ant ko visi vienbalsiai ir sutiko. Surengimui prakalbų išrinktas komitetas iš 4 žmonių: J. Leščiauskis, D. Galminas, J. Kiauda ir V. Stančikas. Pasitikime, kad pavestąjį darbą į trumpą laiką atliks.

Ant galo likosi išrinkta nauja valdyba 1916 metams. Į valdybą pateko sekanti: pirm. — D. Galminas, I raštin. — A. J. Sutkus, II raštin. — K. Dargis, iždininkas — P. Yanas, iždo globėjai: — A. Každailaitė ir V. Klovas.

Beje, bučiau visai pamiršęs kad Lietuvių Spaudos Draugijos išleistą "METRAŠTĮ" 1916 metams užsiprenumeravo 28 nariai ir keliolika "Žvirblių".

Ką mano veikti 39 kp.

Priešmetiniame susirinkime nutarta kad per ateinančius metus pasistengti surengti kodaugiausiai vakarų bei teatrų ir prie makas nukentėjusiems del žiausios progos rinkti aukarės Lietuvoje, ir prisidėti prie I Chicagos Apskričio S. L.R. K. A. Išrinkta 6 delegatai į apskričio susivažiavimus ant visų metų.

Taigi linksma pasigirti, kad mūsų kuopa susilaukė į metus ir pusė laiko 74 narius ir vis auga. Patartina ir kitoms S. L. R. K. A. kuopoms panašiai darbuotis, nes kaip linksma būtų, kad kiekviena kuopa susilauktų po panašų skaičių narių į taip trumpą laiką. Taigi vyručiai; stokim į darbą ir dirbkime plačius mūsų dirvonai. Reik darbininkų, neatidėliokite dieną po dienai, bet šiandien prie darbo! O susilauksime puikios ateities.

Englewood'o Mažiukas.

WESTVILLE, ILL.

Nutarta už organą užsimokėti.

Gruodžio 12 dieną atsibuvo SLRKA. 94 kuopos susirinkimas, kuriame buvo svarstyta organo reikalai. Nutarta už organą bent už vieną mėnesį užsimokėti, kad jo siuntinėjimas nebūtų nariams sustabdytas.

Kaikurie nariai jau užsimokėjo ir pridavė savo pilnus antrašus.

Taipogi nutarta mokėti pirmo skyriaus nariams, kurie nemo metų mokėjo, po 25c. Visiems nariams tai žinotinas dalykas.

A. S. Vaikus,
raštininkas.

SLRKA. 160 kuopa, gruod. 19 d. laikė savo priešmetinį susirinkimą N. P. P. Š. parapijos salėj. Buvo renkama nauja administracija ir delegatai į apskričio susivažiavimą. Delegatai į apskričio susivžiavimą sekanti: Rapolas Andriliūnas, Ona Venckaitė.

Administracija 160 kuopos: pirmininkas — Rapolas Andriliūnas, raštininkas — Jurgis Jakubka, kasierius — kun. A. Briška.

Jurgis Jakubka.

S. L. R. K. A. NARIŲ DOMAI.

Prašant permainyti adresą visad atminkite pažymėti savo seną ir naują adresą ir prie kokios kuopos priklausote. Tokiu būdu pagelbėsite mums sumažindami darbą administracijai ir Jūsų reikalavimai visad laike bus išpildomi. Nepaminint kuopos numerio ir nepaduodant seno adreso, ima ilgą laiką ir kartais reikalavimai negalima išpildyti.

"DRAUGO" Adm.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

VANDERGRIFT, PA.

S. L. R. K. A. 133 kp. laikys mėnesinį susirinkimą 26 d. gruodžio, šv. Gertrudos bažnytinėj salėj. Pradžia 12:30 val. tuojaus po sumos. Meldžių visus pribūti, nes kiekvienas narys turės užsimokėti už organą ateinantiems metams už tris mėnesius iš kalno po 30 centų, taipgi ir priduoti savo antrašus raštininkui. Taipgi bus aiškinama naujos reformos, kurios įeis galėn nuo sausio pirmos 1916 metų. Prašau visus pribūti ir naujų narių atsivesti.

J. K. Stankus, kp. rašt.

CHICAGO, ILL.

S. L. R. K. A. 101 kp. laikys priešmetinį susirinkimą 26 d. gruodžio, Dievo Apveizdos par. ofise, tuojaus po mišparų. Nariai malonėkite visi atsilankyti ir užsimokėti savo duoklės, paduoti savo tikrus antrašus ir metus. Taipgi randasi nepaprastų ir svarbių reikalų apsvarstymui. Apart to, bus renkama nauja valdyba 1916 metams ir aiškinimas apie naujas reformas.

D. O. Sulckaitė, rašt.

POQUONOCK, CONN.

S. L. R. K. A. 45 kp. atsibus metinis susirinkimas p. Jono Krasnausko stubėj, sausio 2 d. 1916 m., 2 val. po pietų. Meldžiu ateiti visų, o nesiųsti mokesnius per kitus.

M. B. Juškevičia, rašt.

SEKANCIOS KNYGOS GALIMA GAUTI S. L. R. K. A. KNYGYNE:

1. "Būdas senovės Lietuvių" — Daukanto.
2. "Chistamatija" — kun. Miluko;
3. "Europos istorija" — Freeman;
4. "Lietuviai Amerikoj" — Jono;
5. "Kuomi žmonės gyvena" — Jociaus;
6. "Petras Žemaitis" — Astrauskis;
7. "Kražių skerdynė" — kun. Žilinskis;
8. "Diedai ir Gražina" — Miekaus;

Ant aplikacijos turi būti kuopos antspauda, ir parašai viršaičių ir krasos ženklelin už 10c.

Kun. S. J. Struckus.

SUSIV. LIET. R.-KAT. AM. VALDYBOS ANTRAŠAI:

Prezidentas, — K. Krušinskas, 59 Teneyck st., Brooklyn, N. Y.

Vice-Prezidentas, — A. Petrauskaitė, 563 N. River st., Waterbury, Conn.

Sekretorius, — J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.

Kasierius, — Pranas Burba, 458 Main st., Edwardsville —Kingston, Pa.

Kasos Globėjai: — J. Stulgaitis, 122 S. Mead st., Wilkes-Barre, Pa.
J. B. Valukonis, 233 Broadway, S. Boston, Mass.

Dvasiškas Vadovas, — kun. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Knygius, — kun. S. J. Struckus, P. O. Plymouth, Pa.

Gydytojas, — Dr. A. K. Rutkauskas, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

CHICAGOS APSKRIČIO, S. L. R. K. A. ADRESAI:

Pirm. A. J. Sutkus, 6[illegible] So. Fairfield ave., Chicago, Ill.

Rašt. J. J. Palekas, 4625 S. Paulina, st., Chicago, Ill.

PAIEŠKOJIMAI.

Paieškau savo vyro Antano Antanavičiaus, 2 metai kaip mane apleido palikdamas su mažais kūdikiais; aš esu labai nesveika, serganti. Jeigu kas žinote apie jį, ar gyvas ar miręs kur, malonėkite man pranešti. Duosiu dešimtį dol. ($10.00) atlyginimo.

Ona Antanavičienė,
41 Wolcott st.,
New Haven Conn.

53—3

Paieškau brolio Povilo Pavilonio, Kauno gub., Vilkmergės pav., Višenų par. Gilvidžių sodžiaus, trys metai Amerikoje. Ir dėdės Antano Strolio iš Džiuliškių sodžiaus, vienuolikti metai Amerikoje. Abu regis gyvena Rochester. Jie patis ar kas kitas melsčiau atsišaukti, nes turiu labai svarbių reikalų.

Marijona Paviloniaitė,
Casilla de Correa 591 Diegas,
Buenos Aires, Argentina.

TEISYBĖS ŽVILGSNIU.

Vienaveiksmis perstatymėlis.

Atminčiai p. a. Gerbiamo kun. A. Kaupo.

Veikalėlis skyriamas Lietuvių Katalikų Moksleivijai.

Sutaisė J. V. KOVAS.

VEIKIANTIEJI ASMENYS:

KALABURDA. Profesorius, vieno pasaulinio universiteto.

JONAS AUKSTAKIČRA, — laisvų pažiūrų.

JUOZAS LENGVAKALBIS,

VINCAS RIMTASMINIS,

Medicinos moksleiviai.

(*Vieta. Moksleivių susirinkimo svetainė. Veikiama vakaro metu. Moksleiviai rankose turi po kelias knygas*).

SCENA I.

Jonas, Juozas ir Vincas.

(*Pradeda kalbėti, tartum po didelių diskusijų*).

JONAS. (*Rustus*). Su jumis susiėjus kalbėti, tai tik bereikalingas laiko išeikvojimas.

JUOZAS. Tik jau nebūk tamsta toks rustus! Manai gal, kad mes tamstą ant juoko statome persitikrinkie pats, viską perregėsi, ir mūsų ginčų galas savaimi atsiras.

JONAS. Na ge, aš žinau jūsų gudrumą. Jus neužsilėsite mažinusiu žodžiu; ir ką reik ir ką nereik, iš padugnių iškeleta į aikštę.

VINCAS. Broli, na-gi kas kaltas? Ar-gi mes kalti?... Juk ir pats tos pačios istorijos mokiniesi, už kurią šiandien taip daug ginčijomes!

JONAS. Sakiau, sakau ir sakysiu, kad tokios kalbos, tai tik bereikalingas laiko eikvojimas.

JUOZAS. Tamistai taip ir strodo?

JONAS. Ištiesų.

VINCAS. Eik jau, eik. Gėda ir manyti taip, kad su mumis kalbėdamas bereikalingai sau laiką išeikvoji; kalbėjome apie savo kasdieninį užsiėmimą, apie kasdieninės savo mintis, kurias stengiamės įskverbti giliai į savo atmintį, kaipo užduotinę dalyką, be kurio negalėtumėme atsiekti savo tikslo, tai yra — lekcijos.

JONAS. Žinau tai ir suprantu. Bet pas jumis visai kas kita apsireiškia ir daugiaus nieko nesigirdi, kaip tik sutėikimas visuomet per daug didelės garbės katalikiškoms mokykloms, vienuolynams, ir jų auklėtiniams.

VINCAS. Mes-gi neskalti, jei taip istorija rašo, o istoriją rašė tokie žmonės, kurie apie tą dalyką suprato, ir aiškiai žinojo. O mat tamistai tas nepatinka...

JONAS. Be abejonės, kad ne, nes vienuolių ir tam panašių mokyklos, tai buvo ir yra vien tik žmonių akių mulkinimui.

JUOZAS. Juokai! Kam dar tau pykti, juk jei nenori, gali į jas nesilankyti ir dagi apie jąs nei negalvoti.

VINCAS. Geras patarimas. Būk sau kaip bebuvęs, arba lankyk tokias, kurios tau geriau patinka.

JONAS. Nevisuomet taip galima padaryti. Kitąsyk aplinkybės prispyria prie negeistinų dalykų.

VINCAS. Tai tas vis niekis. Beje, įsikalbėjus ir kad tamistą pertikrinus, kad atkreipus tamistos dovaną į istoriją, drįsiu tamistos paklausti šio dalyko: — Kas užlaikė mums senovės graikų ir lotynų raštus?

JUOZAS. (*Patvirtindamas*). Taip, taip. Delko tie brangūs raštai nepražuvo tamsybės amžiais?...

JONAS. (*Pamąstęs*). Istorija sako, kad vienuoliai juos perrašė, ir tokiu būdu apsaugojo nuo pražuties.

VINCAS. (*Pašiepdamas*). Juokai brol iš tavęs. Sakai, kad vienuoliai juos perrašė?...

JONAS. (*Perkirsdamas*). Taip brolau, ypač benediktinai.

JUOZAS. (*Lyg su pajuoka*). Mat, vienuoliai perrašė senovės knygas, neapibranginamus raštus, ir užlaikė juos mums. Ištiesų, toks darbas turėjo būt labai nuobodus. Ar ne, drauguži?

JONAS. Tai žinoma.

JUOZAS. Gal nevienas vienuolis gavo džiovą bevartydamas sudulkėjusias knygas... (*Lyg pajuokdamas*). Sakau, keisti buvo laikai, ir indėmūs vienuoliai, kad praleisdavo savo gyvenimą perrašinėdami raidė po raidės Livijaus, Cezario, Ciceronо, Virgilijaus, Ovidijaus, Homero ir kitų veikalus. Tai vis vienuolių darbas.

VINCAS. (*Pridėdamas*). Beje. Ir kaip tos perrašytos knygos išrodo!... Rūpestingai surašytos, lyg būtų nupieštos, o pradedamosios raidės yra visvien dailės kąsneliai; malonu žiūrėti ir kaip nustebina kiekvieną pamačius kiek prie to triuso pridėta.

JONAS. O, jau šito perdaug. Nors aš tų knygų nemačiau, bet neprileidžiu sau minties, kad taip būtų.

VINCAS. Juk istorija taip aprašo! Bet yra ir žmonės, kurie tas knygas yra matę, ir dabar iš jų naudojasi.

JONAS. Netikiu tam, tai tik jiems nereikalingos garbės suteikimas.

VINCAS. Netikėk... Klausk profesoriaus.

JUOZAS. Beje, įvykus tokiems dideliems ginčams, ir kad jų galą sprendus, reikia pakviesti profesorių, jis čia netoli sode vaikščioja. Aš tuojau ir einu. (*Juozas išeina*).

SCENA II.

Jonas ir Vincas.

JONAS. Galite kviesti. Jis kitaip ir nepasakys. Jis taip-pat yra vyras laisvų pažiūrų, ir ne apkenčiantis katalikų tikėjimo.

VINCAS. Maža ko, kad neapkenčia, bet teisybę tur pasakyti. Tas yra parašyta juodu ant balto, ir iš istorijos lapų niekas neišdildys.

JONAS. Juk vis tik ant to remianties, kas yra perrašyta.

VINCAS. Nugi žmogau, mąstyk, protauk! Jeigu kas parašyta, ir patvirtinta, tai kaip-gi galėtumei priešintis, arba užginti! Imkim pavyzdį, kad ir iš visokių daiktų, sakysim: aš norėčiau užginti, kad upė Nemunas ne per Lietuvą teka. Kad Baltiko jurės krantas nepriėina prie Lietuvos. Kad Vytautas Didysis, Lietuvos kunigaikštis, nebuvo lietuvių, o tik turku, arba indijonu. Na, ką-gi tu sakytum prieš mano tokią kalbą, jeigu tu žinotum iš visasvietinės istorijos, kur yra tikrai parašyta ir viso pasaulio pripažinta, kad upė Nemunas teka per Lietuvą, kad Vytautas Didysis, Lietuvos kunigaikštis, buvo tikras lietuvis ir t. t. Tikrai mane pavadintum bepročiu ir nieko nesuprantančiu apie istoriją.

JONAS. Na, jau gana tų išvadžiojinų. Nors dėkis katalikų mokslininkus ir vienuolius į antį, bet jie tiek garbės nėra verti. Ana, jau ateina profesorius, dabar išgirsi ir jo nuomonę.

VINCAS. Aš tiek pasakysiu: kad asmeniška nuomonė mažą vertę turi, prieš viso pasaulio mokslinčių liudijimais, kurie eina sykiu su istorijos užrašais. Ir istorijos niekas neužgins. (*Ineina profesorius ir Juozas*).

SCENA III.

Profesorius, Juozas, Jonas ir Vincas.

PROFESORIUS. Sveiki-gyvi, vyrai.

JONAS IR VINCAS. (*Stojasi*). Sveikatos linkim p. profesoriui.

PROF. Kągi jūs sveiki taip ginčuose susirėmėte, kad ėsu pakviestas jūsų ginčus rišti?

JONAS. (*Didžiuodamasis*). Matot, ponas profesoriau, šie draugai yra įsitikinę į katalikų dvasiškijos, ypač kunigų ir vienuolių mokslo nuopelnus ir tuomet sukėlėme ginčus, kad jie jų, tai yra katalikų pusę laiko, ir perdaug didžią garbę atiduoda.

PROF. (*Paremdamas Jono kalbą*). Vyrai, klystate jūs taip manydami, būk kad kunigai ir vienuoliai mokslą skleidžia, tas visai netiesa. Sakysiu jum tiesos žodį, kad kunigai ir vienuoliai, tai yra su visu netikę; jie visados neapkentė mokslo, dailės ir pažangos. Jų mokyklos tiktai žmonių tamsinimo įrankiai. Jų knygos neturi nei kokios vertės. Dar ir tiek turiu pridurti, kad jaunikaitis, jei niekur netinka, tai mokinasi ant kunigų.

VINCAS. Gerai, ponas profesoriau. Pavelysite man prie to kelis žodžius pasakyti?

PROF. Sakyk, klausysime.

VINCAS. Man vis tiek nesmagu išgirsti tokį papeikimą kunigams ir vienuoliams, nors aš esu medicinos mokinys. Pavelys man ponas profesoriaus paklausti to patiės ką mes už kelių minučių klausėme štai šito draugo? (*Rodo į Joną*).

PROF. Gerai, klausk, aš paaiškinsiu.

VINCAS. Kas užlaikė mums senovės graikų ir lotynų raštus?

PROF. Vienuoliai Benediktinai juos perrašė, ir tokiu būdu apsaugojo nuo pražuties tokį brangų turtą.

VINCAS. Reiškia mano išlošta, ir aš neapsirikau juos pagerbdamas. Pripažino tai ir ponas profesorius.

JUOZAS. Jeigu ponas profesorius sutiktų, dar ir aš vieno dalyko klausčiau.

PROF. Klausk, klausk.

JUOZAS. Ar tai tiesa, kad jei ne kunigai, tai mes nebūtume turėję Kolumbo, nei Vasko de Gamos? Istorija sako, kad vienuolis Fra Mauro padarė pirmutinį brangų žemlapį, kurs paskatino Kolumbą ieškoti naujo pasaulio.

PROF. Taip, bet tas tai mažas dalykas; būtų galėjęs ir kas kitas nupiešti tokį pat žemlapį.

JUOZAS. (*Lyg pajuokia*). Žinoma! Kam kunigams ir vienuoliams vieniems turėt tokias gražias mintis? Dar vieną, ponas profesoriau. Aš skaičiau, kad popiežius įvedė dailias arabiškas skaitlines, ir išmetė tuos šleivus rymiškuosius.

PROF. Taip, tai taip. Popiežius Silvestras II-sai įvedė juos, bet tai vis mažas daiktas ir kas kitas būt galėjęs taip padaryti, jei popiežiai nebūtų maišęsi visur.

VINCAS. Na, dar ir aš pono profesoriaus ko nors klausiu.

PROF. Gerai, gerai.

VINCAS. Istorija mokina, kad vienuolis išrado teleskopą ir mikroskopą, bet tai tur būt netiesa. (*Lyg pajokdamas*). Vienuoliai nori pasisavinti sau visus išradimus.

PROF. Negali taip kalbėti, nes priešintumeisi istorijai. Daugelis rimtų vyrų tiki, kad teleskopo ir mikroskopo teorija buvo žinoma pranciškonui Rogeriui Bacon'ui, bet atsimink, kad jis buvo išimtis. Pavadintumėme jį naujalaikiu pranciškonu, ne tokiu, kokiais dabar yra tie tamsuoliai ir veidmainiai. Bacon mirė 1292 metuose po gimimo Kristaus.

VINCAS. (*Šarkaštiškai*). O, tai jau buvo labai anksti lig naujalaikių, ar ne taip, ponas profesoriau? (*Profesorius nesusigriebdamas mąsto*).

JONAS. Et, ponas profesoriau, jum-gi nepriderėtų su vaikais ginčitis apie tokius dalykus.

JUOZAS. Tegul būsime ir vaikai, mes nesididžiuojam, bet kas tiesa, tai valia paklausti. (*pauza*). Ar valia dar sykį klausti?

PROF. Klausk, mielasis.

JUOZAS. Nesenai skaičiau apie vieną vyrą, kuris mokino, kad saulė stovi vietoje ir kad žemė sukasi aplink saulę, ir man rodosi, kad ponas profesorius to vyro vardą žino. Man prisimiršo.

PROF. Kopernikas. Jis nebuvo jokis vyras tiktai katalikų kunigas.

JONAS. (*Minties pagautas*). Tai kaip žiūriu, tai viską katalikų kunigai išrado, o juos visaip laisvų pažiūrų žmonės niekina.

PROF. Kopernikas, garsus savo išradimais, buvo katalikų kunigu. Bet atminkime, kad Kopernikas nebuvo pirmutinis. Dar prieš jį Ratisbonos vyskupas Regimontanus mokino planetų sukimosi teoriją.

JONAS. (*Lyg šmaišytas*). Na, tai juk ir katalikų dvasiškis?

PROF. Taip.

JONAS. Tai kodel ponas profesorius vis dažnai pavartoja tuos pagiežos žodžius prieš katalikų dvasiškiją? — Kad kunigai ir vienuoliai yra netikę, ir jie būk visuomet mokslo neapkentė?

PROF. O tas yra suvisu kas kitas. Tai šios gadynės praktiškos pažvalgos, ir asmeniškas neapkentimas

JONAS. Na, tai gerai. Tegul bus ir taip. Aš iki šiol ir neapkenčiau katalikų kunigų, nes buvau pono profesoriaus žodžiams patikėjęs, ir laikiausi kaip stiprus laisvamanis, bet dabar atkšten išėjus, man radosi visai kitaip. Kam gi juos visaip dergti, ir išmišioti, kad neikiek nėra kalti, o dar verti didės garbės už pasaulio žmonių pažangą?

PROF. Tamistos valia. Kaip nori, taip ir gali manyti.

JONAS. Na, tai dar aš vieno klausiu. Delko-gi vadiname amžių, kuriame žydėjo literatūra, dailė ir mokslas, Leono X-tojo aukso amžium?

PROF. Delko? Delto, kad Leonas X-sis buvo didelis klasinės literatūros mylėtojas ir didelis dailės ir mokslo globėjas.

JONAS. (*Su ironija*). Nagi!... Leonas X-sis popiežius, ir tuo pačiu laiku interesavosi daile?... Tai keista.

PROF. (*Užpykęs*). Man rodosi, brolau, kad iš manęs juokiesi?...

JONAS. Neikiek! Tai tik abejojimai, nepakenčiami abejojimai! Aš pats šokau su pagieža prieš katalikų vienuolius ir kunigus, bet šie abejojimai man neduoda ramybės. Ir dar vieną dalykę klausiu. Pasakyk, ponas profesoriau, ar tiesa, kad pirmasias viešas mokyklas atidarė De la Salle?

PROF. Taip, prancūzas De la Salle.

JONAS. Suprantu. Tamista norėjai pasakyti, katalikų kunigas De la Salle.

PROF. Taip. Jis yra pirmasis vienuolis, kurs pradėjo rūpinties kurčiais-nebyliais; jį pasekė ispanas Pedro de Ponce, o paskui jį kunigas L'Epee. Bet aš manau liaukime tas kalbas, nes jūs paviraite dideliais tik ilgaskvernių užtaršėjais.

JUOZAS. (*Rimčiau*). Tai ne mūsų kaltybė, kad istorija pilna tokių ilgaskvernių. Na, aš dar vieną.

PROF. Gana, jau gana, baigkime.

JUOZAS. Tik šitą vieną, ponas profesoriau. Istorija rašo, kad vienuolis Schwarz išrado paraką; o vienuolis Guido d'Arezzo išrado gamą ir padėjo pamatus harmonijai.

VINCAS. Ką čia ir bekalbėti. Kur tik akį nekriptelsi, tai vis kunigo arba vienuolio išmislas. Bavarijos vienuolis surado būdą teplioti ant stiklo, o jezuitas Secchi atsižymėjo ypatingai spektroskopinėje analizėje, ir saulės ir žvaigždžių fyzikoje — ir jis jėzuitas!

PROF. Nuštilkit, erzinę mano nervus, ar jūs manote, kad aš perkūnsargis?...

VINCAS. Tiesa, ponas profesoriau. Pirmutinis perkūnsargis buvo išrastas ne Franklino, bet premonstratesų vienuolio Divisc'o. Apie tai gali rasti bent kokioje naujausioje encikiopedijoje.

PROF. (*Pykdamas*). Suraikykit savo liežuvius, nes perdaug kalbate.

JUOZAS. O, beje. Didžiausias nanjos gadynės kalbininkas buvo kardinolas Mezzafanti. Tai galėjo kalbėti dzug! Jis buvo susipažinęs tik su 78 kalbomis, ir tarmėmis, o galėjo kalbėtis 56-nuis kalbomis.

PROF. (*Labai užpykęs*). Užteks jau. Kvaily! Pasitraukite nuo manęs.

JUOZAS. (*Pašiepdamas*). Kokiou pusėn ponas profesoriau traukti?... Dijakonas Flavia Gioja, kuris pagerino kompasą aplink 1300 metų, a gzl. be abejo, man tai pasakytų.

PROF. Kas jums pasidarė? Jūs turbūt šiandien gavote smegenų uždegimą.

JUOZAS. Ką sakot?! uždegimą?... Tai pašaukšime gesinamų mašinų, kurias įvedė pirmieji Sistersai vienuoliai ir kapucinai, kurie iki 17-am šimtmečiui buvo Paryžiaus ugnagesiai.

PROF. Jeigu nenuščilsite, tai išlėksite pro langus.

VINCAS. (*Nušijuokęs*). Išlėksime pro langus į padangę! O, taip. Pirmutinį balioną padarė vienuolis Berthold Gusmac, šešiomis dešimtimis metų prieš Montgoltierį. Tas vienuolis 1720 metuose pasikėlė augštyn su savo balionu Portugalijos karaliaus ir dvarininkų akyse.

PROF. (*Šluostosi akinius*). Jau perdaug tiems ilgaskverniams priskaitėte garbės.

JONAS. Ponas profesorius net sušilo beklausydamas, net ir akiniai šarma apsitraukė.

VINCAS. Beje-gi. Ponas profesorius nešioja akinius, o juos išrado ilgaskvernis dominikonas Aleksander Spina tryliktame šimtmetyje.

PROF. (*Žiūri į laikrodėlį*). Vai, net jau apyvakaris.

VINCAS. Ar skubinates kur ponas profesoriau, kad žiūrite į laikrodėlį?

JONAS. Nugi, po plynių. Juk ir laikrodėlis kunigo išradimas! Pirmutinį laikrodėlį padarė bažnytinis raštininkas Cassiodorus 505 metuose, jo išradimą pagerino Silvestras II-sai, popiežius, apie kurį jau kalbėjome pirma. O pirmutinį astronomijos laikrodį padarė Abatas Wallingford'as 1316 m. (*Pauza*). Matau, kad ponas profesorius iš nekantrybės karščiuojasi, kad nesutemtų pareiti namon. Gazo šviesos jau žiba mieste. Beje, užmiršau pasakyti, kad gazo šviesą išrado jezuitai, — tie "šviesos neprieteliai", kaip jūs, ponas profesoriau, vadinate.

JUOZAS. Be abejonės, jezuitai išrado tą šviesą, ir pradėjo ją vartoti 1794 metuose Stonyhurst'e, Anglijoje, o jezuitas Dunn įsteigė pirmutinę gazo kompaniją 1815 m. Preston'e.

PROF. Perdaug iškėlėte tuos ilgaskvernius, jie nei pusės nėra to verti.

JUOZAS. Ponas profesoriau. Mesgi juk tos istorijos mokinames, randame tų vyrų tuos darbus istorijoj užrašytus. Tai būtų didi beprotystė, kad ko lavintis, o netikėti, kad tas atneštų naudą.

PROF. Tokiems ginčams negalima suvartoti persitikrinimo, bet reikia juos žemint, ir neduot taip daug garbės.

JONAS. Būtų visai beprotystė. Taip lygiai, kad žmogus turi galvą ant pečių, o norėtum per panevalę, kad jis sau galvą nusiimtų. Lygiai ir čia taip. Jeigu jiems garbė priguli ir jie yra to verti, juos istorija taip apibudina, kam-gi juos neapkęsti?

PROF. Jau jūs perdaug pasitikėjot katalikų dvasiškiai. O aš nors žinau, kad tai jų darbai, bet suteikti jiems tokią garbę savo valios niekados neprileidžiu, delto, kad esu laisvų pažiūrų žmogus, ir neapkenčiu, kas yra tikėjimiška. — Likite sveiki, laikas man važiuoti namo.

JONAS. Ponas profesorius važiuotas?

PROF. Taip, dviračiu važiuotas.

JONAS. O, beje. Ir pirmutinį dviratį išrado kunigas Planton, 1845 metuose, ponas profesorius ilgaskvernių darbais mėgsta pasinaudoti, nors jų ir vardo nepakenčia.

PROF. Prie užbaigimo, noriu jums pasakyti, kad tas viskas, kas buvo senovėje, dabar minavoti yra didelė kvailystė.

JONAS. Nei kiek nematau kvailumo pas tuos, kurie gerbia tuos asmenis, kurie ką nors tokio brangaus pasauliui paliko, nes reikia už tai juos gerbti, kaipo žmonijos pažangos žiedus. O jei tik iš neapykantos ant kunigų ir vienuolių nepripažinti jų gerus darbus gerais, tai vien tik šios gadynės tamsybės vykintojai tą gali padaryti.

(*Užduoties*)

GALAS.

Norintiems Pirkti
KALEDŲ DOVANAS

Kiekvienas iš mūsų stengiasi atminti savo gerus draugus ir gimines, Kalėdoms atėjus paperkant jiems šiokią-tokią dovanėlę. Daugelis perka visai nenaudingus ir nereikalingus dalykus. Mūsų nuomone, puikiausi dovana yra gera knyga. Knyga nenustoja vertės per ilgus metus ir gavęs knygą dovanomis visad jus atmins, kada tik paims ją į rankas skaityti. Tarpe gerų dovanoms knygų mes rekomenduojame sekančias:

Amerikos Liet. Katalikų METRAŠTIS 1916 m. Su daugybe paveikslų draugijų, kuopų, parapijų gyvenimo ir daudaugybe visokių informacijų, eilių ir dailios literaturos. 448 puslapiai malonaus pasižiūrėjimo ir skaitymo. Yra tai veikalas nemirtinos vertės. Kaina 75c.
Gražiai apdaryta $1.20
Labai puikiais "Morocco" viršeliais 2.75

Oliveris Twistas. Labai puiki apysaka versta iš anglų kalbos. 1.00

Huckleberry Finnas. Viena iš labiausiai užimančių apysakų. .... .75

No. 5527. Dailus rožančius, puikioje dėžutėje, gražiai auksuotas .... .50

Maldaknygės:

Mažas Naujas Aukso Altorėlis, Aniolas Sargas, Breviorėlis, Dangaus Žvaigždutė labai puikiais apdarais. Kainos nuo 30c. iki $2.00.

Norėdami, parašykite kokios vertės dovaną norite padaryti ir kam; t. y. jaunikaičiui, mergelei ar seneliams, o mes pataikysime Jums kogeriausiai tam tikslui pririnkti tinkamą maldaknygę.

Norintiems katalogas siunčiamas dykai ant pareikalavimo.

DRAUGAS PUB. CO., 1800 W. 46 ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGYSČIŲ DOMAI.

Kiekvienas skaitantis žino kokią rolę lošia mūsų gyvenime geras laikraštis. Kurie laikraštį skaitome, ir suprantame ką skaitome, tų prideryste yra aiškinti ir raginti kitus skaityti. Praktiškiausias būdas prie pratinimo gerų laikraščių skaitymo ir skleidimo apšvietos — tai patarimas draugystėms pasiskirti gerą laikraštį sau už organą. Tą kiekvienas daugiaus matantis supranatme. Todel "DRAUGAS", geisdamas skleisti tikrąją apšvietą tarpe savo brolių lietuvių-katalikų, už kviečia visas draugijas į tai atkreipti domą ir apsiima lietuvių draugijoms būti organu. Kada visi draugijo nariai "DRAUGĄ" sutaria imti, draugijos valdybos adresai, susirinkimų vietą ir laikas, baliai ir piknikai bus "DRAUGE" garsinami dykai. Tokiu būdu draugijų nariams "DRAUGAS" bus siunčiamas tik už $1.00 visą metą. Mažoms draugijėlėms, arba kurių nevisi nariai sutinka organą imti, suteikiame specijale sąlygas ant užklausimo.

Draugijos viršininkui paprašius ir pranešus iš laiko, mes mielai sutinkame susirinkiman pristatyti visiems nariams po vieną egz. "DRAUGO" del peržiūrėjimo dykai. Naudokitės iš progos ir skleiskime apšvietą, platindami dorą katalikišką laikraštį.

"DRAUGO" Administracija.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo .... .15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo .... .10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso — $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Draugo" ir $1.00 per money orderį, tas gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
R. F. D. Route 2,
HUDSON, N. Y.

Paerl Queen Koncertinos

76 — 102 raktų oktavos ir trigubi bei veliai, dabar jį yra vartojama visų geriausių muzikantų Suvienytose Valstijose.

Prašyk mūsų katalogo, jis yra veltui

Georgi & Vitak Music Co.
4663 Gross ave.,
CHICAGO, ILL.

FARMOS

Su pasveikinimu Kalėdų šventės, ir laimingų ateinančių metų, kviečiam tautiečius apleist fabrikus ir mainas, o apsipirkt ŪKĘ geriausioj ir parankiausioj valstijoj pačiame viduryj Amerikos, kur būsit laimingesni, sveikesni, be pavojų, be baimės, be bosu. Rašykit, o mes prisiųsim teisingas, informacijas, listą farmų, su triobom ir be triobų, geriausioj apielinkėj, arti miestų kaimų ir gerų kelių. Mes viską darom per seniausią Banką visam paviete, ir pigiau parduodam žemę, negu miesto agentai.

M. WALENČIUS,
STATE SAVINGS BANK, SCOTTVILLE, MICHIGAN.

REKOMENDUOJAME MUSŲ NAUJĄ AUKSINĮ 23 AKMENŲ GELŽKELIO LAIKRODĖLĮ.

Auksiniai, puaukuoti ir kitoki su 23 akmenimis, parduosime 10,000 vadinamų "Accuratus" laikrodėlių tiktai už $5.75 žodžių. Tie gražus laikrodėliai puikiai išrėžyti, dubeltavi lukštai, geriai laiką rodanti, labiausiai keliaunikų naudojami, kurie turi daboti laiką, moteriški ir vyriški gvarantuoti ant 20 metų. Tikrai gražus laikrodėliai, negėda bus nei draugams tokį parodyti. Jeigu nori turėti gerą dziegorėlį tai štai musų pasiulymas: Mes nusiųsime šitą laikrodėlį kiekvienam C. O. D. už $5.75 ir ekspreso kaštus del peržiurėjimo. Jei nepatiks, nemokėsite nei cento. Mes riskuojame viską. Auksinis grandinėlis duodasi dykai su laikrodėliu. Adresas:

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 905, CHICAGO, ILL.

STEBUKLINGOS ŠTUKOS

10 LABAI GERU ŠTUKU UŽ $1.00

Su niekuo taip žmonių neprilinksminsi kaip su gromis štukomis. Kuris žmogus moka gerų štukų, tas visados praleidžia laiką linksmai ...

JUOZAS SZLIKAS. 3261 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Geriausios augštos vertės laikrodėlių, žiedų ir brangmenių pasirinkimas žemiau sią kainą Jus rasite pas

H. JOFFEY
4625 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

A. M. Norkunas
Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

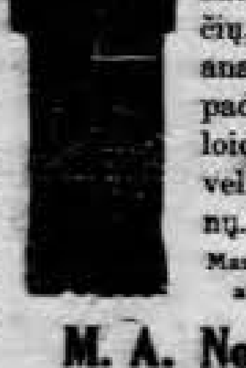

visokių ženklelų draugystėms, o ypatingai: kokardų, guzikučių, metalinių, anameliuotų ir padengtų celluloid'u, šarpų, veliavų ir karūnų.

Man pa vestus darbu atlieku artistiškai

M. A. Norkunas
166 Melrose str., Montello, Mass.

BŪK PATS SAU BOSU IR pelnyk turtą. Kam dirbti mieste, kada jūs galite ūkininkauti su jūsų tautiečiais pietinėse žemėse? Tuojaus rašyk del informacijų apie kolonijas prie Rock Island gelžkelių Arkansas, Louisianoj. Mes galime nurodyti kelią prie pasisekimo del žmogaus su mažu kapitalu. Žemės išduoda du derlius per metus. Puikus, malonus klimatas, geras vanduo, užtektinas lietus, geros turgavietės. Tegul mes pagelbėsim šurasti jums vietą. Rašyk jūsų kalba pas L. M. Allen, Passenger Traffic Manager, Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago, Ill.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS

PASEKMINGAS MOKSLIŠKAS GYDYMAS DYKAI DEL VYRU IR MOTERIU.

Ar slinka jums plaukai? Ar pražilę jusu plaukai nuo metu? Ar užkrėsti kokiais nors ne sveikumais ir ...

"TEISYBĖ APIE PLAUKUS."

GYDYMAS DYKAI.

... Union Laboratory, Box 537, Union, N. Y.

Phone Canal 2118
DR. A. YUSKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 So. Halsted CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Tel. Drover 5052
DRANGELIS & SAPRANAS
Lietuviai Dakterai Dentistai
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Phone Yards 2721
DR. J. JONIKAITIS
Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas.
3337 So. Morgan, st.,
CHICAGO, ILL.

Phone Drover 780
Valandos: 8 lig 10 ryto, 1 lig 3 po piet ir 7 lig 9 vakare.
DR. A. J. TANANEVICZE
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas
3249 S. MORGAN ST. CHICAGO

Tel. Yards 1032
Dr. J. Kulis
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 S. Halsted St. Chicago.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

Phone 616
Dr. J. J. Golembiewski
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
Valandos: 9 iki 11 ryto, 7 iki 9 vakare.
1005 Marion St. Waukegan, Ill.

Tel. Randolph 3246
A. A. Šlakis
ADVOKATAS
19 SO. LaSALLE St.
(Room 815) Chicago, Ill.
Res. 3255 So. Halsted St.
Tel. Drover 5536

Tel. Yards 1138
Lietuviškas Graborius
Seniausias, pigiausias graborius ir tiziuotojas del pavargėlių-nalaičių.
P. A. MAŽEIKA
3315 Auburn Ave. CHICAGO.

Telephone Main 53
JOSEPH MOLITOR
ARKITEKTAS
Rooms 1003-1004
167 W. Washington St. Chicago
Katalikiškos Bažnyčios mano speciališkumas. Aš statiau Sv. Kryžiaus Bažnyčią Chicagoje.

LIETUVIŠKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK
Joseph J. Elias, Savininkas.
4600—4602 S. Wood St. Chicago, Ill.
Priimame pinigus į Banką, užčėdyjimui ... Parduodame šifkortes ant visų linijų ...
Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ...

Plymouth National BANK
Kapitalas su perviršiu
$165,000.00.
Šitoji Banka prižiūroma Suvienytų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susikalbėti lietuviškai.
G. N. Postlethwaite,
iždininkas.
Mandagus patarnavimas.

MUSŲ metodą išmokinsime jus angų kalbą labai trumpame laike ... American School of Languages 1731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

Prie išsinarinimo ir įsipjovimui
Tuojau įtrink Dr-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir lietuvnikų numylėtas naminis budas
Tikras tiktai su pažymėta marke "ĮKARA"
25c. ir 50c. butelikas visose aptiekose arba stačiai nuo.
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Telephone Drover 8326
Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė
Gydo visokias ligas
Specijalistė moterų ir vaikų ligose
VALANDOS: 9—12 prieš piet. 4.30—7.30 vakare. Nedėliomis 9—12 prieš piet.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ills.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION
ĮKURTA 1867 M
PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusė metų.
Atdaras Subatos Vakarais nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda propertes ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri propertes; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

Vyriškų Drabužių Išpardavima
Mes gvarantuojame kad sutaupysime jums 50% jusų pinigų ant drabužių. Sanitariškai išvalyti, truputį vartoti nuo $25 iki $85 ant orderio daryti siutai $5.00 ir augščiau. Nuo ji ir neatimti ant orderio padaryti siutai už pusę kainos $4. $5 ir $6.00. Ant orderio siutos kelinės už $2.50.
KUPARAI ir VALYZAI
S. Gordon
1415 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Atvira kasdieną (ir Nedėlioj) dienomis ir vakarais.

B. W. Sluz
Savings and Mortgage Bank
738 W. 119 Street
West Pullman CHICAGO, ILL.

Telefonas
West Pullman 992.

Priima pinigus taupymui ir moka 3 procentą metams. Skolina pinigus pirkimui namų ir lotų Chicagos mieste. Duoda čekių knygeles, su kuriais tai čekiais galite apmokėti algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra geriausiais, praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo kontrolės biznėje. Jokis biznierius be bankos čekių šiandien negali atsakančiai savo biznio vesti. Perka ir parduoda namus ir lotus. Atvažiavusiems Chicagon iškalektuoja jų pinigus paliktus kituose bankose. Algas už darbą taipgi greitai iškolektavoja. Siunčia pinigus per paštą ir per Telegramą į Lietuvą Rusiją, Vokietiją ir visas dalis svieto, greitai ir pigiai. Parduoda Šifkortės į visas dalis svieto ant geriausių laivų. Padaro Doviernastis, Affidavitus ir visokius kitus rejentališkus raštus ir užtvirtina juos pas Rusijos konsulį, ypač pasportus važiuojantiems Rusijon- Lietuvon. Parsamdo Bankinės Skrynėles (Boxes) kur nei vagis nei ugnis nesunaikins, $2.50 metams. Apsaugoja (Fire Insurance) nuo ugnies namus, rakandus ir tt. Perka ir parduoda Morgečius kurie suteikia 5-tą ir 6-tą procentą. Velijų visiems linksmų šv. Kalėdų ir laimingų 1916 Naujų Metų.

Bankos valandos: nuo 9 rytmečio iki 9-tai valandai vakare kas dieną.

35 Dovanos DYKAI Specijalis Pasiulymas 14 K. GOLD Filled Laikrodėlis $5.65

Ar Jūs žinote, kad mūsų 14 K. Gold Filled Laikrodėliai, garantuoti ant 20 metų, yra gražiausi ir gražiausi. Pamatykite, o tuomet persitikrinsite. Atsiųskit mums šitą apgarsinimą ir 20 centų depozito, kad žinoti, jog jūs tikrai norite pirkti, ir mes tuojaus jus siunčime del peržiūrėjimo per paštą ar ekspresą mūsų naujausį 14 K. Gold Filled Laikrodėlį, vyrams ar moteriškų, su trigubais tvirtais viršeliais, gražiai išmargintą, su geriausiu mechanizmu tos rūšies laikrodėlių, ant kurių dabar mes kainas nuleidome iki $5.65. Priede prie laikrodėlio mes duosime šiuos 35 prezentus visiškai DYKAI. Puikus lenciugėlis, durklas, 22 kalibro "model" revolveris, pypkė, peiliukas, badlisinko, miniatura, plunksna, vestrithephones, skustuvas, pusbas, smilkyčia, špelkos, "charm", ... žiedas, kryžius, branzalietas, ... laikrodėlio modelis su špilkute, ... Kuomet laikrodėlis su šiais 35 prezentais bus atneštas į jūsų stubą ir jei jie jums patiks, tuomet užmokėsite ... Reikalinga tik prisiusti ... Nepatenkintiems mes grąžiname pinigus. ...

UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 241, ST. LOUIS

Pirma negu pirksite
Kalėdoms Dovanas

Ateikit ir peržiūrėkit mūsų diemantų, 14 K. laikrodėlių ir žiedų setus; taipgi sidabro dalykus ir laikrodžius.

Pinigai grąžiname, jeigu esate nepatenkinti.

S. A. Iglowitz
4641 So. Ashland Ave.
Tėmyk numerį!

Chicagoje.

KUN. DR. A. MALIAUSKIO KONFERENCIJOS.

15, 16, 17, 19 dienose gruodžio kun. dr. A. Maliauskis Dievo Apveizdos bažnyčioje laikė konferencijas. Pirmą dieną mokslīškai nurodė pasaulio sutvėrimą ir kad pasaulis pats per save atsirasti negalėjo, turėjo būti kokia nors begalinė jėga, kuri iš nieko taip puikiai viską galėjo sutvarkyti. Ta begalinė jėga buvo Dievas. Antrą dieną klausytojai turėjo progą persitikrinti: ar ištikrųjų žmogus išsivystė iš beždžionės, ar jį Dievas sutvėrė; tas klausimas irgi mokslīškai tapo išrištas. Trečią dieną kalbėjo apie socijalizmą ir jo vertę žmonijoje. Šita konferencija gal indomiausia. Šiandieną taip giliai tas socijalistų klausimas įsisukęs lietuvių gyveniman, kad apie jį daug prirašoma, daug kalbama, diskusuojama. Ištikrųjų žmonėliai prispausti vargų, o neturėdami jokio pamatinio mokslo ir nors alfabetiško apie socijalizmą supratimo, ieško jame kas-žin kokio žemiško rojaus, kurį prigavingai jiems žada jų vadai; tiki, kad įvykus socijalizmui nusikratys nuo vargų bei išnaudojimų. Kun. Dr. A. Maliauskis atkrapštė daugumai akis, nuodugniai išaiškindamas socijalizmo klaidingumą ir kad jis žmonėms duos ne rojų ant žemės, bet skurdą, vergiją ir amžiną pražutį. Ketvirtą dieną kalbėjo apie žmonių pareigą iš tų visų konferencijų padarydamas išvadas.

Panašių konferencijų amerikiečiai lietuviai vargu kada girdėjo. Būtų begalo pageidaujama, kad ir kitos kolonijos kviestų gerb. kun. Dr. A. Maliauskį su panašiomis misijomis, jei tik gerb. kun. daktaras sutiktų. Konferencijos begalo naudingos mums lietuviams.

Reporteris.

PAS MAŽUOLIUS VYČIUS APSILANKIUS.

Viename "Draugo" numerių vietos žiniose buvo paskelbta, kad prie Lietuvos Vyčių 16 kuopos ant Bridgeporto susitvėrė mažųjų Vyčių skyrius, į kurį išsyk prisirašė kelios dešimtis vaikučių. Labai žingeidaudamas pamatyti, kaip tie mažieji Vyčiai tvarkosi, tariasi ir veikia, apsilankiau ant jų susirinkimo ketverge, 16 d. gruodžio.

Susirinkiman iš priežasties slydumos apsilankė ne perdaugiausia jaunų narių, bet visgi susirinko arti 50 vaikų. Pusė aštuntos pradėta susirinkimas malda, kurią garsiai ir aiškiai atkalbėjo kuopos jaunasis pirmininkas. Po maldos prasidėjo svarstymai. Apkalbėta keletą gan svarbių dalykėlių. Gražiai, rimtai pasitarta, pasikalbėta. Mažai triukšmo, ermiderio. Ne viena ir iš didžiųjų draugijų galėtų daug ko pasimokinti iš mažų Vyčių tvarkaus tarimasi. Žinoma, vienas, kitas vaikutis, mergaitė laike susirinkimo pradeda bildėti, bet valdybai ir prižiūrėtojams pradėjus raminti — nutilsta.

Po žaislų ramiai skirstymasio malda, pusvalandis, gal ir daugiaus pašvenčiama žaislams ir gimnastikai. Čia tai jau truputį daugiaus alaso, bet pažvelgus į vaikučių linksmučius veidus, girdint jų linksmus šukavimus, pats nejučiomis sykiu su jais pradedi siausti ir žaisti. Ir laike žaidimų dabnojama tvarka. mergaitės žaidžia atskirai, vaikučiai vėl po savo vedėjo globa.

Po žaislų ramiai skirstymasi namon.

Tvarkūs mažųjų Vyčių susirinkimai, gražūs žaislai daugiausia priklauso nuo jų vyresniųjų prižiūrėtojų, kuriais šių kuopos yra p.p. J. Kaupas ir J. Kazanauskas. Didelį vaikų pasitikėjimą turi ir kun. H. Vaičiūnas, jųjų dvasiškas vadovas, kuriam mažieji Vyčiai, kaip teko matyti, atvirai savo visus prietikius papasakoja.

Prisiminus apie vedėjus ir prižiūrėtojus, reikia ir apie Mažųjų Vyčių kuopos valdybą prisiminti, nes nuo jos veikimo nemažai priklauso ir visų narių gyvumas. Į valdybą ineina veiklesnieji kuopos nariai: A. Tarvydas — pirm., A. Lažutkaitė — vice-pirm., N. Mililiutė — prot. rašt., J. Martinonis — fin. rašt., P. Vainauskas — iždinin., P. Šnitas — maršalka, kun. H. Vaičiūnas ir M. Garuckaitė — iždo globėjai.

Neužilgo mažieji Vyčiai žada ir vakarą parengti, kuopos pirmininkas begalo tuomi dalyku susirūpinęs ir plenuoja visą Bridgeportą vakaro programu nustebinti.

Susirinkimai: savaitiniai vaikučių kas ketvergas, mergaičių kas pėtnyčią vakarais įvyksta; mėnesiniai bendri kiekvieno mėnesio pirmąjį ketvergą.

Žaislams ir gimnastikai irgi rengiama platesnis programas — tai jau pp. J. Kaupo ir J. Kazanausko uždavinys.

Visiems tėvams patartina siųsti savo vaikučius į Mažųjų Vyčių kuopos susirinkimus, rašyti prie jos, nes svarba tokios draugijėlės matoma ir apčiuopama.

Vaikų Draugas.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA.

Gruodžio 19 dieną, susitvėrė čia L. K. S. Draugijos kuopa. Įstojo 23 nariai, o kuopos numeris iš eilės bus 14. Prisirašinsiems tuojaus išdalinta "Metraštis" ir kitos knygos.

Išrinkta valdyba: pirm. — J. Mikaliūnas, rašt. — P. Cibulskis, ižd. — A. Budavičius.

P. C.

LABDARINGOSIOS SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS.

Metinis (visuotinas) Labdaringosios Sąjungos susirinkimas, pagal paskutinio visuotinojo susirinkimo nutarimą, įvyks ketverge, gruodžio 30 d., š. m., šv. Jurgio parap. salėje (Bridgeport'e) ant 32-os ir Auburn ave. Susirinkimas prasidės 7:30 val. vakare.

Kuopos teiksis pasiųsti savo delegatus šin sasirinkiman, taip-gi malonės atsilankyti kuopų valdybos nariai ir garbės nariai.

Są-gos Valdyba:
P. Mažeikis, prez.
A. Prečinauskas, rašt.

MOTERŲ SĄ-GOS KUOPOS SUSIRINKIMAS.

Gruodžio 12 dieną, pirmą valandą po pietų, 3-čioji L. R. K. Moterų Sąjungos kp. laikė priešmetinį susirinkimą, kuriame, buvo daug kalbama apie įsteigtnosius vakarinius valgio virimo kursus. Viršminėti karsai Dievo Apveizdos parapijinėj svetainėj utarninkais prasideda nuo septynių. Taigi, jeigu moterys indomauja tuo dalyku, malonėkit atsilankyti. Taipgi buvo svarstoma, kad surengus merginoms ir moterims prelekcijas. Buvo kalbama apie Kalėdinį Moterų Fondą. P-lei Gurinskaitei perskaičius centro valdybos atsiliepimą ir paraginus, kad sušelpus savo tėvynėje vargstančias seseris, mielu noru sutiko aukoti. Aukojo šios narės: po $1.00: Pr. Macijauskaitė, G. Freitikienė, B. Kuraitė, Ana Kinelaitė, M. Sprindienė, M. Ruikaitė, V. Globaitė, B. Valantinienė, B. Abromavičiutė. Po 50c.: Lukošienė, F. Grynevickienė, A. Petrolaitė, O. Andrulaičiutė, A. Jakavičiutė. Iš iždo paskyrė $5.00. Išviso suankota 17.50. Kitos moterys pažadėjo kitą sykį. Taip-gi buvo išrinkta nauja valdyba ateinantiems metams. Laimingo pasisekimo darbuotis.

Moterys darbuojasi.

Dievo Apveizdos svetainėje, gruodžio 19 dieną, 3-čioji Mot. Sąjungos kuopa turėjo prelekcijas. Buvo pakvestos dvi prelegentės: d-rė S. A. Šlakienė ir p-ni A. Nausiedienė. Moterų prisirinko gana skaitlingai. Pirmiausia kalbėjo S. Šlakienė. Kalbėjo apie sveikatą. Labai puikiai paaiškino, kaip užsilaikyti. Antra kalbėtoja, p-ni A. Nausiedienė apie Mot. Sąjungos reikalus. Jai priminus apie Mot. Kalėdinį Fondą, aukojo šios moterys: po $1.00: K. Venckaitė, Mar. Benevičienė, A. Berniekienė, S. Vizgirdienė, Z. Petraitienė, E. Globaitė. Po 50c.: A. Nausiedienė, M. Birgilienė ir smulkesnių aukų 60c.; išviso $7.60.

Prakilnus tai darbas! Kaip bus mums malonu, kad tie mūsų keli centai sušelps badaujančias mūsų tėvynėje seseres. Taigi, lai visos kuopos nepraleidžia tos progos ir tegul nei viena moteris neatsisako aukoti.

Norėčiau paminėti, kad visos kuopos imtų pavyzdį iš 3 kuopos ir surengia moterims prelekcijas, nes tai yra labai naudinga.

Prie progos primenu, kad 3-čios kuopos susirinkimai atsibūna antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio, 1-mą valandą, Dievo Apveizdos mokykloje. Taigi moterys ir merginos ateikite ir prisirašykite prie taip prakilnios organizacijos.

Sąjungietė.

36 LIET. VYČIŲ KUOPA.

36 L. Vyčių kuopa. (prie Nek. Pr. M. P. parap.) susitvėrė 4 mėnesiai atgal. Narių turi apie suvirš 50. Tečiau viešai iki šiolliai dar nepasirodė; mažai tarp chicagiečių Vyčių žinoma. Dabar jau subruzdo: nutarė surengti vakarą su programu ir išlaimėjimu, kurio pelnas eis pastatymui vietos par. salėj scenos.

Vytis.

KAD PASISEKTŲ.

Kožnam reikale, kokį mes pradėsime, mes turime gerai žinoti ką mes norime atsiekti, jeigu norime, kad mums pasisektų. Ypatingai ligoje ant to turime atkreipti atydą. Mes turime žinoti delko mes vartojame šį vaistą, o ne kitą, ir mes turime žinoti kokį rezultatą vaistas turi atnešti. Gerumas tokio vaisto kaip Triner's American Elixir of Bitter Wine pilvo ligoje, ypatingai kada yra užkimimas ir jo pasekmės. Tas vaistas yra ir tada naudingas, kada turime nerviškumo anemiją, žalią ligą ir esame nusilpnęs. Kada tik kokia iš minėtų ligų užpultų, tada geriausiai kreiptis prie Triner's American Elixir or Bitter Wine ir visai ne ieškoti kitų vaistų. Prekė $1.00 Aptiekose. J. Triner Išdirbėjas, 1333—1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Triner's Liniment yra geriausias intrinimui į kurą, kad prašalinti skaudėjimą nuo reumatizmo ar neuralgijos, ypatingai kada skauda koks muskulas ar mažas dalis kuno. Laikykite šį vaistą namie. Prekė 25 ir 50c. Per paštą 35 ir 60 c.

Advt.

"Linksmų Kalėdų" — per Telefoną

Pasiek per Bell linijų vietos ar Long Distance gimines ir draugus, kurių Jūs negalite asmeniškai pamatyti.

Balsas-su-balsu pasveikinimais apsimainymas padarys pačią dieną gražesne ir linksmesne visiems paliestiems. Bel Telefonas nuneš linksmybės velijimus nežiūrint kaip toli.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

"Birutės" KALĖDŲ KONCERTAS

Rengiama

Nedelioj, 26 d. Gruodžio-Dec. 1915 m.

ŠV. JURGIO PAR. SVETAINĖJE
33 gatvė ir Auburn Ave. Chicago, Ill.

Pradžia lygiai 8 val. vakare.
ATSILANKYKITE į "Birutės"
KALĖDŲ KONCERTĄ kad

Išgirsti "Birutės" maišyto choro dainas, vyrų choro dainas, solistų dainas, duetus, ir tt.

Pamatyti vienodai pasirėdžiusius "Birutės" choristus, išpuoštą svetainę, puikiai išrėdytą artisto Šaleikos piešiomis kurtinomis sceną.

Pasigėrėti vakaro malonumu, nauja tvarka, įspudžiais, jaunimo draugiškumu.

Pasimatyti ir pasilinksminti su savo pažįstamais bei draugais.

Smagiai užbaigti Kalėdų šventę.

Svarbiausia programo dalis tai M. Petrausko, St. Šimkaus, A. Pociaus, Gounod ir kitų dainos.

Po programui šokiai.

Visus kviečia "BIRUTĖ".

"Draugo" KNYGYNE

Jau galima gauti

Nors vertas $5.00 bet greitai imant

Kainuoja tiktai 75c.

Gražiais apdarais $1.20
Labai puikiais "Marocco" apdarais $2.75

Reikalaudami adrisuokite:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

Sąmoninga gaspadinė
visada turi savo namuose butelį
Dro Richter'o
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persišaldimo, išsinarinimo, ir tt.
Tikras tiktai su pažymėta marke "INKARA"
25c. ir 50c. buteliukai visose aptiekose arba stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

PARANDAVOJIMUI. Vieta tinkanti bučernei, grosernei ar kitokiam bizniui. Arti lietuviškos Bažnyčios.

R. ANDRILIUNAS,
2s52 W. 39 Pl. Chicago, Ill.

Paieškau savo giminių, seserėčių ir brolienės — Izabelės Janikunaitės ir Gasparo Janikuno iš Meilunų sodžiaus, Vabalninkų par., taipgi Nastazijos ir Veronikos Bučiutės, Kazimiero ir Liudviko Bučių iš Syvlių sodžiaus, Vabalninkų par. Jeigu kas žinote — praneškite:

Katrina Gricunaitė,
Windsor House, Athol, Mass.

REIKALAUJA Vargonininko. Vienoje iš didesniųjų lietuvių parapijų reikia vargonininko, kuris sugebėtų gerai vesti gana didelį ir išlavintą chorą. Atsiliepkite į

"DRAUGO" Adm.

Atsišaukimas į Vargonininkus, kad peržiurėtų lietuvių parapijų numirusių knygas.

$100 Radybų

Šimanavyčiene Regina iš Mt. Carmel, Pa. paieško savo vyro Petro iš Čižunu kaimo, Augštvario parapijos, Vilniaus gub.

10.000 Phonograf išduosime **Dykai** **Del kiekvieno ant Kalėdų**

Mes norime įvesti ir išplatinti tarpe visų naujausį 14 K. Gold Filled, ant 20 metų gvarantuotą laikrodėlį; mes padarėme didžiausį nuleidimą del kožno, kas pirks dabar nuo mūsų; kaipo priedo dovanai Phonografą kuris grajys del visokių rekordų, taip-gi Columbia ir Victor.

Jeigu norite gauti tą nuleidimą, tai prisiųskite tą apgarsinimą ir 25 centus iš kalno su užsakymu, kad būtų teisingai, kad jūs tikrai norite pirkti, ir mes jums tuojaus prisiųsime gražiausį 14 K. Gold Filled laikrodėlį vyrams ar moterims trims viršeliais, gvarantuotas ant 20 metų, sudėtas iš geriausio mechanizmo, kuriam nepaprastai žema kaina tik $6.75 ir priedo duosime dovanų jūsų Phonografą dykai ir dar retežėlį su pagražinimu.

Kada laikrodėlį ir Phonografą atneš į jūsų namus ir jeigu jums patiks užmokėkite likusius pinigus. Jeigu ne, tai neimkite. Mes sugrąžinsime jūsų įmokėjimą.

Tas laikrodėlis yra gvarantuotas ant 20 metų ir per tą laiką mes pataisome arba atmainome ant kito dykai, tiktai siunčiant mums laikrodėlį reikia prisiųsti mums 25c. krasos kaštams persiuntimo lėšas.

Jei nebūsi užganėdintas pinigus sugrąžiname. Iš Kanados visi pinigai turi būti prisiunčiami sykiu su užsakymu.

Siųsk užsakymą kuogreičiausiai, kol mes turime dar daug Phonografų.

Adresas toks:

HAMMOND SALES CO., Dept. 234, ST. LOUIS, MO

Didelis Uždėjimas

Jubilerinės Krautuvės

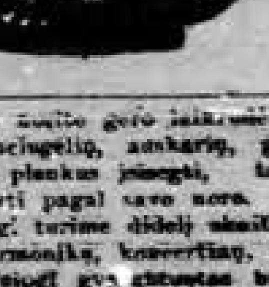

John Jasinski

4642 South Ashland Ave.

Visokiais Auksiniais ir kitokiais dalykais k. t. ziegorėlių ir kitokių daiktų.

Jei nori gero laikrodėlio, žiedų, lenciugėlių, auskarių, gražių šukų moterims kome į plaukus įsmegti, tai pas mus galėsite pasirinkti pagal savo norą.
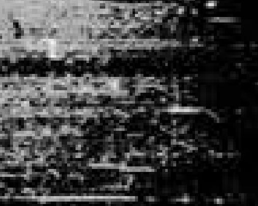
Taip-gi turime didelį skaitlių puikiausių prastų armonikų, koncertinų, skripkų, vargonų ir tt. Taipgi gvarantuotas britvas iš geriausio plieno ir daug kitokių daiktų.